

Falsul regim democratic și parlamentar, care nu ascunde decît dictatura unui om sau a unui partid, ar fi un regim ideal dacă ar putea să aibă toate foloasele dictaturii fără inconvenientele ei. De obicei însă nu are decît toate inconvenientele, iar din foloase, nici unul.

CONSTANTIN BANU, Director fondator al Revistei Flacăra

ANUL LXXXI

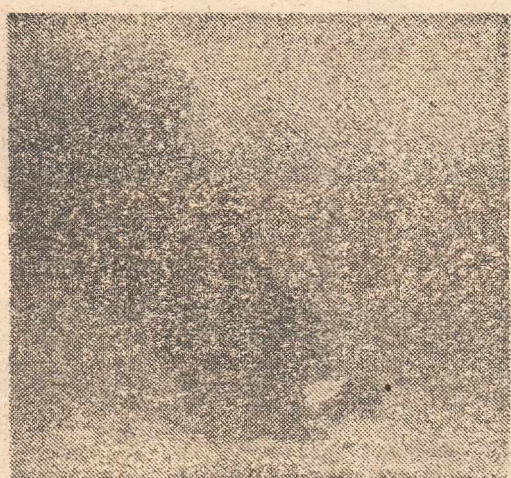
NR. 3

23-29 I

1991 — BUCUREȘTI

FLĂCĂRA

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

GOLFUL ÎN FLĂCĂRI

paginile 2 și 3

ROMÂNII DIN TURKMENIA

pagina 13

ÎN NUMELE REGELUI

pagina 8

MEGALOMANIA

Gorbaciov

K.G.B.

Scenarii repetabile

pact al superputerilor

PUTERE ȘI BANI

Război în Golf

Saddam Hussein

Convalescență

„FURTUNA ÎN DESERT” A SUTLAT ÎN...

Dansul măștilor, dansul morții...

Apărarea lui Valter Roman

pagina 14

ÎN VIZITĂ LA COMUNIȘTI

pagina 15

RĂZBOIUL DIN GOLF

Au trecut doar câteva zile de la declanșarea războiului din Golf și locuitorii mult încercatei noastre planete au început să se obișnuiască cu el, ca și când ar fi vorba de ceva care se întâmplă de multă vreme. Ba chiar, se pare, acum frica este mai mică, atât în rândurile participanților la război, cât și la ceilalți, decât înainte de debutul ostilităților, un fel de ușurare s-a produs, adică, în sfârșit, știm ce ni se întâmplă, stresul așteptării a dispărut.

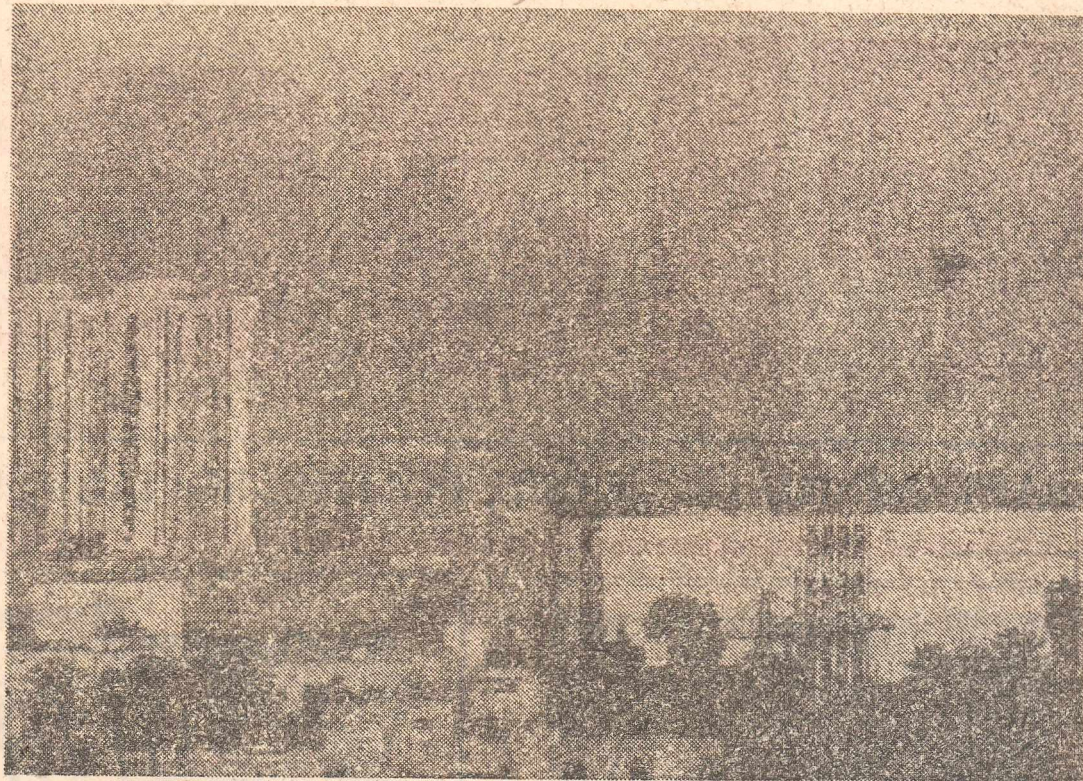
Totuși, cât va ține războiul din Golf? Pentru că foarte multe, dacă nu chiar totul, depind de acest element — durata. Unii au afirmat că războiul va ține între 3 și 10 zile, ceea ce ar însemna că ne aflăm deja în pragul terminării lui. Alții se tem însă că războiul se va putea prelungi săptămâni sau luni, dacă nu și mai mult, și că Saddam tocmai pe asta mizează. Deci, una din componentele tacticii liderului irakian ar fi temporizarea, tragerea de timp adică, să se ajungă la sfârșitul lui martie, când încep furtunile de nisip, care ar provoca trupelor aliate dificultăți foarte mari. Așa s-ar explica replica nu prea convingătoare din partea armatei irakiene.

Saddam, se știe, a manevrat pentru atragerea cu orice preț a Israelului în război, împrejurare ce ar schimba foarte mult datele conflictului, transformând-o într-o confruntare arabo-israeliană, așa cum dictatorul de la Bagdad și-a dorit-o tot timpul, ca diversivna la ocuparea Kuweitului. Atacurile irakiene asupra teritoriului israelian, având caracter net provocator, n-au dus încă la intrarea Israelului în război, dar s-ar putea ca acest lucru să se întâmple, și încă foarte repede, înainte ca aceste rânduri să ajungă la cititor. Ar fi un important punct câștigat de Saddam și de aceea omenirea speră că totuși nu va fi așa.

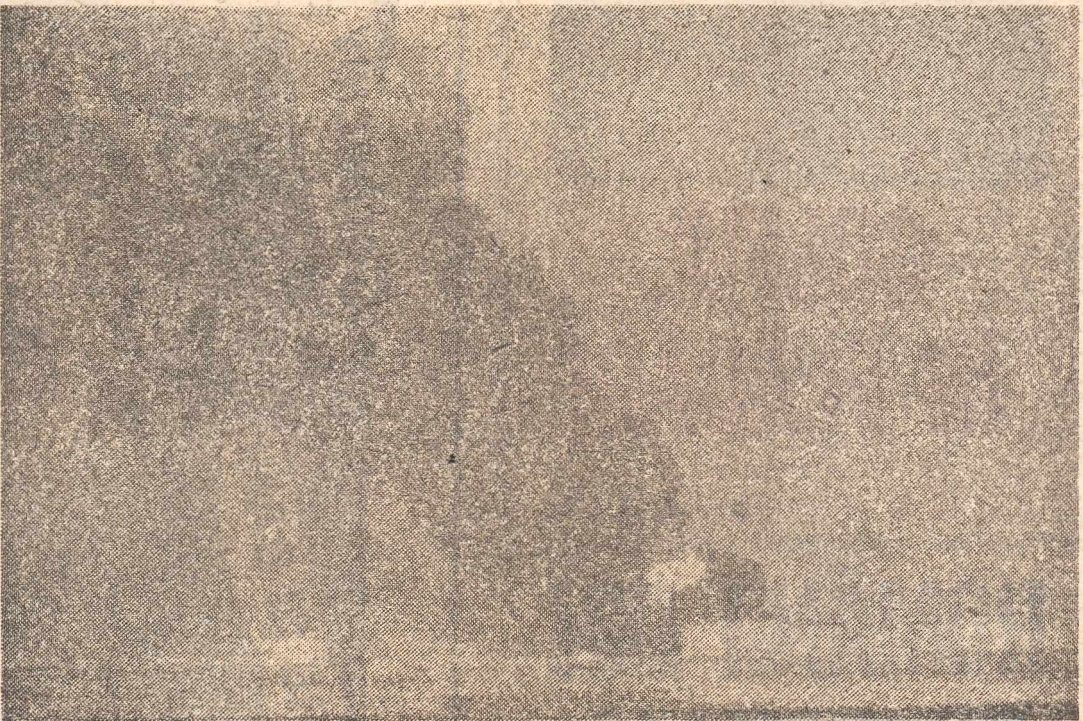
Au fost evocate mai multe cauze ale pornirii de către S.U.A. și aliații ei a războiului din Golf: miza petrolului, păstrarea a supremației în Orientul Mijlociu, teama de un Irak puternic, înarmat până în dinți, pe punctul de a avea propria bombă atomică, fapt ce ar fi modificat raportul de forțe în zonă și poate în întreaga lume. S-ar putea să fie câte puțin din toate acestea, dar, după opinia mea, factorul hotărâtor a fost tocmai cel declarat: un agresor a ocupat o țară și el trebuia alungat de acolo. Ce ar fi putut să se întâmple dacă, de dragul unei păci înșelătoare, Saddam Hussein ar fi fost lăsat să înghită pentru totdeauna Kuweitul? În o mulțime de colțuri ale lumii ar fi apărut urgent zeci de căprari, ori unii din liderii pașnici de azi s-ar fi transformat în căprari, ar fi fost infestați de virusul căprărismului ca de turbare sau de Sida și, considerând globul ca pe un sat fără ciini, s-ar fi repezit să apuce tot ce se putea apuca. Așa-numita pace s-ar fi transformat repede în cel mai sinistru coșmar, mapamondul ar fi făcut explozie și am fi avut un al treilea război mondial. Așa, însă, există șanse de salvare a păcii pe mapamond. Agresiunea lui Saddam Hussein a fost o lovitură de pumnal dată acestei păci, dar pentru ca pacea să nu moară de pe urma ei, era nevoie de o intervenție chirurgicală. Dureroasă, evident, dar inevitabilă. Cei ce o efectuează nu se îndoiesc de reușită, și acest lucru ne dă curaj.

O ultimă chestiune — partizanii lui Saddam, cei din afara granițelor Irakului. Ei susțin, printre altele, că cei ce sînt împotriva dictatorului de la Bagdad nu cunosc exact situația, că trebuie să privești lucrurile la fața locului ca să-ți dai seama de ce s-a întâmplat cu adevărat și deci cine are dreptate și cine nu. Oare așa să fie? Pentru că, iată, domnului Ion Iliescu, președintele României, piața Tian An Men, privită chiar de acolo, de la Beijing, i s-a părut fără nici o picătură de sînge.

ION D. GOIA

Nori de fum deasupra Ministerului Apărării din Bagdad după un atac aerian al forțelor aliate

Depozit de petrol din Khafji (Arabia Saudită), bombardat de Irak

Nu de mult, experții militari afirmă o certitudine cvasi-absolută: blindatele vor juca un rol din ce în ce mai redus într-un viitor război. Nu vor mai exista atacuri masive cu regimente de blindate, acestea fiind concepute doar pentru acțiuni mai mult sau mai puțin izolate, gen comando, pentru atacarea unei poziții, sau vor funcționa în chip de centre de comandă și supraveghere. Tehnica modernă și-a spus însă un cuvânt hotărâtor și au apărut noi și formidabile mașini de luptă. Printre acestea, tancul sovietic T80, greutate 80 t., vit. max. 48 km/h, un tun de 122 mm și 2 mitraliere de 12,7 mm. Din 1980, este echipat cu un blindaj „millefeuilles” care-l face invulnerabil la rachetele antitanc de tipul Hot, Milan și Tow. Din Germania avem tancurile Leopard și mai ales Leopard II, greutate 58 t., vit. max. 68 km/h (55 km/h pe teren dificil), un tun de 120 mm și două mitraliere, blindaj cvasi-invulnerabil, iar versiunea A3 dă o viteză de aproape 70 km/h, un tun de 200 mm și unul de 105 mm. Un tanc special este Flakpanzer Gepard, conceput pentru lupta antiaeriană (1977), vit. 65 km/h, două tunuri conduse prin radar și ordinator. Poate repera un avion la o distanță de 16 km, apoi să-l identifice și să-l distrugă trăgînd salve de 40 de proiectile. Același sistem de conducere a tirului pe bază de calculator și telemetru laser îl are și tancul sovietic T72 care are o vi-

teză de luptă între 70 și 80 km/h, un tun de 120 mm și o mitralieră de 7,62 mm, trei blindaje paralele. În 1981 a intrat în serviciu tancul american XM1 Chrysler, 53 T, vit. max. 72 km/h, ajunge în 9 sec. la vit. 50 km/h, blindaj special, compartimentare a zonelor sen-

3 mitraliere, 18 lansatoare de fum, rază de acțiune 390 km. În sfârșit, să menționăm tancul israelian Chariot, a cărui particularitate este că, lovit frontal, din cauza unui sistem de blindaje paralele, este doar imobilizat și poate fi repus în stare de luptă, de către

trice, cu o încărcătură explozibilă, poate repera și distruge un blindat pe o rază de 500 m.

În materie de tunuri, Marea Britanie produce autotractorul de 175 mm M107, rază 32,7 km, 4 obuze pe minut. Sovieticii dețin un record prin S-23, tun de 180 mm, lovește la peste 43 km, frecvență 1 obuz/min., iar D-30 de 122 mm, tractat, are rază de 21 000 m, frecvență 6—7 lovituri pe minut. Francezii propun un tun cu două tuburi pentru luptă antiaeriană montat pe șasiu de blindat AMX30, avînd ca misiune protecția infanteriei contra atacurilor aeriene la joasă altitudine. Are o cadență de tir de 630 lovituri/min. și lovește pînă la 3 000 m. Să mai amintim automotorul AUF-1 de 155 mm destinat regimentelor de artilerie ale diviziilor blindate, montat de asemeni pe un AMX30, 24 de km cu muniție normală, 32 km cu muniție avînd propulsie adițională. O cadență de tir deosebit de rapidă: 3 lovituri în 18 sec. Capacitate de deplasare autonomă cu vit. de 8 km/h, armament secundar de protecție, o mitralieră de 12,7 mm.

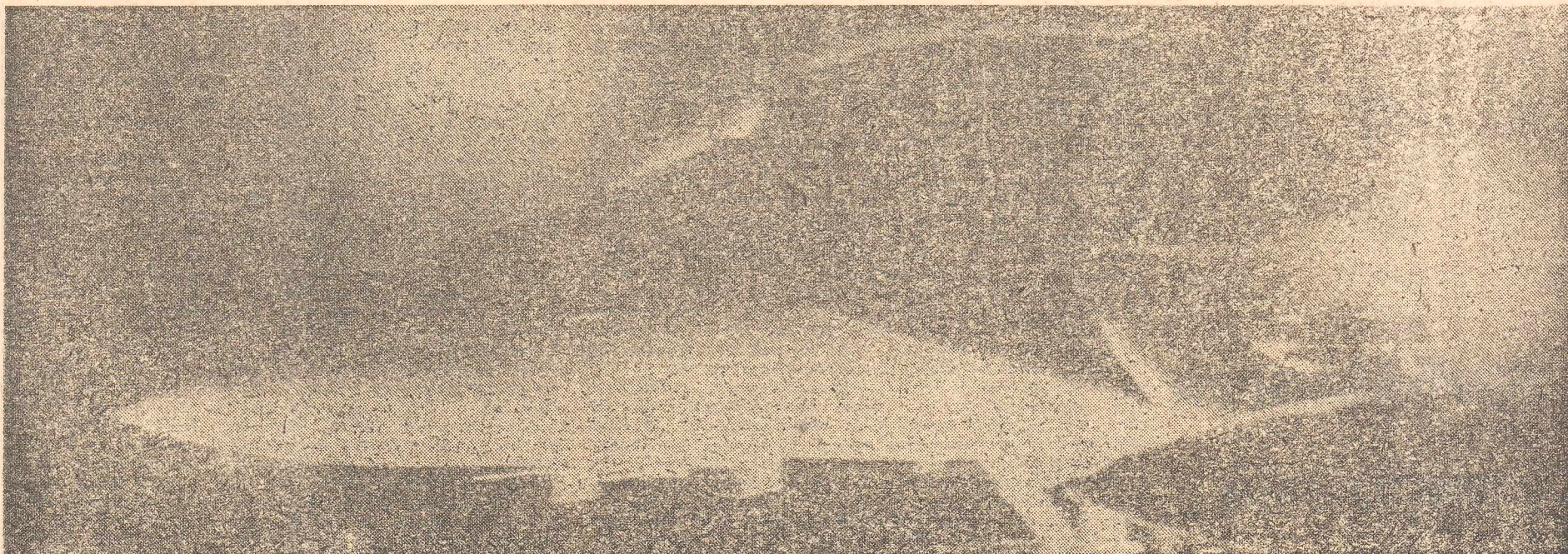
De notat un proiect realizat de americani: HARP (High Altitude Research Project), un tun dublu (2x419 mm, lungime 36,50 m., 150 tone) care, la 19 noiembrie 1968, a lansat un obuz de 84 kg. la 180 km. altitudine.

CRISTIAN UNTEANU

Blindate și tunuri

sibile, un tun de 105 mm, sistem de ochire ordinator+laser telemetru, 2 mitraliere. Din Franța provine AMX30, special proiectat pentru lupta antitanc. Autonomie de luptă după normele N.A.T.O. de 16 h., poate urca o pantă pînă la 60 la sută și să treacă de un șanț cu pereți drepecți de 2,90 m. Are un tun de 105 mm, o mitralieră coaxială de 12,7 mm (sau tun de 20 mm), o mitralieră de 7,62 mm pe turelă, 4 instalații fumigene. Din Marea Britanie provine tancul Chieftain (în serviciu din 1967), 48 km/h, un tun de 120 mm,

echipaj, doar în câteva ore. Echipajul pătrunde printr-o ușă din spate, ceea ce conferă turelei și zonei frontale, concepută printr-un design deosebit, o cvasi-invulnerabilitate. Nu poate fi vorba despre o protecție totală deoarece, din 1982, tunurile de 105 și 120 mm pot trage și cu muniție specială antitanc, așa numitele obuze săgeată în stare să treacă prin toate blindajele cunoscute pînă acum vit. 1 500 m/sec și cu bătaie la 1 800 m. Mai există și un minitanc telecomandat distrugător de blindate Fire Ant, S.U.A.: 4 roți mo-

Un bombardier F-15 decolind spre Irak de la o bază militară din Arabia Saudită

Evenimentele săptămânii trecute au pus omenirea în fața unei implacabile evidențe: fragila balanță ce a reglat mersul lucrurilor după sfârșitul celui de-al doilea război mondial s-a spulberat definitiv și irevocabil. E bine să reamintim bazele discuției, căci dintre cele două evenimente de uriașă importanță petrecute acum câteva zile, doar unul a beneficiat de „acoperirea” totală a tuturor mijloacelor de informare în masă: războiul din Golf. Celălalt, anume decizia ca profunde implicații și rezonanță istorică de a fi organizat, la 17 martie, un referendum național asupra viitorului Uniunii Sovietice ca stat federativ, a trecut relativ neobservat... Oare de ce?

În ambele cazuri se pune sub semnul întrebării echilibrul geo-politic al unor zone declarabile ușor, la orice analiză, drept vitale pentru omenire. Este evident că Saddam Hussein, dincolo de similitudinile posibile cu un alt mare fanatic sinucigaș al istoriei recente, Adolf Hitler, este, în sine, simbolul deplină aroganței a „stăpînitorilor petrolului” și al intoleranței extreme bazată pe exacerbarea sentimentului religios. Este, în sine, prototipul unei imagini pe care lumea a văzut-o mult prea adeseori în decursul ultimelor trei decenii. Iar omenirea, vizibil, s-a săturat. Forțele Aliate luptă, în numele dreptului internațional, prin dreptul dat de comunitatea internațională, pentru eliberarea Kuweitului de un agresor care a refuzat orice argument al logicii. Dar aceste armate

luptă și împotriva terorismului ridicat și susținut ca politică de stat, împotriva unui anume tip de politică a forței și amenințării, folosind argumentul „petrol” ca potențial factor de distrugere a economiilor statelor europene și Statelor Unite. Echilibrul format din acești vectori este acum rupt cu o fermitate care lasă loc numai discuțiilor la o viitoare masă a tratativelor unde vor exista învingători și învinși. Din acel moment, în discuție va intra marea problemă, cea finală: cum va arăta, în viitor, harta puterii politice în Orientul

vestițiilor străine în zonă. Și nu numai a lor. Interesele aflate în joc sînt enorme, iar lupta pentru eliberarea Kuweitului deschide o pagină absolut nouă, imprevizibilă, în istoria Orientului Apropiat.

Un alt echilibru fragil al puterii poate fi pus în discuție după 17 martie în Uniunea Sovietică. Recentele tensiuni de o gravitate nemălințită din vremea războiului civil, fac din câteva republici focare de explozie și nemulțumire pe care recente intervenții armate nu le-au potolit decît în aparență. Ce se va întîmpla dacă, în urma referendumului uneia republici vor hotărî să se despartă de formula federativă actuală? Implicațiile unei schimbări a hărților puterii pe acest teritoriu imens în condițiile schimbărilor de care pome-năm într-o altă parte a lumii (departe dar, vai, nu atât de departe) pot afecta esențial destinul a două continente. Și, mai ales, cel al multor popoare europene.

Individualizarea puterii la nivelul republicilor de acum din Uniunea Sovietică are implicații enorme în primul rînd prin forța economică foarte diferită, prin resursele subsolului, amplasarea centrelor industriale și de producție agricolă. Cine va gira acest nou și uriaș capital politic? Extrem de greu de răspuns, așa cum este extrem de greu de prevăzut reacția unei populații dezamăgită de glasnost și perestroika dar și cu amintirea Goulag-urilor și a KGB-ului atotputernic.

CRISTIAN UNTEANU

Fragilul echilibru

Apropiat? Cine vor fi noii stăpîni ai jocului? Cui a folosit, în realitate, politica refuzului practică dincolo de limitele absurdului de Saddam Hussein?

Răspunsul poate fi oarecum previzibil printr-o posibilă „hartă” a sferelor de influență garantînd, totodată, supraviețuirea Israelului și garantarea unor interese arabe, ale unor națiuni arabe, favorizate de un anume tip de atitudine responsabilă în perioada premergătoare marelui conflict. Se poate imagina, de asemenea, garantarea fluxului nestîngîrît de producție petrolieră către marile piețe, securitatea relațiilor comerciale și a in-

Nu de discriminare e vorba, domnule Boris Elțin!

Boris Elțin, președintele parlamentului Rusiei (RSFSR), a dobîndit pe plan internațional o notorietate aproape la fel de mare ca și aceea a lui Mihail Gorbaciov. Dacă acesta din urmă a fost taxat drept centrist, Elțin trece drept adept al mersului mai rapid către democrație, drept liberschimbist și ultraprogresist. În aceste puține rînduri nu-mi propun să mă ocup de întreaga personalitate a omului numărul unu al Federației Ruse, ci doar de recenta lui declarație cum că el condamnă discriminările față de ruși din celelalte republici unionale și că el îi va apăra pe ruși oriunde s-ar găsi aceștia.

Evident, nimeni nu poate să-l condamne pentru că-l iubește și vrea să-l protejeze pe ruși, singela apă nu se face. Dar ce li se întîmplă de fapt rușilor din afara Rusiei, de ce trebuie ei apărați? Boris Elțin vorbește de discriminare. Oare despre asta e vorba? Le face cineva în Țările Baltice, în Moldova, în Ucraina, în Georgia și în alte părți rușilor zile fripte pentru că sînt ruși? Nu cumva, în realitate, e vorba de altceva?

Dacă nu ne facem c-am uitat de la mîna pînă la gură, vom constata mai întîi că peste tot a avut loc o infuzie mare de ruși în mod dirijat, programatic (în țările anexate ca urmare a pactului Ribbentrop-Molotov năvala rușilor s-a produs după ocuparea din 1939 și 1940). Rușii și-au părăsit Rusia lor, lăsînd satele, orașele și regiunile pustii, și au venit în republici, unde urgent au acaparat posturile de comandă, așezîndu-se temeinic în fațetea bucatelor. Și nici măcar nu s-au ostenit să învețe limba localnicilor, i-au pus pe aceștia să învețe rusește. Nu stat în stat au devenit ruși veniți în republici, ci superstat, pătura conducătoare, elita, nomenclatura. Astăzi republicile sovietice tind către suveranitate și independență. Dacă rușii din republici s-ar adapta noii situații și s-ar mulțumi să trăiască în situația de simpli cetățeni, care, printre altele, trebuie să respecte legile țării, să cunoască și să vorbească limba țării, atunci n-ar avea de nădărit nici un necaz. Dar ei mai au înăuntrul lor reflexele condiționate de ocupație, nu vor să piardă privilegiile în țările respective, bat și acum cu pumnul în masă fiind convinși că mama Rusie îi va sprijini.

Este, prin urmare, limpede că nu de discriminare e vorba, ci de coborîrea rușilor din republici din postura de zei în aceea de muritori de rînd, adică la rînd cu populația băstinașă. Și rușii nu vor acest lucru nici în rușii capului, se vor în continuare zei.

În timp ce Lituania își plînge morții...

N-am crezut că încă vor mai fi omorîți oameni în numele unei idei moarte. Ceea ce s-a întîmplat la Vilnius este o rușine pentru sfîrșitul nostru de secol și o punere în gardă că izvorul aberațiilor nu seacă niciodată. Jertfe ale apetitului nemaîpomenit de acapărare și dominație al Rusiei dintotdeauna, fie ea pravoslavnică sau roșie, țările cotochite sînt acum din nou crucificate. Și în timp ce Lituania își plînge morții, în statele Baltice, în Basarabia și în alte locuri oamenii se întrebă: oare numai în ajutorul Kuweitului trebuie să sară comunitatea internațională? (I.D.G.).

Sărbătoarea națională și sărbători naționale

24 Ianuarie a venit către noi — și este acum, lată, la a 132-a lui apariție — străbătând un drum sinuos. Aclamat la început, intrând în anonimat o vreme, în prima perioadă a regaliității, revenind la loc de cinste și stind acolo ani îndelungați, 24 Ianuarie a suportat în ultimele două decenii umilința de a fi fost plasat în umbra aniversărilor celor doi dictatori impușcați la revoluție, care monopolizaseră în chip nerușinat luna ianuarie pentru proslăvirea și adularea lor. În cursul celor 132 de ani, pentru un anumit timp, 24 Ianuarie a fost și zi națională. Cred că a sosit vremea ca această dată să redevină una din sărbătorile naționale ale neamului.

Nici de astă dată nu vreau să mă substituiesc istoricilor. Cele câteva remarci pe care vreau să le fac în legătură cu Unirea Principatelor țin de domeniul politic. S-a subliniat de multe ori că Unirea de la 1859 a fost smulșă de români celor ce se opuneau, din țară și din străinătate, a fost „actul energic al națiunii”. Mai puțin s-a evidențiat însă faptul că românii din toate cele trei țări, dar mai ales cel din Moldova și Muntenia, aveau de multă vreme sentimentul că sînt unul și același popor, una și aceeași națiune, iar curtile domnești și deci cîmăturile diferite le priveau cam în același chip în care, mai pe urmă, locuitorii din două județe își priveau prefeturile. Fără asta unirea nu s-ar fi putut realiza. Acum, la aniversare, se cuvine să ne îndreptăm cu pioșenie și recunoștință gîndul nostru către acei bărbați de seamă care au dus la îndeplinire voința națională și au înfăptuit unirea din 1859. Dintre ei se desprinde figura de erou a lui Alexandru Ioan Cuza, domnitorul luminat și patriot care a luptat din toate forțele pentru unire, a contribuit hotărîtor la realizarea ei, a știut să domnească în interesul țării, al poporului, prin înfăptuirea care au pus bazele României moderne, și a știut să se retragă cînd interesele țării au cerut-o, dîndu-se nașterii noastre tot ce putea da un monarh autohton.

Legat de marcarea lui 24 Ianuarie se iese din nou problema sărbătorii (zilei) naționale a României. După ce, decenii la rînd, am suportat umilința de-a da drept sărbătoare națională ziua de 23 august, zi de două ori sinistă pentru români, înfi, fiindcă la 23 august 1939 s-a semnat Tratatul

Ribbentrop — Molotov, în urma căruiui ni s-a cîntat un cântec mai tîrziu țara, al doilea, pentru că la aceeași dată, în 1944, am căzut în robia bolșevică ce avea să dureze 45 de ani, s-au fixat, de către noua stăpînire, două zile naționale, 22 decembrie și 1 decembrie, cea de-a doua fiind aceea care finalmente s-a sărbătorit. Este oare 1 decembrie data cea mai potrivită ca să fie zi națională?

În stabilirea unei zile naționale criteriul de bază este, evident, importanța evenimentului marcat. Dar acesta nu trebuie să fie unicul criteriu, cu atît mai mult cu cît țările cu istorie bogată și îndelungată — și România se află printre acestea — au mai multe date deosebit de importante care se concurează între ele. Trebuie deci luate în discuție și alte considerente, cum ar fi multitudinea semnificațiilor, posibilitatea de sinteză, lipsa de încrîncenare și, element deloc neglijabil, anotimpul în care cade data respectivă. Or, ce constatăm în legătură cu 1 decembrie, dată la care, prin unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu țara mamă s-a încheiat procesul de recompunere a țării unice a tuturor românilor, de făurire a României Mari? Că această dată vine la concurență cu 24 Ianuarie, începutul acestui proces, cu 27 martie (Unirea Basarabiei) și 28 noiembrie (Unirea Bucovinei), momente de importanță crucială ale aceluiași proces, precum și cu alte date din istoria României. Ca să nu mai vorbim și de timpul cînd cade, în plină iarnă, fapt ce duce la înghețarea tuturor manifestărilor consacrate ei — acestea, în loc să se constituie într-o serbare populară, cuprinzînd întreaga țară, la aer curat și iarbă verde, devin o simplă formalitate.

Din pricinile arătate, consider că toate datele numite mai sus, ca și altele, cum ar fi 15 Ianuarie, ziua Lucreției, ziua poeziei noastre, să fie marcate și serbate cu toată grija și cu toate onorurile. În ceea ce privește sărbătoarea națională, unica, cea care să sintetizeze toate sărbătorile menționate și să fie simbol al renașterii și bucuriei de a trăi, al păcii și armoniei, al stabilității și siguranței, al speranței și încrederii în ziua de mîine, ea nu poate fi decît ziua de 10 Mai.

ION D. GOIA

Marș al studenților din București, în favoarea Republicilor Baltice, organizat de studenții basarabeni.

Studenții basarabeni și Lituania

Studenții basarabeni din București au lansat un apel în care îndeamnă pe toți iubitorii de libertate din țara noastră să fie alături de lupta pentru independență a Moldovei, Lituaniei, Letoniei, Estoniei, Gruziei — aceste Kuwait-uri căzute în robie acum jumătate de secol sau chiar mai demult. Studenții basarabeni arată că evenimentele din Lituania marchează poziția autorităților sovietice, în frunte cu Mihail Gorbaciov.

Urmare a acestui apel, la București a fost organizat și s-a desfășurat un marș studențesc, de solidaritate cu lupta pentru independență a republicilor din U.R.S.S.

Revendicările rămîn

Deși au încetat și ei greva, studenții timișoreni nu renunță la revendicările lor, precizate încă de la începutul lunii decembrie, la Conferința Națională a Studenților din România. Să reamintim aceste revendicări: demisia președintelui Ion Iliescu; demisia guvernului Petre Roman; organizarea de alegeri anticipate și referendum cu privire la forma de stat a României; eliberarea Televiziunii de sub tutela puterii și garantarea prin lege a independenței acesteia; epurarea armatei, poliției și S.R.I.

Printre alte manifestări, studenții timișoreni organizează în fiecare joi,

între orele 17 și 18, o veghe de protest în fața Catedralei ortodoxe din orașul lor.

Un raport 13 — 15 iunie

Grupul pentru Dialog Social și Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România — Comitetul Helsinki au elaborat propriul Raport asupra evenimentelor din 13-15 Iunie 1990. Documentul, numărînd 253 de pagini, este cu atît mai interesant și sugestiv cu cît încă nu există o variantă oficială asupra rușinoaselor evenimente produse la mijlocul lunii iunie, anul trecut. „Întreaga evoluție a evenimentelor din ziua de 13.06. și-a avut rădăcinile în indignarea pe care atrocitățile comise în zori de către polițiști a produs-o printre bucureșteni, în special printre cei care simpatizaseră cu manifestația maraton din Piața Universității. Starea explozivă a oamenilor a fost permanent alimentată de acțiunile permanente ale forțelor de ordine și de activitatea unui mic număr de manifestanți foarte agresivi, pe care mulți martori oculari i-au considerat a fi instigatorii infiltrați în mulțime cu scopul expres de a o agresiviza”, se afirmă în cuprinzătorul Raport al G.D.S.

Doina Cornea: Liberté?

Nu la București, ci la Paris, doamna Doina Cornea este prezentă în librărie cu volumul intitulat „Liberté”

te?” Faptul are o dublă semnificație: la fel ca și înainte de revoluție, lucrările dizidenților români apar în străinătate, în lumea liberă, iar titlul cărții poartă semnul întrebării. Acest semn de întrebare cuprinde în el drama noastră națională, de popor reîntors, după o revoluție anticomunistă care a cerut multe jefte, pe același sumbru făgaș al totalitarismului. Cartea doamnei Cornea este o mărturie și un strigăt spre lumea liberă.

Vot secret în Parlament...

A trecut mai bine de jumătate de an de cînd Parlamentul României funcționează și, totuși, votarea se face ca pe vremea lui Cuza. Asta în condițiile în care un sistem de votare modern, electronic, în „consens” cu practicile europene, poate fi montat și pus cu ușurință în acțiune chiar și de cooperativa „Radio-Progres”. Este evident că F.S.N.-ul, partid majoritar în Parlament, menține acest mod de votare din dorința de a nu avea cumva surprize în adoptarea legilor neocomuniste pe care le promovează.

Împotriva perpetuării unei asemenea situații, Grupul Independent pentru Democrație invită populația, Parlamentul și Guvernul să deschidă o listă de subscripție publică, pentru a se instala aparatul necesar votării secrete.

Grupaj realizat de
EUGEN MIHAESCU

PĂREREA STRĂZII

Liberalizarea prețurilor?

Făcută în grabă și fără a porni de la o bază economică serioasă, solidă și, totodată, flexibilă, liberalizarea prețurilor nu a făcut altceva decît să creeze haos și sărăcie cumplită pentru cea mai mare parte a populației. Cum este percepută de cetățeanul obișnuit această inițiativă a guvernului Petre Roman, putem constata și din răspunsurile ce urmează, obținute în urma unui scurt sondaj de opinie:

— Eu zic că e o scumpire. Mai bine-i ziceau scumpire decît liberalizare. Unii de pe la cozi zic că e mai rău decît pe vremea lui Ceaușescu. (Nicolae Dincă, pensionar).

— Difícil de răspuns. Sînt între da și nu în privința acestei liberalizări. Este neapărată nevoie să crească și salariile. La ora de față salariile noastre nu ajung nici la nivelul salariului de bază deoarece nu avem de muncă în întreprinderi. (Rodica Negrea, electrician).

— Este o scumpire mascată, dar necesară pentru trecerea la economia de piață. Trebuie acoperite niște goluri, n-avem încotro. (Ladislau Cociș, funcționar).

— Orice lucru a devenit scump. La salariile pe care le avem, e aproape imposibil să miști ceva. Dacă eu care nu am copii și mi-e greu! Ce s-or face atunci cei care au și doi-trei copii? (Tănase Dincă, prelucrător așchier).

— Nu prețurile sînt mari, ci salariile noastre sînt grozav de mici. Dacă s-ar mări salariile, am scăpa de prestarea asta a prețurilor liberalizate. (Ion Lemarșan, muncitor).

— Liberalizarea prețurilor e un lucru normal. Eea o necesitate pentru o viitoare economie de piață. (Mihaila Murgu, studentă).

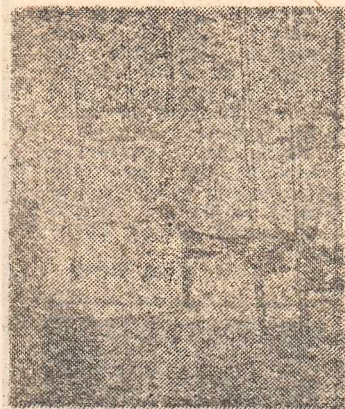
— Nu sînt de acord cu liberalizarea prețurilor, dar cred că trebuie să o suportăm pentru a ne fi bine mai tîrziu. (Victoria Iancu, tehnician sanitar).

— Prea mulți bani trebuie pentru orice fleac de fiecare zi. Guvernul a dat aceea amărîtă de compensație și crede că a rezolvat problema. Salarii mici, scumpire mare, asta-i. (Marian Ionescu, muncitor).

— E o măsură necesară această liberalizare a prețurilor dar, după cum se poate deja constata, fără protecție socială e un dezastru. Trebuiau luate mai întîi măsuri de protecție socială și abia după aceea făcută liberalizarea. (Narcis Costache, student I.M.F.).

ÎN PREAJMA UNUI SCANDAL DE PROPORȚII EUROPENE

Ce s-a întâmplat cu ajutoarele pentru România?

După un an de la revoluție pachetele

solidarității umane

Iertați-mă, oameni buni, din Germania

O oarecare familie Angelik și Walter Eschenbacher dintr-o localitate măruntă din R.F.G., de care n-am auzit niciodată până acum, mi-a trimis în februarie anul trecut un pachet de vreo 30 kg pe care l-am ridicat abia în decembrie 1990, după aproape un an de la expedierea lui! Unde a stat pachetul acesta, împreună cu încă vreo mie cîte erau în preajma lui pe rafturile depozitului din care l-am ridicat, trimise tot din R.F.G.? E greu de imaginat pentru o fantezie normală!

Mărturisesc că nu cunosc pe nimeni din R.F.G. și este o enigmă cum a putut ajunge numele și adresa mea într-o mică localitate a Europei de care n-am auzit pînă acum. Îmi închipui că eforturi au depus acești expeditori, mil de oameni buni și solidari care — în clipa în care voiau să ajute pe cineva — nu aveau adrese. Ei au făcut un efort afinnd aceste adrese, au făcut un efort transportînd pachetul la poștă, completînd formularele și lungile liste cu conținutul (în trei exemplare), lăsînd la o parte generozitatea cu care au pus în colet alimente, haine, cărți, reviste, medicamente, dulciuri și jucării pentru copii — unele într-o stare excepțională care mi-a revelat înaltul grad de civilizație materială la care a ajuns centrul Europei.

Ei bine, acest pachet îl primesc după aproape un an de zile! După atîta timp, mi-e rușine să le mulțumesc acestor oameni. Ce să le spun? Să le pun într-un plic avizul cu data poștei ca să mă creadă că abia acum l-am primit? Cum să înțeleagă ei acest lucru, cu adevărat de neînțeles! Să-mi fac de rușine țara scriindu-le cu indignare că generozitatea lor n-a găsit înțelegere în România și că birocrăția comunistă a fost mai puternică decît pura lor solidaritate umană?

Acești oameni așteaptă de la mine un semn de răspuns și eu nu pot să-l trimit. Dar și mai grav e faptul că sînt încă mil de pachete în spațiile cărora expeditorii lor din țările civilizate ale Europei așteaptă un minim și firesc semn de răspuns pe care nu-l vor primi, poate, niciodată pentru că aceste pachete n-au ajuns încă la destinație!

Cum să scrii o astfel de scrisoare: mulțumesc pentru pachetul pe care mi l-ați tri-

mis în ianuarie 1990, l-am primit abia acum! Te întreb: firește: nu cumva și pachetul cu scrisoarea ta de răspuns vor ajunge înapoi peste încă un an? Te întreb: nu cumva mil și mil de europeni, neprimind răspunsul firesc în urma darului făcut, se miră cit de necivilizați sînt românii? Nu cumva, pentru mil de oameni ai planetei care au fost solidari cu noi în clipele cînd aveam nevoie de solidaritatea lor, imaginea României s-a umbrat și cu această tăcere

așteaptă în gări

inumană, datorită celor care au stopat pachetele omeniei pînă acum?

Încă o comisie parlamentară de anchetă

O bună parte dintre cei care au trimis pachete din Europa, văzînd că nu primesc nici un răspuns, au trimis după un timp acelorași destinatari chitanțele prin care au expediat pachetele și lista lucrurilor puse în pachete. În mod firesc, avînd aceste documente în mină, destinatarii au început să facă investigații, revenind din timp în timp prin gări și întrebînd, cit și pe la vămii și mesagerii internaționale. Ce credeți că li s-a răspuns acestor oameni: dumneavoastră n-a veți nici un drept să reclamați, cei care trebuie să reclame e expeditorul din... Germania. Ei a trimis pachetul, el să reclame!

Deci, după ce bietul om din Europa a văzut ce-a văzut la televizor că ni s-a întâmplat în 22 decembrie '89 și a vărsat o lacrimă, după ce și-a scotocit prin dulapuri și cămară să ne trimită din prisosul său, după ce a făcut efortul să ambaleze pachetul și să-l trimită, după ce s-a mirat că nu primește firescul semn de confirmare și a mai trimis o scrisoare să vadă ce se întîmplă, după ce a aflat care e situația serviciilor pe aceste meleaguri, tot el să reclame? Asta e prea de tot!

După un an de la Revoluție, celorlalte întrebări grave rămase pînă acum fără răspuns li se mai adaugă una: ce s-a întîmplat în realitate cu pachetele Revoluției? De ce n-au ajuns la destinație după un an de zile și zac încă în gări?

Lîngă comisiile existente deja care cercetează marile abuzuri din anul care a trecut, Parlamentul are datoria morală să mai înființeze o comisie de anchetare a abuzurilor în distribuirea ajutoarelor trimise de lumea civilizată, în semn de solidaritate cu Revoluția română.

Și aceasta, cit de repede! Dacă se poate, înainte de a izbucni un nou scandal de proporții europene!

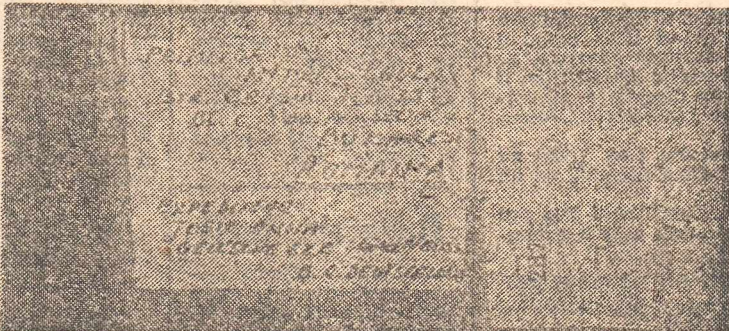
În Gara Basarab, la magazia de colete expediate din R.F.G., depozitate pe trei rafturi, pachetele conținînd ajutoare din străinătate pentru populația României zac așteptînd în somnul de veci. Și acesta e un caz fericit: au ajuns, deci le putem pipăi și urla: sînt! Însă majoritatea s-au dovedit a fi colete trimise în eternitate; nu au ajuns și nici nu vor ajunge vreodată, ele rămîn să se învîrtă, ca niște sateliți artificiali, în jurul Terrei, prin diverse puncte de vamă, pe care le vizitează, din cînd în cînd, precum dublurile cometei Halley. „Nu s-au găsit destinatarii, fie că sînt plecați din țară, fie sînt decedați, fie adresa de pe ele corespunde unor imobile demolate” — motivează, timorată, d-na Virilănaș Maria, gestionară la amintita magazie.

Pînă-ți vine coletul, mori!

„Cele cu destinații în provincie nu trec pe la noi, merg direct spre orașele înscrise pe colet” — continuă dînsa. „Și ce se întîmplă cu toate aceste pachete neajunse de foarte mult timp la destinație?” — întrebăm și noi, ca ignoranții. „Deocamdată nimic. Ele sînt în magazie, ni se răspunde. Știi, la noi, ele sînt bine păstrate”. N-avem nici o îndoaială în această privință. Însă, de exemplu, d-na Ghenovici Ivona așteaptă două colete cu ajutoare expediate din R.F.G. încă din februarie 1990, cu prînzînd de asemeni ajutoare. „Am aflat din surse neoficiale că au stat 6 luni în Ungaria. De la birou ni s-a spus să ne adresăm cu reclamațiile pe care le-am făcut la Regionala Gării de Nord. Divizia Comercială, poarta B”.

N-am știut c-o să vină revoluția

În urma interpelărilor noastre, d-na Virilănaș a trebuit să ne declare: „Au stat foarte mult în Ungaria, peste 6 luni. Acestea au fost trimise ca ajutoare din străinătate (s.a.) din decembrie '89 — ianuarie, februarie '90. N-am știut c-o să vină Revoluția. Magazia asta în care ne aflăm (și în care se află coletele, n.a.) s-a

zidit de la prima cărămidă. Astfel, prin această filleră au trebuit să ajungă în țară și aparatură medicală și medicamente, care au prioritate”. Aflăm, în continuare, că numărul de pachete din magazie se ridică la peste 800. În învălmășeala momentelor postrevoluționare nu s-a mai ținut cont nici la poștă de greutate. (Un pensionar binevoitor ne informează că, în mod normal, poșta primește colete pînă la greutatea de 17 kg.)

Care este filiera?

„Vagonul vine neînsoțit, vagon de marfă. Aici vin coletele, le înregistrăm în ordinea alfabetică a destinatariilor, apoi se trimit plicuri de avizare, uneori chiar de două ori, deci o reavizare, dacă e cazul. Așa s-a întîmplat în cazul

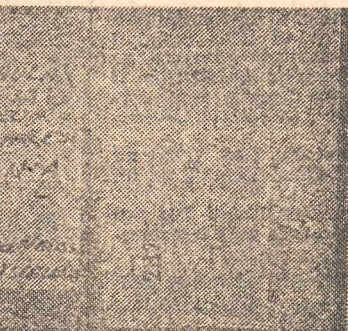
d-nei Rarița Colbășeanu și al lui Vasile Costin, ambii decedați la data sosirii coletului. Vagoane nedescărcate prin țară nu mai sînt. Multe vagoane au avut ca stație de destinație stația București Nord, deci nu au plecat direct în țară” — declară, din nou, d-na Virilănaș. Adăugăm aici și opinia unuia dintre beneficiarii acestor mesagerii internaționale, d-nul Craioveanu: „Aceeasi persoană mi-a trimis din R.F.G. două colete în aceeași zi. Unul dintre ele l-am primit în octombrie, altul abia zilele trecute a ajuns aici”. Cum s-ar putea explica așa ceva?

Magazin contra gară prezidențială?

De la noi, din România, emigrează foarte mulți oameni. În locul lor se întorc colete (cu bunătăți). După cum ne-am informat, coletele de care vorbeam fac parte din acțiunea imediat postrevoluționară: „Un colet pentru România”. Ele au beneficiat de facilități comerciale: „Pe tot ce a venit anul trecut, colete, nu s-a luat nici un leu taxă de transport. Deci transportul a fost gratuit. Taxa de 60 de mărci, plătită de către expeditorii din R.F.G., nu a fost decît o asigurare” (am consemnat declarația d-nului Dumitriu, lucrător la același loc de muncă). Despre magazine am putut afla de la d-na Virilănaș că „e deschisă din 12 iunie '90. Au existat 3 magazine, dar celelalte două de la Băneasa și de la Obor s-au desființat. La Băneasa s-a desființat deoarece se preconiza să fie acolo gară prezidențială. După desființarea celor două magazine, coletele au fost transportate aici, supraîncărcîndu-ne. Condițiile de lucru din magazine sînt foarte proaste: aici stăm opt ore fără apă, fără căldură”.

Ce se va întîmpla cu pachetele?

În cazul destinatariilor decedați, le ridică rudele apropiate. În privința celorlalte colete, pentru care rudele sînt greu de găsit, sau, din diferite motive, nu se prezintă nimeni,

d-nul Dumitriu ne spune următoarele: „Cele care nu se vor ridica, cred că le vom da la valorificare într-un sistem de consignatie”. Ne-am interesat și dacă pe linie mai sînt vagoane nedescărcate și am aflat că da, mai sînt: cele de acolo cuprind coletărie internațională.

Despăgubiri, sau praf în ochi?

Tot de la d-nul Dumitriu am aflat că: „În cazul în care coletul a fost violat pe parcursul transportului și s-a sustras din el, destinatarului (sau păgubașului — cum să-l spunem?) i se plătesc despăgubiri. Dacă în colet nu s-a specificat pe sortimente ce cuprinde, despăgubirile sînt de 15 lei per kilogram de conținut sustras (s.a.). Pentru

cazul cînd produsele din colet au fost specificate într-o listă atașată coletului în xerox copie, despăgubirile se fac special, la un alt quantum, deosebit și, în anumite cazuri, chiar în valută. „Însă despăgubirile în valută se fac numai în cazul în care expeditorul din R.F.G. face reclamație. Pentru sesizările și reclamațiile făcute de destinatarii români, eventualele despăgubiri se fac, bineînțeles, în... lei.

Și dacă reclamăm o petițiune?

După ce-l căutam fără succes pe d-nul Spînu, șeful stației comerciale Gara Basarab, ajungem la ministerul de profil, aflat vizavi de clădirea Gării de Nord, unde, la poarta A, încercăm să găsim biroul de reclamații și pe șeful acestui birou, d-nul Mihai Neicu. „Asta e greu, d-le, îmi spune portarul în timp ce ronțăie tacticos semințe. D-nul cu reclamațiile e plecat, d-le, nu-i aici, vine mai tîrziu, mai așteptați să se adune și alții”. Declarația d-nului Neicu, atunci cînd apare, este tranșantă: „Avem probleme cu ungurii. Coletele stau la graniță, că vecinii noștri le-au desfăcut și noi nu le-am preluat încă. Coletele au fost violate de unguri. Și vagoanele, în privința reclamațiilor depuse la ghișeu, în termen de 40 de zile se primește răspuns. De obicei, se dau telexuri din fiecare stație pe unde a trecut coletul, asta pentru a putea fi verificat.”

Coletele au fost violate la unguri

Ajungem și la șeful diviziei C, de la Regionala C.F.R., d-nul Diaconescu. Din discuția cu ing.-șef și inspectorul-sef al acestei divizii, dar mai ales de la d-nul Diaconescu, aflăm că: „Au fost, imediat după Revoluție, sute de vagoane conținînd colete cu ajutoare. Însă, în loc ca la București să sosească pachetele pentru București, la Ploiești cele pentru Ploiești, etc., ele au venit cu totul altfel, la un loc, netriate. Ar fi trebuit încă de la început să se facă, la intrare în țară, la Arad, puncte de sortare și rediri-jare. Aceste colete au fost borfăite pe teritoriul unguresc, ungurii au dat lama prin ele cit au putut și le-au devastat. Apoi și hoții noștri au luat și ei ce-au vrut din tren, ce le-a convenit. Toate aceste colete violate nu le-am putut decît rar livra destinatariilor, reconstituindu-le pe cit s-a putut. Mai sînt cam 100—200 rătăcite prin gări, nesosite încă în București. Prin frontiera Curtici au intrat aproape 380 000 de colete. Dintre acestea, nepredate și violate au fost în jur de 220—250. Ungurii, cînd le borfăiau la Budapesta, puneau documentele de transport ale coletelor în alt vagon pentru a le încurca. Și în România, unele au fost furate de infractori. La altele, obiectele erau imbrăstiate în vagoane. Avem organizat un birou de valorificare prin consignatie a obiectelor pe care le recuperăm de la Po-litie (cele furate din aceste colete, n.a.), iar cetățenii primesc despăgubirile, în urma reclamațiilor, din acești bani”.

Pagină realizată de
ION ZUBAȘCU și
MIHAIL GALĂȚANU

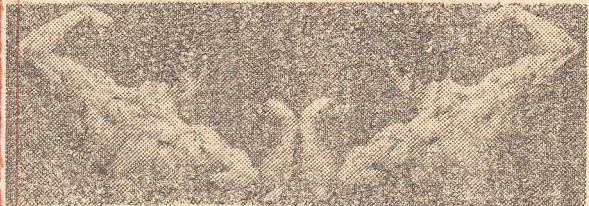
De la coadă adunate

Ce-aș mai fi parlamentar!

— Destept e fi-miu ăsta, dom'ne!
— Ce vorbești?
— Daa... Auzi ce i-a trecut prin cap: a venit o prietenă a soacră-mi în vizită și i-a întrebat: „Ce vrei să te faci tu, pușor, când o să îți mare?” Ce crezi că i-a răspuns?
— Nu știu.
— „Vreau să mă fac parlamentar!”
— Poftim, educație! Si te mai și mîndrești!
— Da, dom'ne, că să știu că are dreptate! Am stat și eu și m-am gîndit... E destept, ce mai!
— Seamănă cu ta-su! Ce să-ți spun...
— Uite, dom'ne, judecă și dumneata: să zicem că te faci parlamentar...
— Să mă ferească Dumnezeu!
— Stai, dom'ne! Ai un pic de răbdare! Deci, te faci parlamentar. Care-i prima duminică griă?
— Care?
— Să-ți fixezi o indemnizație.
— Da... după principiul „eu vorbesc, eu controlez, eu beneficiaz”.
— Asta, se-nțelege! Și ai grija să se cheme indemnizație, nu altfel, ca să mai rotunjești și cu o pensie bu-nică, cu o lefușoară, acolo...
— Cu leașa, nu cred că ții. Cînd să te mai duci și la serviciu, dacă stai la Parlament?
— Ei, na! Da' ce, trebuie să stai mereu? Nu te-nțereabă nimeni. Nu ții minte, acu' citeva luni, cum a fost cu domnul Vulpescu? Nu mai știu de ce a fost acuzat, a apărut la TV și a zis foarte senin că el nici n-a dat pe la sedință. Ce, crezi că i-a tăiat cineva zîna? Și la serviciu, crezi că îți cere cineva socoteală, dacă ești parlamentar?
— Nu cred.
— Păi, vezi? P'ormă, faci o mulțime de excursii și dacă ai chef, îți iei și nevasta.

— Ca să te-njura ziarele, ca pe domnul Birlădeanu.
— Și ce-ți pasă? Faci ca el: zici e-au invitat-o și pe ea.
— Da' cu balamuc' din sedințe, cum o rezolvi?
— Doar nu crezi că-i de-a-devăr- ratelelea?
— Cum nu?
— Păi, dacă ești cu FSN-ul, n-ai treabă, că oricum ieși majoritatea. Dacă ești de la opoziție, prost să fi să-ți bați capu', că știu bine că tot că ăilalti se hotărăște. Te faci, numai, că te agiți. Da' mai întâi, după indemnizație, îți iei o vacanță parlamentară zdravănă, că legile... asteaptă ele să le votezi!
— Asta, așa-i! Luni de zile...
— Nu? Si-n timpu' ăsta, ce faci? Dacă ai chef să te știe lumea, îi tragi niste discursuri. Da... cit mai sfîrșitoare.
— Ca domnul Dumitrașcu de la Constanța.
— Vezi, că știu? Păi, devii mai vedetă ca Florin Piersic. Că, uite, de el nu se mai știe nimic.
— Dacă nu s-a orientat, ca Sergiu Nicolaescu!
— Sigur! Parlamentu-i totu', îți spun eu!
— Nu, dom'ne! Să ajungi să te lin-geze lumea, ca pe domnul Iordache la Timișoara?
— Ei, asta-i! La o adică, dacă ești la inghesuală... pac, cu demisia! Că se poartă și la miniștri. P'ormă, te mai ajută colegii, mai ceri un scrutin moral... o scoti la vopsea. Nu, zău, are dreptate fi-miu! Ce-aș mai fi și eu parlamentar!
— În cazul ăsta, sper că nu te-ai mai aștepta de la mine să te salut?
— Nici n-ai avea cum, dom'ne! Doar nu crezi că m-ai mai prinde pe la cozi?

LIANA TATOS

Separarea puterilor în stat (fotografie de Gig Moto-
lanu)

Apel la instanța moralei

Povestea nu-i, nicide-
cum, nouă: doi bătrîni
neajutorati, dar cu ceva
bani rămășiți după o via-
ță de muncă, își incre-
dințeau soarta unei ne-
poate „jubitore”, pe nu-

mele căreia trec și a-
partamentul. Astăzi, Tă-
nase Ilie și Dochia (str.
Donath nr. 15, Cluj) sînt
somați de „proprietărea-
să” — Popa Simona —
să părăsească locuința.
„Este dificil să te aperi
față de niste persoane
care și-au schimbat fa-
ța lor cîntită, omeneas-
că și urmăresc să aca-
pareze bunurile unor bă-
trîni bolnavi și neputin-
cioși — ni se scrie. A-
vem probe și speranțe
puține pentru apărare.”
Dar mai există și o in-
stanță a moralei. Trebu-
ie să se țină seama de ea!

Bătrînii sint ai noștri!

Din județul Timiș, o
altă scrisoare semnată
de o mină tremurîndă:
Itineanu Nicolae, din
comuna Satchinez, un
bătrîn invalid de război,
fără bani și fără spe-
ranțe. Singura alternati-
vă ce i s-a propus este
să renunțe la pensia de
invaliditate — de 800 lei
— pentru cea de bătrî-
nețe, în valoare de... 200
lei. Dincolo de cinismul
propunerii, ne întrebăm
cînd se va accepta, to-
tuși ideea că și bătrînii
sînt ai noștri?

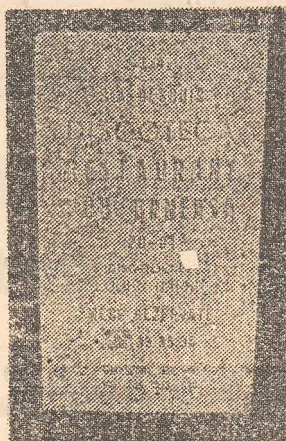

Bătrînețe lipsită de griji?
(fotografie de Cristian
Călugăr)

Cititorii ziaristi Linguri în muzei

Mile de exponate ce
alcătuiesc Muzeul Lem-
nului din Cîmpulung
Moldovenesc sînt măies-
trite prin talentul și in-
feminarea dascălului Ion
Tugui. Materialele prime
au fost: tisa — lemnul
— aur al Carpaților răs-
ăriteni — și abanosul.
Privirea vizitatorului este
incantată de seturile te-
matice în care sînt așe-
zate lingurile, precum și
de ornamentele geome-
trice, astrale, cu motive
florale, zoomorfe etc. Se
pot vedea, totodată, in-
scriptiile ce amintesc de
localitățile de obîrșie ale
pieselor, de anumite e-
venimente din viața o-
menilor, de numele unor
lingurari. Pot fi con-
templare și citeva unel-
te cu ajutorul cărora se
pot mesteri lingurile, a-
poi diferite modele de
cioplitură a acestor o-
becte casnice și de stîr-
nă. Colectiionarul a în-
tocmit și materiale cu
un dens conținut tema-
tic: „Din istoricul lin-
gurii”, „Motive orna-
mentale pe linguri de
lemn”, „Tilcul unor
motive decorative pe
linguri de lemn”. „Des-
pre întreținerea lingu-
rilor”, „Lingura în crea-
țiile populare”.
Lingurile în muzee —
modeste, dar expresive
reper ale artei româ-
nești ce trebuie văzute
cu ochul înfiorat de e-
motie.

(Dan Stroe)

Eugen Barbu s-a reprofili-
at? (fotografie de Crys-
tian Călugăr)

Grupaj realizat de LIANA TATOS

Max Aub: Crime perfecte

Incepu să-și mestece
cafeaua cu lapte. Dato-
rită mișcării circulare,
rapide, lichidul începu
să fie improșcat în afa-
ră. Se auzea zăngănitul
strident al metalului la
atingerea peretelui de
sticlă al paharului. Mă
aflam exact în fața lui.
Cafeneaua era plină.
Se uita la mine zim-
bind, continuînd să
mestece. Abia mă pu-
team abține să nu
scrișnesc din dinți. Îi

arunca o privire stît
de tăioasă încît indivi-
dul se simți obligat
să-mi dea o explicație:
— Zahărul... nu este
încă topit.

Pentru a-mi dovedi
că avea dreptate, lovi
puternic fundul pahar-
ului cu lingurița, con-
tinuînd să mestece ro-
tînd lichidul din ce în
ce mai repede. Meste-
ca... mestece Nici gînd
să se oprească. Conti-
nuă să mă privească
zimbîndu-mi. Atunci...
am scos brusc pistolul
și-am tras.

Versiune de
EUGENIA VASILE

Colocvii la distanță

Dreptul la replică

În virtutea dreptului la replică unanim recunoscut
în presa liberă vă rog să publicați cele ce urmează:
În legătură cu interviul „Justiția legată la ochi”
publicat în revista Flacăra nr. 1/1991 — 15.01.1991, prin
care se fac referiri calomnioase și denigratoare la
adresa Curții Supreme de Justiție a României, dom-
nului doctor Teofil Pop și a altor membri, țin să pre-
cizez că n-am dat nici un interviu redactorului Dorin
Sălăjan, situație în care nu poate să reprezinte opi-
niile mele, ci ale redactorului.

Așa-zisul interviu, sub forma unui dialog, repre-
zintă numai fabulația redactorului, neavînd nici un
temei în realitate.
În primăvara anului 1990 redactorul Dorin Sălăjan
a venit la Judecătoria Sector Agricol Ilfov avînd o
discuție cu mine însă pe teme cu totul generale, a-
ceasta nevizînd activitatea organelor de justiție și
nici pe specialiștii din acestea. La discuție a partici-
pat și domnul vicepreședinte al judecătoriei Valen-
tino Acatrînel.

Dacă mi s-ar fi cerut un interviu l-aș fi dat cu
condiția de a fi publicat într-o formă decentă, cu un
conținut corect și cinstit.

Ca unul care-l cunosc pe domnul dr. Teofil Pop îmi
dau seama că afirmațiile din interviu sînt o calom-
nie jocosă la adresa acestuia.

Dr. GHEORGHE DOBRICAN

N.R.: Redacția își va face cunoscut punctul de ve-
dere într-unul din numerele viitoare.

Se vind idei

Domnul Ion Vastea din
Roșiori de Vede, jude-
țul Teleorman ne se-
mălează un nou soi de
comert. „Diverse gazele
publicitare te îmbie cu
cinci idei de zece lei și
plic timbrat. Îi scriu și eu
unula și-mi răspunde:

vezi ce inițiative s-au
luat pe la voi și fă alt-
ceva. Si uite așa — rea-
lizează domnul Vastea
păcăleala — dacă pri-
mește omul vreo mie de
plicuri ori zece lei, gata
contravaloarea distrac-
ției pe-ndestulate, vreo
șapte-opt zile, la mare
sau la munte”.
E și asta o idee, nu?

Risu'-plinsu' la Galați

Tragedia transportului
în comun gălățean atîn-
ge la orele de vîrf cote
alarmante. Startul la ur-
care se face în stații în-
cepînd de la 50 de per-

soane în sus, prin îm-
brîncire — burdușire, a-
plicîndu-se adesea și teh-
nica perversă de distrage-
re a atenției cu „Vine al-
tut!” Autobuzele și tro-
leibuzele apar și dispar
sporadic la orizont, hur-
ducînd călătorii care, cu
mapele între dinți și
membrelor imobilizate,

Drive me, taxi!

Că micile afaceri —
mai mult sau mai puțin
prospere — și micile in-
treprinderi particulare
răsăr precum ciupercile
după ploaie, e lucru
știut. La fel și „indus-
tria” privată a taxime-
trilor care clipeșc pe în-
serat din lămpișă aprînsă
de pe capotă.

Una din cele mai re-
zonabile companii de a-
cest gen este TAXI
SEBASTIAN, companie
ce pare să perceapă ta-
rife mai mult decît ac-
ceptabile pentru călă-
tori. Există filiale în a-
proape toate orașele im-
portante ale țării, unde
treburile merg binîșor
pentru toată lumea.

La Brăila însă, discu-
tînd cu unul din coordo-
natorii filialei, dl. ing.
Ovidiu Grigoras, aflăm
că sînt probleme, create
în mod artificial șoferii-
lor de către autoritățile
locale. Sub diferite pre-
texte și din diverse mo-
tive (?) permisele celor
în cauză sînt uneori re-
ținute, aceștia, nemaipu-
tîndu-și practica meser-
ia extra profesională.

Ne întrebăm și noi:
ce facem, domnilor, fa-
cultăm concurența?

Dioptrii și dioptrii

„Prezbiți, miopi, astig-
mați, hipermetropi, stra-
bici din toată țara, uni-

A slăbit mult dar refuză să mănînce doar salam în
fiecare zi (fotografie de Cristian Călugăr)

ți-vă!“. Cam așa ar
urma să sune lozincă ce-
lor care plîng pe la u-
șile prăvăliilor de opti-
că medicală pe motiv
că s-au isprăvit ramele.
Nici tu importuri, nici
tu producție autohtonă.

Peste tot însă, de sus
în jos, sînt în mare
vogă ochelarii... de cal!

Înnebunim și ne pare rău...

În ultima vreme, bucu-
reștenii care recurg la
serviciile telefonice spe-
ciale ale Capitalei, sînt
siliți ori să-și țină fi-
rea, ori să renunțe. Dacă

la „Informații” — 030,
031, 032 — se mai răs-
punde într-un firziu, la
051, 071, 091 șansele se
diminuează considerabil.
Sînt situații cînd, prac-
tic, urgențele omului de
rînd sînt date cu totul
peste cap de apelurile
lansate în van. Greutăți-
le iscate de absența vo-
cii de la celălalt capăt
duc oamenii în pragul
crizei de nervi.

Ce să fie? Ce să fie?
Ori numărul personalu-
lui e insuficient, ori in-
competența e la ea a-
casă, ori sictirul și indo-
lența fac atîngere în
căștile doamnelor ope-
ratoare. Cînd dă fuga să
ne lămurească?

Grupaj realizat de
CRISTIAN PAVEL

POȘTA REDACȚIEI

NASUI ION — Vișeu de Sus, jud. Maramureș: Ni
s-a comunicat de la Procuratura Generală că au fost
examine hotărîrile judecătorești pronunțate în dosar-
ele la care vă referiți, constatîndu-se că acestea sînt
temeinice și legale. În consecință, împotriva acestor
hotărîri judecătorești nu s-a declarat recurs extraor-
dinar.

COSMA LUCICA — Am trimis scrisoarea dv. la Pre-
fectura județului și vă vom comunica răspunsul ace-
steia tot prin „Poșta Redacției”.

PALOȘ DĂNUȚ — str. Trandafirilor, Bl. 13, ap. 3,
Tg. Cărbunești: Regretăm, nu cunoaștem adresa care
vă interesează.

JURAVE C. — comuna Bilea, jud. Suceava: Din
păcate, originala dv. urare ne-a parvenit după sărbă-
tori. Cit despre aprecierile la adresa redactorului-sef,
sînt nedrepte și ireverente.

TRISCIUC PARASCHIVA și ICACIUC ȘTEFANIA —
com. Moldovița, jud. Suceava: Am solicitat explicații
în legătură cu pensile dv. de urmași la D.P.M.O.S. Su-
ceava, de la care așteptăm răspuns. Rugați pe cei care
și-au expus necazurile în aceeași scrisoare să ne scrie
separat, spre a le putea expedia solicitările la institu-
țiile competente.

NICOLETA SIMPETRU — str. Republicii, Făurei,
jud. Brăila: Am trimis scrisoarea dv. la Ministerul
Muncii și Protecției Sociale.

VALERIA DORNEANU

La un an de la Revoluție, mersul în audiență a devenit un fel de obicei național. Tot ce se acumulase ani și ani a fost sporit, în ultimele luni, prin haosul ce s-a creat în urma unei guvernări neinspirate. Oamenii merg la autorități și solicitanți, cu frenezia patimii și pasiunii adolescente, butelii, locuințe, terenuri, atelaje, locuri de muncă, pluguri, becuri și congelatoare, televizoare și lemne de foc. Și pe bună dreptate cer. Din carul de promisiuni făcute astă-primăvară, înainte de 20 mai, n-a mai rămas decît fumul, decît tămiia vorbelor.

VORBE CARE ȚIN LOC DE CASĂ, VOIBE CARE ȚIN DE ACOPERIȘ, VOIBE

Începînd de dimineață și pînă pe la ora 16, la serviciul de audiențe de la Primăria Capitalei e un fel de tornadă în care dacă ești prins nu mai scapi. Oamenii feluriți, oameni marcați de ne-cazuri sau de ambiții vin ca la izvorul mîntuirii, deși distanța dintre iluzie și deziluzie e cît o muchie de cutit. Maria Vișan, Mariana Mihăilă, Camelia Enache, Florica Corfu și Constantin Menciuc de la Biroul II Relații cu publicul s-au obișnuit de mult cu malaxorul de aici. Știu că intră dimineața și ies pe seară cînd au capul greu de cite au auzit. Multe probleme nu-s de competența primăriei sau sînt, pur și simplu, stupide. „N-avem încotro, trebuie să-l înscrîm în audiență pe toți solicitanții”, ne spune dl. Constantin Menciuc, inspector administrație locală.

De pildă, pentru audiența de vineri, 11 ianuarie, tînută de dl. viceprimar Sorin Gabrea, s-au înscris 38 de persoane. Socotiți cît poate să dureze o asemenea audiență. Mai ales că fiecare dintre solicitanți are de spus o poveste întreagă, adesea foarte incilcîită. Cel mai mulți dintre cei veniți în audiență vor locuință. De ce atîtea cereri de locuință în condițiile în care Bucureștii sînt capitala est-europeană în care s-a construit foarte mult? E adevărat, de proastă calitate, dar s-a construit. Răspunsul ni-l dă doamna Ileana Predoiu, director al Administrației locale de stat din Primăria Capitalei. Toți cei care stăteau în gazdă, la rude, toți cei care pot proba că lucrează în Capitală și e nevoie de ei în Capitală solicită locuințe. Sînt zece de mii de oameni în această situație. Apoi nu mai este în vigoare nici legea intrării în orașele mari. Or, în aceste condiții, rîndul celor care vor case s-a îngroșat enorm. Ca să nu mai vorbim de cei care vor spații comerciale și terenuri. Asta în condițiile în care nu există fir de reglementare legislativă. Firește, oamenii veniți în audiență așteaptă răspunsuri. Și rezolvări. Cel care acordă audiențele îl amîna, îl încurajează. Atîta au la îndemînă. Deocamdată. În celelalte probleme — cum ar fi apa, cîldura, instalațiile — se lucrează cu telefonul, încercînd a se găsi o rezolvare pe loc. Dar și aici lucrurile treneză deoarece nivelul de organizare din unitățile de servicii a scăzut. La fel cum și disciplina muncii e la pămînt. Dar asta nu înseamnă că oamenii nu vin cu speranță și cu un acut sentiment că au dreptate. Doamna Ileana Predoiu, ca și dl. Sorin Gabrea de altfel, nu neagă acest fapt. Oamenii au dreptate, deși problema locuințelor se rezolvă la locul de muncă, metodologia locației și gestiunii concesiunilor nu se poate încă aplica, o lege funciară nu există, despre intravilan nu s-a emis încă nici o normă legislativă, iar despre locuințele furate de statul comunist în anii '50 nu se știe nimic. E ceață groasă în aceste domenii, iar Parlamentul lucrează așa cum știm cu toții.

Pînă departe — căci e mult pînă departe — oamenii merg în audiență la oameni care nu le pot acorda decît vorbe născătoare de speranțe. Or, de vorbe încă nu se face economie la noi. Avem un lexic bogat, se știe.

A ZĂRIT, OARE, CINEVA LUMINIȚA DE LA CAPĂTUL TUNELULUI?

● Lenuța Zamfir, de la „Semănătoarea”, este trimisă de birocrația de la ICRAJ Pajura pentru a obține o confirmare, de la Primărie, pe repartitia de locuință. De ce? Femeia este plimbată degeaba pe drumuri. Se știe că, din 10 decembrie 1990, repartitiile de locuințe se fac de către primăriile de sector și întreprinderi. Încă mai funcționează năravuri vechi, desigur. Plăpumi de hîrtie, după care birocrații încă mai rîvnesc.

● Niculina Dumitrașcu din strada Pincota vrea să fie demolată. Sistemizarea din împrejurimi a făcut imposibilă locuirea în casa pe care o are. Vrea să fie demolată. Dl. viceprimar Sorin Gabrea îi comunică faptul că lipsește legislația în domeniu, că nu poate să aplice „legea buldozerului” și că poate să mai locuiască liniștită încă vreun an fără probleme. Fără probleme... Femeia se ridică și pleacă, oarecum liniștită.

● Mioara Nae vine în audiență cu cei trei copii ca ulcelele. Al patrulea l-a

GUVERNARE LOCALĂ DIFICILĂ

„Sînt multe lucruri pe care nu le putem rezolva, dăm și noi din umeri. Lipsesc o serie întreagă de reglementări legale. Dar ceea ce e mai grav e că nu avem nici o putere asupra activităților din învățămînt, cultură, sănătate, muncă și protecție socială, industrie. Totul este condus direct de la centru, nici măcar de dublă subordonare nu mai poate fi vorba. În această situație încercăm să rezolvăm și noi problemele oamenilor cum putem, avînd prieteni și cunoștințe într-un sector sau altul”.

Spusele domnului Antonel, Jijie, directorul administrației locale din Prefectura Dimbovița, surprind și explică încă o dată, dacă mai era nevoie, de ce Timișoara e, de mai multe săptămîni, în stradă.

În numai 5 luni, anul trecut, la Prefectura din Tîrgoviște au venit în audiență aproape 1500 de cetățeni. Mulți vin și se interesează în legătură cu pămîntul. Vor pămînt. Vor butelii. Vor locuri de muncă. Vor locuințe. Cetățeanul e convins că dacă vine la prefectură i se vor rezolva problemele. E o mentalitate, desigur. Ce să rezolve prefectura?

Încercăm, spune dl. Jijie, să rezolvăm locuri de muncă, dotări sanitare, butelii,

Probleme și iarăși probleme la prefectura din Tîrgoviște. Cei din prefectură, ca și cei de la primării, așteaptă alegerile locale despre care toată lumea întreabă, dar nimeni nu știe încă nimic. „Sînt oameni care vin la noi nu doar pentru a-și rezolva o problemă sau alta, ci și pentru a discuta efectiv chestiuni de interes general” menționează directorul Jijie. La rîndu-i, dl. subprefect Oprea Banghea, afirmă, cu toată sinceritatea, că problemele ridicate sînt corecte. Oamenii își cer niște drepturi pe care le-au pierdut. E vorba, de fapt, nu de acordarea unor drepturi, ci de repunere în drepturi.

Subscriem!

CASA DIN AER, TV LA PIETROȘIȚA, UN CAZAN DE ȚUICĂ ȘI ALTELE, MULTE

— „Mă numesc Văcaru Ștefan, din comuna Slobozia Moară, județul Dimbovița. Sînt un om amărit, am trei copii...” Așa începe cererea cu care soții Văcaru au venit în audiență la dl. subprefect Oprea Banghea, de la Prefectura județului Dimbovița. Cei doi din Slobozia Moară au o viață de iad. Și-au ridicat casa pe locul altcuiva. Acel fost proprietar îi amenință, îi ceartă, îi alacă, pur și simplu. Soții Văcaru sînt disperati. „Și primarul ce zice? se interesează subprefectul. În orice caz, domnule Văcaru, nimeni nu-ți va dărîma casa!” Cu inima ușoară, soții Văcaru ies. Ce-i așteaptă în sat, pînă la venirea comisiei agricole, numai Dumnezeu din ceruri știe.

— Un tînar în cirje. Îl cheamă Constantin Comăniță. Solicită un autoturism cu comenzi manuale. Ministerul Muncii și IDMS-ul nu i-au dat nici un răspuns. „Te vom ajuta”, zice subprefectul, fost 20 de ani director la întreprinderea de utilități petroliere Tîrgoviște. Încurajat, tînarul solicită ajutor pentru a organiza un studio de televiziune. „La voi la Pietroșița, nu?” întreabă dl. Banghea nu fără umor. „La noi!” răspunde tînarul hotărît, după care află că Dimbovița abia de visează la un post județean de radio.

— Nicolae Gheorghe din comuna Corbii Mari cere prefecturii județene să omoare și capra vecinului, adică să-l dea afară pe noul paznic de la C.A.P. deoarece nu face nimic, domnule, nu are ce păzi.

— Frezorul Vasile Badea, originar din satul Picior de Munte, și-a amintit că părinții săi au intrat în C.A.P., în 1962, cu un cazan de țuică. Vrea cazanul... Și vrea și căruța, și plugul...

— Bătrînica Manda Iorga vine pentru nepoata ei care s-a încurcat „cu unul”, a făcut un copil. Hîndrălăul nu vrea să recunoască copilul. Oare prefectura nu ar putea da o mînă de ajutor? Toți cei de față zîmbim...

— Sifonarul Florea Petrașcu e „diferend” cu un vecin de sifon. Cîcă din lăcomie, sifonarul și-a produs și deranjează locatarii. Hîrîre pe loc — i se va da spațiu în altă parte.

— Ion Matache din Săcuieni — Gura Ocnitei vrea congelator. Au fost congelatoare în Tîrgoviște, dar nu i s-au dat pe motiv că e „de la țară”. Va fi ajutat, are și el dreptul ca orice alt cetățean, la minunea numită congelator.

— „Îți dăm butelie!” anunță dl. Banghea. Pensionara Alexandrina Groza clipește nemulțumită. Acolo Fieni, unde locuiește, are ea o soacra, anume. I-ar pica tocmai bine, e singură, un apartament cu două camere. A venit la prefectură să încerce marea cu degetul. Are garsonieră fără gaze la bucătărie. O butelie i se pare prea puțîn pentru a fi mulțumită. Vrea două camere...

Joi, 10 ianuarie 1991, la Prefectura din Tîrgoviște au venit în audiență 22 de cetățeni.

● PENURIE DE... LEGI, DECRETE, HOTĂRÎRI ● DE CE ESTE ATÎT DE MARE CEREREA DE LOCUINȚE ÎN BUCUREȘTI? ● MULȚI, CA LA IZVORUL MÎNTUIRII ● DESPRE LOCUINȚELE NAȚIONALIZATE (FURATE) DE STATUL COMUNIST NU SE ȘTIE ÎNCĂ NIMIC ● CHIRIE ÎN DOLARI, DEȘI SALARIUL E PE... LEI ● E DE-A DREPTUL CUMPLIT SĂ FII PRIMAR. EȘTI LEGAT DE MÎINI ȘI DE PICIOARE ● REZOLVĂRI TIP P.C.R., (PILE, CUNOȘTINȚE, RELAȚII) ● O LOCUINȚĂ LA BLOC VA COSTĂ 700-800 MII LEI! ● ÎN 1991, FIECĂREI ÎNTREPRINDERI BUCUREȘTENE ÎI VA REVENI, ÎN MEDIE, DOAR CITE DOUĂ APARTAMENTE DE CĂCIULĂ ● „OAMENII ÎȘI CER NIȘTE DREPTURI PE CARE LE-AU PIERDUT” ● FREZORUL VASILE BADEA CAUTĂ UN CAZAN DE ȚUICĂ ● „ÎȚI DĂM BUTELIE Î”, ANUNȚĂ DL. SUBPREFECT BANGHEA ● ION MATACHE VA OBTINE CONGELATOR! ●

lăsat în vecini. Are cu ea o adresă a unui apartament liber. „Dacă se confirmă că apartamentul este liber, procedăm în consecință!” îi spune dl. viceprimar. Apoi către mine: „N-o pot lăsa, nu-i loc de-ntors!”

● Florea Dumitrache vrea teren să-și ridice o casă. Se apropie bătrînețea și vrea să aibă o căsuță a lui, pe pămînt. Abia spre finele lunii ianuarie să veniți, dacă va ieși legea pămîntului, îi spune autoritatea, adăugînd: „În ce ne privește, noi avem deja terenurile pregătite”.

● Matei Petre anunță primăria că blocul din str. Olteniței nr. 250, bloc 148 bis, n-a fost recepționat, deși e gata de... 7 ani. Și tot dînsul anunță onor primăria că în zona Berceni-Olteniței străzile sînt inundate.

● Lenuța Badea, magaziner comercial în stația C.F.R. „16 Februarie” declară că a descoperit o garsonieră în Drumul Taberei. În prezent locuiește în gazdă, pentru 2000 lei pe lună. Mai nou, gazda vrea, în loc de lei, dolari. De unde? La serviciu, salariul este în lei.

● Ștefan Trașcă dorește să facă grădinarie, el și fratele său care are 10 copii. Au avut 13 mii mp în Vitan-Birzești, dar acolo s-a făcut lac. Solicită să i se dea pămînt în loc...

Așa a început una dintre audiențele de la Primăria Capitalei. Durată — 5—6 ore. Și răbdare, și de-o parte, și de cealaltă, mare cît cerul. Ne-ntrebăm dacă, totuși, cineva dintre participanții la această audiență a zărit luminița de la capătul tunelului. Gren de răspuns!

locuințe. E dificil în condițiile în care trebuie să te rogi de cei în drept să le rezolve. La comune e și mai rău. E de-a dreptul cumplit să fii primar, oamenii să-ți ceară, iar tu să nu le poți rezolva problemele pentru că nu poți dispune de cele de pe raza comunei. Deocamdată ne amăgim că rezolvăm cite ceva. E la buna (mica) înțelegere.

„Avem probleme, pe lingă atîtea alte probleme, și cu înfierile. ● Vin străinii să înfîieze copii (în 1990 peste 100 de cazuri). ● Au fost demolate o serie de structuri, dar nu avem încă o lege a administrației locale. ● Ce vom face cu locuințele în viitor nu prea știm. Bugetul nu va asigura bani decît pentru construirea unui bloc. Restul de locuințe va fi pe credite. Cine, ne întrebăm, va putea cumpăra o locuință al cărei pret liberalizat este de 700 — 800 mii lei?”

ÎN ATENȚIA CITITORILOR NOȘTRI

În cea mai bună tradiție a sa, revista „FLACĂRA” reia programul său de audiere și de sprijinire a cetățenilor în rezolvarea problemelor cu care se confruntă în această perioadă grea. Firește, acestor preocupări le vom acorda și spațiul publicistic necesar.

VĂ AȘTEPTĂM!

REGELE MIHAI I ȘI COMETA HALLEY

Pe strada General Berthelot nr. 73, într-o casă cu balcon, ca în vremurile vechi, acoperită de iedă și așezată chiar vizavi de clădirea Radiodifuziunii, locuiește d-na Simina Mezincescu care, la sfârșitul lui decembrie trecut, a fost martora unor întâmplări dramatice, prilejuate de vizita Regelui Mihai I. Ca să intri în camera de primire, trebuie să treci prin holul strimț, cu oglinzi impozante și să deschizi ușile cu glasvand. Casa este mobilată cu un remarcabil bun gust, mobile de epocă, întreținute, largi fotolii tapițate în gri, tablouri mari și busturi înfățișând personalități, o expoziție de ceramică și porțelan improvizată pe unul din pereți. În fața oglinzii, un brad împodobit cu beteală și luminări, iar pe o masă, într-un vas ornamentat, niste crizanteme albe. Aici a stat, pentru câteva ore — și s-a odihnit, acum două săptămâni — Regele Mihai.

NU AM FOST PURTĂTOAREA DE CUVINT A REGELUI

D-na Simina Mezincescu are 55 de ani, cu părul buclat, de nuanțe blond-roșiatice, ochii căprui, cu pupilele ușor deformate de lentilele ochelarilor.

REP.: Dintr-un bun început, stimată d-nă, vă rog, pentru cititorii noștri, câteva cuvinte despre dvs., care să vă introducă în atmosfera momentului...

S.M.: — Ce-aș putea să vă spun, decît că am fost, în tinerete, o sportivă cunoscută, sub numele de Simina Caracas. Am făcut, între anii 1959—1963, închisoare, pe motive politice, în „lotul Constantin Noica”. În rest, pot spune că sint artist plastic, imprim...

REP.: Unul din cotidianele noastre, CURIERUL NAȚIONAL, dacă nu mă înșel, afirmă că ați fost „purtătoarea de cuvînt” a micului grup care-l însoțea pe Maiestatea Sa Regele Mihai.

S.M.: — Este o afirmație eronată. Nu am avut această onoare. Nu am fost purtătoarea de cuvînt a Regelui Mihai.

ESCORTAȚI DE 8 MAȘINI DE POLIȚIE

REP.: În ce termeni s-a purtat, la intrarea în Pitești, discuția cu d-nul colonel Berechet?

S.M.: — Civilizat. Ne-a răspuns că are ordin să ne întoarcă, i-am răspuns că e o prostie, deoarece pașapoartele vin pe o parte — le așteptăm să vină — și noi mergem pe cealaltă parte a autostrăzii București — Pitești, astfel încît riscăm să ne încrucișăm cu ele pe drum. A spus să așteptăm un ceas, să vină de la București cineva. Am așteptat un ceas și ceva și n-a venit nimeni. Astfel încît am fost siliți să ne întoarcem escortați de nu mai puțin de 8 mașini de poliție.

REP.: Ați cerut dumneavoastră d-nului Berechet obținerea unei grăbiri a vizelor?

S.M.: — I-am spus că trebuie să vină vizele de la București. Țin minte că l-am rugat să sune la Otopeni. Ne-a spus să rămînem pe loc.

ȘOSEAUA ERA BLOCATĂ

REP.: Cum a fost drumul pînă la Pitești?

Mormintele Regelui Carol I și ai Reginei Elisabeth

Convorbire cu doamna SIMINA MEZINCESCU

S.M.: — Șoseaua București — Pitești era păzită. Închipuți-vă că nu circula nici o mașină, șoseaua părea blocată. Toate mașinile erau oprite pe dreapta, cu luminile aprinse.

REP.: Cum au decurs mai departe lucrurile?

S.M.: — Au încercat să ne bage pe aeroportul militar și am refuzat. A venit generalul Opreuță, care era șeful aviației militare, sau cam așa ceva — și mi-a spus că există un avion pus la punct, pregătit și controlat pentru ca Maiestatea Sa să se întoarcă de unde a venit. Principesa Margareta a cerut să fie pusă în legătură cu primul ministru, cu ministrul apărării naționale, cu un avocat și cu ambasada daneză. Ni s-a răspuns că așa ceva nu este posibil, dar că ni se poate înlesni ajungerea la București, ca, acolo, să ne ocupăm de aceasta.

UN AVION ELVEȚIAN... SECHESTRAT I

REP.: Ce s-a întimplat cînd v-ați întors?

S.M.: — Cînd m-am întors, mașina era pe pistă. A venit d-nul general Rosnoveanu și a spus că vrea să stea de vorbă cu Maiestatea Sa Regele. Discuția nu putea avea loc în stradă ceea ce a constituit un bun motiv pentru atragerea Maiestății Sale într-o cursă. Apoi nu a mai fost nici o discuție. I s-a spus că vor folosi orice metode pentru a-l convinge și a-l determina să facă ce i se spune. Din considerente diplomatice (sau din alte considerente!), Maiestatea Sa a acceptat.

REP.: Cine l-a spus principesei Margareta că piloții avionului elvețian erau beți și nu puteau pilota?

S.M.: — Nu mai știu exact. Am vorbit cu multă lume și nici măcar nu se prezentau toți. Nouă ni s-a spus că piloții sînt beți și avionul e sechestrat, chiar așa, sechestrat, de statul român, din considerente de încălcare a legilor traficului internațional.

PILOTII NU AU FOST LĂSAȚI SĂ AJUNGĂ LA AVION

REP.: Care credeți că era de fapt, adevărul în această privință?

S.M.: — Piloții nu erau deloc beți, doar că nu fuseseră anunțați și scoși de la Continental, unde se odihneau sau dormeau. Piloții erau ai unei serioase companii elvețiene, AIRLISING și, vă dați seama, nu-și puteau permite așa ceva. Pur și simplu, nu au fost lăsați să ajungă la avion.

REP.: De ce credeți că autoritățile au insistat ca M.S. să plece cu avionul lor și nu cu cel cu care venise?

S.M.: — Cred că le-a fost frică să nu aterizeze la Cluj sau la Timișoara.

REP.: De unde credeți că a apărut story-ul cu drapelele avînd însemnele regale? A existat un cit de mic pretext material pentru o asemenea afirmație?

S.M.: — Este pură invenție. Nu a existat nici un drapeț în nici o mașină dintre cele care ne transportau. De altfel, bagajele cu care au venit înălții oaspeți au stat la dispoziția vămii peste o oră...

Mormintele Regelui Ferdinand și ai Reginei Maria

DEZINFORMAREA A FOST CONȘTIENȚĂ

REP.: Poate că e o întrebare în afara contextului, totuși: principesa Margareta a părăsit țara sau se află actualmente în România?

S.M.: — Nu, a părăsit țara pe 7 ianuarie.

REP.: Deci, dacă listele de nume — pretins false — Ionescu, Georgescu, Argeșanu, ș.a., nu au existat (după cum am înțeles din scrisoarea dvs. deschisă, publicată în presă), atunci d-nul Viorel Ursu se face vinovat — conștient ori nu! — de dezinformare?

S.M.: — Avem fotocopiile corespondenței purtate între funcționarii companiei elvețiene AIRLISING și omologii lor din România. Nu figurează nici o listă de pasageri în această corespondență. Nu s-a cerut nici o listă cu pasageri. Dacă s-ar fi cerut o asemenea listă, Maiestatea Sa nu cred că ar fi ezitat, ci ar fi dat numirile exacte.

REP.: Credeți că dezinformarea a fost făcută conștient?

S.M.: Da. Am spus-o și la Televiziune. Sînt foarte multe neadevăruri.

CU MITRALIERELE ÎN MÎINI

REP.: Ce rost puteau avea automatoarele, la intrarea în Pitești, în mîinile poliștilor?

S.M.: — Nu știu. Cînd au văzut automatoarele, a venit presa franceză și au încercat să-i filmeze, erau de la Televiziunea Franceză. Armele erau așezate așa, oblic, înclinate la 45 de grade.

REP.: Televiziunea Franceză a reușit să filmeze scena cu mitralierele în mîi-

PIONII DE SACRIFICIU ÎN NUMELE REGELUI

Am dorit ca în aceste rînduri să eludăm un fapt real. Să plonjăm în posibil, în virtual. Să facem abstracție de faptul că un colonel, anume Berechet, l-a oprit, din ordinul (și teama) unei Puteri vulnerabile, la intrarea în Pitești, pe Regele Mihai I, din pelerinajul la mormintul strămoșilor săi. Să ne închipuim cum ar fi decurs „filmul” vizitei la monastirea Curtea de Argeș, acolo unde pe Rege îl așteptau mormintele lui Carol I și al Reginei Elisabeth, Regelui Ferdinand și al Reginei Maria. Este minimul necesar de justiție reparatorie pe care noi, cu modestele noastre mijloace gazetărești, îl putem face. În speranța că, în acest fel, vom putea aduce mai multă lumină în privința faptelor petrecute, prin declarațiile și mărturiile consemnate la Curtea de Argeș.

REGELE AR FI DORMIT ÎN AȘTERNUTURI CURATE

Cătălin Ionescu (șef Hotel „Posada”):

„Era ziua de Crăciun. Eu le-am dat liber la recepționere, că era singura zi cu care mă descurc față de ele. Le-am spus că eu stau pînă la cînd după-amiază și voi veniți și faceți în continuare. De Crăciun am fost aici de la ora opt dimineața și n-a venit nimeni să-mi spună să rezerv locuri. La ora 18 m-am dus acasă, am mîncat și m-am uitat la televizor și am auzit că a intrat Regele în țară. Vă spun pe onoare mea că eu n-am știut nimic. Pe la ora 19 a venit la hotel contabilul de la Mînaștire, dl. Țița, fost contabil la noi. Dînsul are și el un șef care i-a spus probabil, uite mă, te duci la hotel, că ai lucrat acolo. Dl. Țița ne-a spus: imi trebuie 18 locuri, că vin niște persoane importante din București, nici eu nu știu cine sînt. 18 locuri înseamnă 9 camere. Nici dl. Țița nu mi-a spus mare lucru, că vin de la Parlament, de la Episcopie, de la Guvern... Să fie lenjeria curată! Mă gîndeam că Regele se va duce la Timișoara. Contabilul a discutat cu recepționera, d-na, Petrescu. A aranjat puțin camerele. Pe la orele 20—21 au venit Doru Braia, Emil Hurezeanu și niște tipi de la „Curierul Național”. S-a spus că s-au strîns sute de oameni. Nu-i adevărat. Să fi fost zece înși curioși care au ascultat „Europa Liberă” și de acolo au aflat că Regele vine spre Argeș. A doua zi Doru Braia și Emil Hurezeanu au plecat. Asta a fost totul. Dacă Regele venea aici, cu pașaport, cu acte, cu bani, nu-l puteam ține în drum, îl cazam fără probleme. Adevărul este clar, la orele 19 a venit acest șef contabil aici și a spus să aranjăm 18 locuri pentru niște persoane de la București. Nu a fost pregătit nimic la noi. Asta a ulmit lumea, că noi am știut... În registru n-am

nile poliștilor?

S.M.: — Nu. Nu cred, cel puțin. Cum au văzut reflectoarele și aparatele de filmat, au retras armele, cred că au ascuns automatoarele.

REGELE SE CONSIDERĂ CETĂȚEAN ROMÂN

REP.: Știți cumva de ce Regele nu a făcut cerere expresă și demersurile necesare pentru a-și recăpăta cetățenia română, samavolnic retrasă de comunisti?

S.M.: — Regele nu poate cere cetățenie, deoarece el consideră că e cetățean român. În Carta Drepturilor Omului scrie clar că un om nu-și poate pierde cetățenia decît la cerere.

REP.: De ce nu i s-a permis principesei Margareta să-și ia rămas bun de la Maiestatea Sa Regele, tatăl său?

S.M.: — Nu știu. Regele a cerut acest lucru, principesa a cerut, de asemenea, însă, amîndurora li s-a refuzat. A mai fost un colonel care a discutat cu noi în aeroport, altul decît cel de la Pitești, dar nu știu cum îl cheamă.

La finele interviului, cînd aveam să ies, un tînăr îmbrăcat într-un trencri gri, tuns scurt (după noua modă S.R.I) m-a urmărit, îndelung și gales cu privirea și, probabil, nu numai cu atît.

Asta, în timp ce mă gîndeam că Regele Mihai I este condamnat de regimurile comuniste și neo-comuniste să ne traverseze țara, din 43 în 43 de ani „precum cometa Halley. Ca un colet primit din străinătate, „cu adrisantul necunoscut”, și trimis cu același cinism și aceeași imperțință, înapoi. Pînă cînd?

consemnat nimic. Dacă venea Regele îl consemnam, asta e meseria mea.

Ne-a deranjat că în ziare s-a scris de această „rezervare din timp”, merele, practic n-au fost rezervate, și pregătite, așa cum v-am spus. Ce repercusiuni am eu? Colegii de la restaurant ne-au acuzat că sîntem monarhiști. Am primit și amenințări telefonice după aia. A doua zi m-a întrebat primăria, deci nici aștia nu știau. Eu cred că aranjamentul a fost făcut la București. În mod normal îl primeam pe Rege ca pe orice client.”

DOUĂ RIDURI PENTRU REGE

Salba de hidrocentrale de pe valea Argeșului s-a îmbogățit numai pentru câteva ore, în seara zilei de 25 decembrie 1990, cu încă două baraje. Unul a fost „ridicat” la Bascov și celălalt la stația PECO de la intrarea în oraș, de către Poliția județeană, pentru a opri pătrunderea Regelui în zonă. Fiecare mașină prinsă pe traseul Pitești — Curtea de Argeș a fost verificată cu atenție și șoferii întrebați cu ce intenții intră în orașul Meșterului Manole.

Dezmîntăm zvonul care afirma prezența la hotelul Posada a unui autocar cu timișoreni monarhiști sau a altor grupuri simpatizante. Bănuiim că barajele rutiere ale Poliției l-ar fi așteptat pe Rege cu becuri de 40 și 60 W pentru că la hotelul unde urma să fie găzduit, aceste bunturi naționale de larg consum sînt foarte scumpe la vedere.

CAMERA CARE-L AȘTEPTA PE REGE

Hotelul POSADA este singurul hotel din Curtea de Argeș. Dacă ar mai veni Regele — după părerea șefului de hotel, Ionescu Cătălin — n-ar avea unde să se ducă în altă parte, și tot aici ar trebui să caute găzduire. Am văzut cum arăta una dintre camerele pregătite

te pentru venirea Regelui : modestă, cu două paturi, telefon prin centrală (telefoane defecte), o masă, trei pahare, oglindă, noptieră, două scaune, o veioză, un covor roșu, două pături verzi pe paturi. O cameră la POSADA, cu aceste condiții menționate mai sus, costă 169 de lei. „Restaurantul era închis, nici n-aveau unde minca”, declară d-nul Ionescu. „Domnii Braia și Hurezeanu s-au mirat că nu i-a bătut nimeni” — declară, în continuare, d-nul Ionescu. „Pe 24, 25 decembrie, nu s-a lucrat la noi. Eu am stat aici ca paznic. Persoanele care au fost în seara aia în stradă, afară, au vrut să pună un aparat de filmat să filmeze cînd vine Regele”. După aceeași declarație, lucrătorilor de la complexul turistic POSADA le-a fost teamă că „se string fabricile și vin peste noi”, deoarece erau suspectați de simpatii cu monarhia. Camerele nu aveau nici becuri — deoarece nu se găsesc — și, ca să-și curețe obrazul, cînd camerele au fost pregătite pentru vizită, personalul hotelului a trebuit să ia becuri de pe unde a apucat.

Frescele regale din Mănăstirea Curtea de Argeș

CONTABILUL-ŞEF VORBEŞTE IN PROPOZIȚII FĂRĂ SUBIECT

Costi Tița (contabilul-șef la Episcopia Argeșului), în debutul investigațiilor noastre, nu recunoaște faptul că a rezervat camere la hotelul Posada în seara zilei de 25 decembrie 1990. După ce îi amintim declarația șefului de hotel, dl. Tița pare ceva mai deschis: „Dl. Ionescu poate vorbește și el din auzite, dar... Noi rugăm... adică, eu am... să zicem că unul dintre noi se duce acolo să rezerve niște camere... d-ului respectiv nu s-a știut nimic din treaba asta... că vine Regele. A fost vorba de o altă delegație, altă tot. Nu s-a spus nimic... Nu s-a primit nici o dispoziție, a zis (cine? — n.n.) că în caz că vine o delegație de la București să rezervăm 18 locuri. Eu n-am primit nici un telefon, nu știu de treaba asta. S-a știut de la episcopul nostru, se pare că a fost informat de starețul Chesariu. Eu nu vă pot da informații, că nu m-a interesat aspectul ăsta. Nu mi s-a spus că vine Regele. Trebuie să stați de vorbă cu Preasfințitul, n-are rost să discut din auzite... Eu nu știu.”

Ați înțeles ceva? Noi, nu!

EPISCOPUL NU-L AȘTEPTA PE REGE

Am discutat, la minăstirea Curtea de Argeș, cu Preasfinția-Sa, d-nul Chesariu Gheorghescu, fostul stareț și cu părintele Mărgăritescu, secretar al Episcopiei, discuție pe care dinșii nu mi-au permis să o înregistrez pe bandă magnetică. O transcriu aproximativ:

M.G.: — Deci, dacă Regele Mihai ar fi venit, cum l-ați fi primit, ce-ați fi făcut?

C.G.: — L-am fi primit ca pe orice om care vine să se roage în acest locaș de închinăciune.

M.G.: — Ați știut de venirea Regelui? Cum ați aflat despre aceasta?

C.G.: — Noi n-am știut că vine Regele. Deci greșit s-a spus la Radio, că d-nul Viorel Ursu, foarte greșit s-a spus că și contabilul minăstirii, alături de conducerea minăstirii au pregătit vizita Regelui.

M.G.: — Ați primit totuși vreo înștiințare din Capitală?

C.G.: — Am primit un telefon din București.

M.G.: — Nu s-a recomandat cine este?

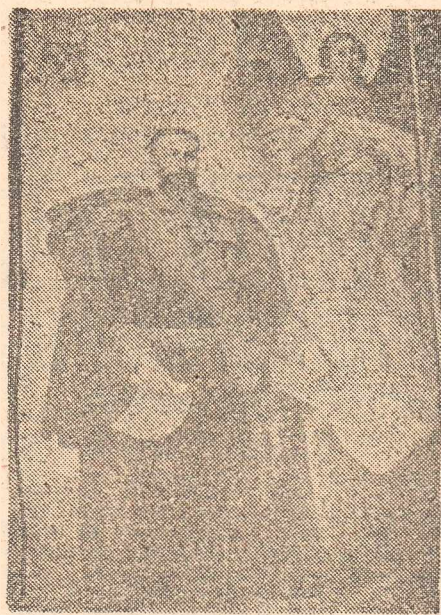
C.G.: — Un secretariat din București care are în vedere venirea Regelui și care a vrut să ne întrebe dacă Regele a sosit, deoarece aveau știință că se îndreaptă spre Curtea de Argeș.

M.G.: — Ați primit cumva telefoane de amenințare?

C.G.: — A doua zi am primit un telefon de la cineva care s-a recomandat „Oprea din București”: „Măi, borbășilor, noi luptăm pentru democrație și voi vreți monarhie? Monarhiștilor!”. Eu i-am răspuns: „Sinteți informat greșit, domnule. Ceea ce s-a spus la televizor nu e adevărat”.

M.G.: — Din scrisoarea d-nei Mezincescu am înțeles că, la ora 11, Regele era așteptat la minăstire pentru oficierea unui TE DEUM, pe care ar fi trebuit să-l țină d-nul Calinic?

C.G.: — Nu știu. Cred că ea este greșit informată. Dacă ar fi fost așa,

aș fi știut și eu și d-nul Calinic ar fi fost prezent aici, în Mănăstirea Curtea de Argeș.

M.G.: — Cum, dînsul, Preasfinția-Sa Calinic, nu se afla atunci, aici?

C.G.: — Nu, nu era aici.

M.G.: — Am înțeles, din scrisoarea d-nei Mezincescu, că Regele ar fi cerut — sau cineva din partea Regelui — ca M.S. să fie găzduit o noapte în minăstire.

C.G.: — Aici n-ar fi fost primit decît cu aprobare de la Episcopie, de la Patriarhie, de la Guvern...

Aici intervine, salvator, d-nul Mărgăritescu:

— Nici nu era unde, în sensul că nu sînt camere și camerele care sînt, sînt foarte mici.

Mai tîrziu aveam să aflăm de la d-nul Ionescu Cătălin șeful hotelului POSADA că de fapt, după știința sa, minăstirea ar avea la dispoziție o aripă întreagă de camere libere pe care le-ar fi putut pune la dispoziție pentru găzduire.

S.R.I.-UL ERA PREGĂTIT PENTRU VIZITA REGEIUI?

Regele României, Mihai I, a fost învins înainte de a ajunge la POSADA. În fața lui, în spate și în coaste, au fost interpuși niște pionii de sacrificiu pe care am încercat să-i facem să vorbească în acest reportaj. La Curtea de Argeș l-am căutat (cu lumina) și pe Episcop. Ne referim, bineînțeles, la Preasfinția-Sa, d-nul Calinic. Nimeni de la minăstire nu știe — sau cel puțin așa se pare — să spună deslușit unde ar putea fi găsit. Ni s-a răspuns vag: probabil la Parlament. De la o persoană din anturajul d-nului contabil Costi Tița am aflat că acesta ar fi spus, neoficial, că, atunci cînd a fost să rezerve camerele cu pricina la hotelul POSADA, cineva de la S.R.I. (pe care l-a întîlnit acolo) ar fi făcut, înaintea sa, oficiul de a rezerva mai multe camere pentru inopinanta vizită a Regelui. Să fi fost S.R.I.-ul pregătit (sufletește și nu numai) pentru această vizită? Să fi avut știre mai devreme de această „mutare”? Poate aceasta ar explica de ce d-na Petrescu, recepționera de serviciu la hotel în acea zi ar fi fost, după declarația d-nului Ionescu C., atît de speriată?

A

FOST
UCIS

PENTRU CĂ ERA ZIARIST?

Cazul Fontu — prezentat la vremea respectivă, august anul trecut, în mass media — a stîrnit cele mai diverse interpretări. Intrucît prezentarea ne-a lăsat „cu suflul la gură” în sensul că nu ni s-au dat informații nici măcar despre cercetările enigmatice morții a unui ziarist și redactor radio, m-am gîndit să readuc în discuție mai ales elementele aproape necunoscute. Sau omise. Sau eludate.

Între timp Procuratura Generală, prin domnul Octavian Ambrozie a preluat cazul la București, iar persoanele (personajele?) cheie: prezumtivul asasin Dragoș Pătru și principalul martor Gh. Vasilescu sînt în plină anchetă și nu se poate ajunge la ei. Totuși am aflat multe lucruri interesante despre decedat de la persoanele care l-au cunoscut o viață: colegii și nu numai.

Varianțe

Totul a început de la înmormîntarea unei tinere doctore. Era 17 august 1990. Doctorul Gh. Vasilescu, recent numit cadru universitar la Facultatea de medicină din Tîrgu Mureș, l-a chemat și pe prietenul său Petre Fontu. După înmormîntare — așa e obiceiul — s-a bătut. Rudele, colegii, în cele din urmă s-au retras. Medicul și ziaristul s-au oprit la o cofetărie de lîngă Casa de cultură a orașului. Poate au mai continuat să bea. Apoi, în jurul orei 22,00 au plecat spre parcul de alături.

Prin presă am fost mai întîi informați că Petre Fontu și Gh. Vasilescu au fost atacați de o bandă de unguri în fața statuii poetului național. Apoi ni s-a spus că, fiind în stare de ebrietate, cei doi ar fi acostat o tînră însoțită (de iubit?) și că Fontu ar fi murit în urma unui pumn. Pumn, să-i zicem așa, în legitimă apărare (? ! ?), care l-a proiectat pe o suprafață dură, după aceea survenind decesul. Se știe că numai ascunderea adevărului poate avea variante; adevărul e unul singur. Investigînd, în mica mea anchetă, moralitatea lui Petre Fontu și aflînd un adevăr confirmat din numeroase surse, porneam de la un element esențial, nerelevat pînă acum, adică...

Indubitabila sa moralitate

Domnul Tarfin Todea se considera autorizat să-l caracterizeze. Redactor și domnia sa la studioul de radio Tg. Mureș, îl cunoaște de 18 ani. A realizat și o excelentă emisiune dedicată memoriei fostului său coleg. Iată ce ne spune: „Indiferent cît ar fi fost de bătut, nimeni nu mă poate convinge că Fontu s-ar fi legat vreodată de femei. Era un țăran bistrițean, țăran în sensul nepeiorativ al cuvîntului, moral, cu bun simț, familist. Singur de ar fi fost cu o femeie și n-ar fi atentat... pun mîna în foc! Apoi martorii spun că Vasilescu era beat. El, nu Fontu!”

Domnul Melinte Șerban este directorul studioului. Îl cunoaște din 1959, au fost și colegi de facultate. Despre Fontu afirmă: „Un om excelent din punct de vedere profesional, familist și foarte moral. Nu i se cunoaște nici o aventură — orașul e mic! — generos, plăcut, prietenos”.

Domnul Ștefan Neagu, redactor, îl cunoaște din '57: „Foarte moral. Dacă prin absurd, i-aș recunoaște vreun defect, orice ar fi, numai viclul femeilor nu i l-aș recunoaște vreodată.”

Atunci cu cît temei se poate afirma că victima s-ar fi legat de o fată care mai era și însoțită?

Ciudata comportare a doctorului

Pe data de 18 august, orele 22.45, la centrul de recoltare a singelui, Olimpia Bîta, asistentă medicală de gardă, se sperie de un bărbat elegant, dar plin de singe pe față, în stare de ebrietate, plîngînd și cerînd ajutor. Era doctorul Gheorghe Vasilescu. Asistenta își amintește ce i-a spus acesta: „M-au bătut la colț niște golani, m-au atacat... ERAM SINGUR”.

Tuturor ni s-a servit versiunea că el l-a ajutat pe Fontu să scape de derbedei. Tot doamna Bîta mai declară că după ce doctorul Vasilescu este luat cu salvarea, lîngă dînsa apare un tip la vreo 40 de ani. Poartă un costum alb. El „staționase” în stradă, oarecum

Era ziarist.

Era ziarist român.

Era ziarist român în și după revoluție.

Era ziarist român în și după revoluție la Tg. Mureș.

Era ziarist român în și după revoluție.

Era ziarist român.

Era ziarist:

Petre Fontu.

supraveghînd clădirea. „De ce l-ați primit pe ăsta? El e bătăuș! Am văzut toată scena din parc!” I se adresa asistentei.

Reacția poliției e stranie. Prima întrebare a unui subofiter? S-a interesat de tipul în alb. (Care de atunci a reîntat în umbră.)

După aceea a întrebare de medic și s-a deplasat spre Casa de cultură unde, teoretic, ar fi trebuit să-l găsească pe Fontu în comă. Din acest moment poliția iese din scenă cu o discreție fără îndolală ordonată.

În continuare dr. Vasilescu se comportă tot ciudat. Nu scoate nici un cuvînt despre faptul că a fost cu Petre Fontu. Care și din această cauză va deceda, ajungînd la reanimare prea tîrziu. (El, medicul, nu fusese de fapt rănit grav, a primit îngrijiri fără întîrziere.)

Victima este descoperită dimineața...

„Dar foarte departe de locul agresiunii. Unii martori spun că la peste 800 de metri, procuratura a dat numărul de 560 de metri. Domnul Ioan Truță, în timp ce mergea la gară, îl descoperă în preajma magazinului „Unic”, în jurul orei 4.07. Fiind asistent medical, dă o descriere minuțioasă. Precizează: „Victima nu mirosea a alcool”. Își dă seama că e în comă profundă. Telefonază la Salvare. Soterul Alexandru Horvath și asistentul Ciorăscu Coriolan găsesc foarte greu victima, abia pe la ora 7, ascunsă printre mobile de pămînt, de la lucrările de construcții. Petre Fontu mai trăia. Nu mai avea pantofo. Dar pe ciorapi nu se vedea fir de praf.

Neclarități

Sînt prea multe leziuni pe creier, excoriații pe față, ca Fontu — potrivit scenariului sugerat de medicul legist László Hecker — să fi primit lovitură care avea să-i fie fatală prin impactul zonei occipitale cu o suprafață dură (pentru că pumnul primit în gură a fost de o intensitate medie) apoi să se fi sculat și să fi mers peste o jumătate de kilometru. Victima avea și cîteva coaste rupte. S-a dat o explicație rîzibilă: în momentul cînd i s-a făcut respirația artificială s-au rupt. Apoi, unde este martorul ascuns, omul care a „văzut toată scena din parc”? Ce înseamnă că era îmbrăcat în alb, ce fel de haine erau acelea? De ce tace, de cine îi e frică? Sau cine vrea ca el să tacă?

Corina conflictului interetnic

S-a căutat să se dea o tentă politică acestui asasinat. E adevărat să s-a găsit și o „Elenă” a discordiei în persoana unei țigăncușe cu ceva singe ungurese (Cocan Mirela) dar „jignitul” era român, dintr-un bloc vecin cu blocul în care locuia redactorul Petre Fontu, arhicunoscut în Tg. Mureș. Chiar dacă în altercația dintre ei ar fi intervenit și maghiari, interpretarea tot nu se susține: și victima și agresorul — cel cunoscut deocamdată — sînt români.

Limpede nu este pînă acum, decît că aceia care aruncă în balanță ideea conflictului interetnic încearcă să ascundă adevărul ori măcar să lungească drumul pînă la el. Tentativa lor nu-i de mirare: la noi, asemenea drum a fost și mai este prea des presărat cu minciuni.

Și mai e ceva. Petre Fontu era ziarist, dacă era profesor ar mai fi murit? A fost ucis pentru că lucra la radio? Emisiunile culturale pe care le făcea el nu omoră pe nimeni, dar Petre Fontu a fost omorît. Din toate adevărurile lumii, acesta e clar și cunoscut. Cheia pentru celelalte o poartă justiția noastră la briu.

AURELIAN LAZU

Grupaj realizat de MIHAIL GALĂȚANU și PETRE BARBU

FLACARA

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

MAI SÎNT DE CITIT
MII DE CĂRȚI

**Aripile prea mari
care împiedică la mers**

Lucian Blaga, *Luntrea lui Caron*, roman. Ediție îngrijită și stabilire text: Dorli Blaga și Mircea Vasilescu. Nota asupra ediției: Dorli Blaga. Postfață: Mircea Vasilescu. Redactor: Mircea Dumitru. Coperta de Doina Elisabeta Șteflea. București, Editura Humanitas, 1990. 528 pagini, 110 lei.

Se știa de mai multă vreme, din zvonuri, dar și din unele studii critice, cum a fost acela al lui Mircea Zăciu, O amplă proiecție narativă, publicat în „Revista de istorie și teorie literară” nr. 1-2 din 1989, că marele poet Lucian Blaga este autorul unui amplu roman rămas în manuscris, fără titlu, despre anii de teroare comunistă pe care l-a trăit în „obsedantul deceniu”. Iată că acum romanul a apărut, din inițiativa lui Gabriel Liiceanu, care, de cînd se află la conducerea Editurii Humanitas, a dovedit ce anvergură și ce înținută poate să dobîndească activitatea unei asemenea instituții chiar și în condiții de criză (de hirtie, de tipografie, de preocupare a Parlamentului pentru cultură etc.).

Date prețioase despre geneza romanului ne sînt oferite de Dorli Blaga: „Romanul inedit de Lucian Blaga *Luntrea lui Caron* a fost redactat într-o primă formă între anii 1951-1953. Cea de-a doua redactare, care cuprinde cîteva capitole în plus, datează din perioada 1956-1958”; „Romanul *Luntrea lui Caron* nu trebuie pus în legătură cu ceaaltă operă în proză, *Hronicul și cîntecul vîrștelor*, care este o scriere de esență pur autobiografică. Titlul *Luntrea lui Caron* a fost propus de „Revista de istorie și teorie literară” și l-am considerat potrivit”.

Experiența trăită de Lucian Blaga în perioada de înținare a dictaturii comuniste este transfigurată, desigur, în formitate cu exigențele reprezentării artistice, dar atît încît să nu mai înțelegem că personajul principal al cărții, profesorul universitar și scriitorul Axente Creangă, care istorisește totul la persoana întâi, este Lucian Blaga însuși. Ar fi însă o greșală să citim romanul ca pe un „roman cu cheie”. Asupra acestei posibile erori de situație în timpul lecturii ne avertizează și Mircea Vasilescu, în postfață. Dincolo de valoarea „documentară” există una artistică. Avînd ca model îndepărtat romanele germane despre personalități excepționale, atipice, scrise de (lista care urmează a fost alcătuită de Mircea Vacu) Schlegel, Novalis, Goethe, Eichendorff, E.T.A. Hoffman, Keller, Thomas Mann, Hesse, Werfel sau Wasserman, *Luntrea lui Caron* ne înfățișează destinul unui artist în circumstanțe istorice ostile. Observarea societății — realizată cu o luciditate neașteptată la un poet — este totuși lipsită de acea indiscreție și de acea competență în probleme practice care constituie armele redutabile ale unui autor de „romane cu cheie”. Ca să nu mai vorbim despre faptul că pasajele „realiste” alternează cu altele, poematice, ecouri tulburătoare ale celui „cor de ingeri” care este poezia lui Blaga. Mircea Vasilescu nu exagerează atunci cînd vede în femeile iubite de Axente Creangă — Octavia Olteanu și Ana Rareș — reprezentări ale celor două tipuri de cunoaștere — paradisiacă și luciferică — teoretizate de poet în operele sale filosofice. De fapt, romanul este o structură polifonică, în care lirismul, reflecția și observația se combină cu artă, producînd un text „greu”, la antipodul a ceea ce se înțeleg printr-o „carte de vacanță”.

Romanul ne oferă mai mult și mai puțin decît ceea ce, din cauza prejudecăților noastre de cititori, așteptăm de la el. Mai mult, în sensul că nu este doar un roman, ci și poem, eseu, studiu sociologic. Și mai puțin, în sensul că nu cuprinde acele dezvăluiri senzaționale pe care numai Lucian Blaga le-ar fi putut face, referitoare nu neapărat la persecuțiile suferite de el în epocă, ci la esența malefică a comunismului. Se pare că în deceniul șase sistemul totalitar, aflat în plin proces de expansiune tentaculară, provoca mai mult consternare decît dispoziția sufletească necesară pentru o examinare atentă și pătrunzătoare. Sau poate că explicația este alta — aceea dată de Baudelaire. Poate că aripile prea mari ale poetului l-au împiedicat la mers, atunci cînd a vrut să se documenteze în legătură cu viața într-un regim comunist.

ALEX. ȘTEFANESCU

ANCHETA „FLACARA”

Ce proiecte și ce perspective aveți în 1991?

ÎN ACEST NUMAR RĂSPUND SCRITORII.

NICOLAE BREBAN

Peste circa o lună, voi publica un roman din sertarele mele (fiindcă există sertare literare), „Pîndă și seducție”, un roman cu elemente autobiografice, cu o marcantă tentă anti-comunistă, singurul meu ro-

man scris la persoana I, în anul 1970, anul lui „Don Juan” — de fapt, ar fi trebuit să poarte titlul „Don Juan II”.

Tot în iarna aceasta, voi publica un volum de poezie, scris în 1983 la Paris, cu titlul „Elegii parisiene”.

CORNELIA MARIA SAVU

— Care credeți că ar fi condiția traducătorului român în anul domini 1991?

— Problema condiției traducătorului de literatură comportă două aspecte. După decembrie '89, nemaiexistînd cenzura, traducătorul își poate permite să traducă scriitorii care-i sînt apropiați, cărțile care nu mai comportă imixtiuni cenzurale. Din acest punct de vedere, există libertate opțională, însă con-

tinuăm să avem aceleași probleme relativ la copy-right, editurile neputînd să plătească în valută drepturile de autor pentru scriitorii străini. Deci, o seamă de scriitori valorosi nu pot fi publicați în limba română, privind astfel pe cititorii și specialiștii din țară de cunoașterea operelor acestora.

Aș mai dori să adaug aici, că unii dintre acești scriitori valorosi, înțelegînd situația pecuniară dificilă a

editurilor noastre, au acceptat să fie plătiți în lei, uneori chiar cu sume simbolice. Este un gest de camaraderie pentru care le mulțumim.

— Cum vedeți, totuși, rezolvarea acestei spinoase probleme?

— Și în acest caz, există două puncte de vedere. Pe de o parte, prin transformarea editurilor în societăți comerciale, cu posibilitatea de a încheia contracte pe valută. Sau, prin subvenționarea de către stat, în valută, pentru operele de indiscutabilă valoare, care ar trebui să intre în circuitul cultural românesc.

DAN LAURENȚIU

Cel mai simplu și mai realist răspuns la această întrebare supra-realistă, căzută ca un trăsnet de vată udă la vreme de iarnă crudă din cerul comerțului cu idei primite de la cursurile serale de economie politică socialistă, mi se pare că trebuie să urmeze cu umilință comandamentele zilei: în măsura în care va dispărea planificarea de la centru și se va implementa pe toate tronșoanele activității sociale proprietatea privată și economia de piață, este limpede că nici poetul român nu i se poate impune nici un plan, nici o perspectivă, nici pe anul 1991, nici pe 1992, și nici în vecii vecilor, urmînd ca de aceasta să se ocupe el însuși, cum îl va tăia capul și la voia propriei sale inspirații.

Odată cu doborîrea totalitarismului comunist, ca politică de stat

orientată către distrugerea individualității umane, (decî a omului, nu?) în numele unui ideal pervers, gregar și incestuos de promiscuitate animalică, o colonie penitenciară, o grădină zoologică pe frontispiciul căreia scria cu litere de foc și de sînge: Partidul, Patria, Poporul! — așadar, odată cu dispariția acestei utopii negre, atît de adevărată, cu sîrma ei ghimpată, cu gratiile ei cu tot, și poezii români s-au văzut puși în libertate, o libertate cu care, din nefericire, foarte mulți dintre ei nu mai au ce face: fie că unii au îmbătrînit prea tare și nu o mai pot lua de la capăt, fie că alții, reduși complet la condiția de animale domestice, silite să rumege de dimineată pînă seara conceptele fatidice: Partidul, Patria, Poporul! nu se mai pot adapta la viața sălbatică, la inițiativa perso-

nală a economiei de piață și la tentația, la obligația de a lua lumea pe cont propriu: nu mai pot răspunde exigenței fundamentale a artei de a fi liberi, de a deveni, poftim, demurși!

În această perspectivă, a înfățișării unor factori de natură economică și spirituală, proprii grădinii zoologice a comunismului, cu toate funcțiile și consecințele lor aferente de ocrotire și de îndobîtocire, sper că poezia să-și recapete locul ei de articol de lux în noile conjuncții astrale ale anului acestuia și ale multor altora, care îi vor urma în șirul natural al numerelor, silind vulgaritatea cu agresivitatea ei congenitală să dea înapoi din fața valorilor sau, în cel mai bun caz pentru ea, să se autofinanteze, să se autoflagezeze, să se autodesfințeze. Disparația de moarte bună a acestei maculaturii apocaliptice a celor trei „P” îmi face toate deliciile Satanei: credința mea în arta absolută a invins și pot să-mi dau fericit duhul în brațele Domnului!

ALEXANDRU GEORGE

Perspectivile mele pe anul viitor sînt legate de posibilitatea de a publica. Articole, eseuri, studii și chiar... literatură. Sigur că perspectivele ar fi favorabile dacă aș avea tarabă proprie, adică o revistă care să-mi publice cu continuitate tot ce scriu, bineînțeles, în limite rezonabile. Cu atît mai mult cu cît mijloacele mele de expresie, indiferent de valoarea lor (pe care nu eu am s-o recomand) sînt destul de variate. Aș spune chiar că sînt un publicist solicitat — pînă la proba contrarie. Adică pînă cînd se constată de mai marii publicațiilor respective că ceea ce scriu cu nu convine redacției. De aceea, într-un an de zile m-am plimbat de colo pînă colo, pe la tot felul de reviste și ziare și iarăși reviste, unde entuziasmul receptării inițiale s-a răcit destul de repede pe parcursul „colaborării”.

Intrucît situația politică generală nu s-a schimbat în ultimul an, ba chiar s-a modificat în rău, e de presupus că planurile mele vor fi prinse între aceleași necesități, contrarietăți, satisfacții sau regrete pe care le-am trăit și în cursul anului trecut. Cît privește apariția cărților (și aici intrăm în subiectul unei tragedii de proporții naționale),

perspectivile sînt și mai nesigure. Bineînțeles, ca întotdeauna, îmi pun speranțele în tineri care, mai vii, mai prompt, s-ar putea să ne ofere surprize. Pentru scriitorii din generația mea va fi mult mai greu să-și schimbe vesta, — schimbarea politică de macaz s-a văzut că nu-i avantajează din punctul de vedere al creației.

N-am văzut în anul trecut nici o carte semnificativă concepută realmente după Decembrie '89. Tot ce a apărut mai interesant, au fost reeditări (începînd cu *Rusoica* lui Glib. Mihăescu și terminînd cu paginile unui Nae Ionescu, *Mircea Eliade*, Cloran), și este semnificativ că și comentariile din presă, în anul trecut, au fost dominate de discuții asupra reeditărilor, nu asupra noulor apariții.

A început o perioadă de revizuire a literaturii care, chiar dacă a demarat cu timiditate și afectîndu-i numai pe cîteva scriitori, e de presupus că va continua. Bineînțeles că și aici aș opt de la tineri mult mai mult decît de la vîrstnici căci radicalismul opiniei critice se potrivește mai bine cu juvenilitatea spiritului. Majoritatea criticilor și eseiștilor din generația mea sînt implicați în situații literare de pînă în

Decembrie '89 și li s-ar cere un efort prea mare ca să regîndească totul, sau să se ridice într-un punct de perspectivă mai înalt.

În ceea ce privește proiectele mele propriu-zise, cel mai concret și (poate) mai sigur este apariția volumului IX de *Opere* al lui E. Lovinescu, la Ed. Minerva, care — întîmplător — cuprinde acea perioadă din viața lui. 1921-1923, cînd s-a supus celui mai mare efort de înțelegere a unei noi literaturi (Arghezi, Barbu, Hortensia Papadat Bengescu, Bacovia, Blaga). De fapt, era după o revoluție, căci momentul 1918-1921, adică *Unirea cea Mare*, improprietărea țărănilor și acordarea votului universal au reprezentat o radicală răsturnare în societatea românească și, în același timp, o împlinire supremă a poporului român. Poate că citind aceste pagini lovinesciene, în forma în care n-au mai fost reeditate nicodată, criticii tineri vor înțelege ce trebuie să facă, iar cei mai vîrstnici, felul în care ar trebui să încerce să-și depășească propria condiție.

Apoi, am în perspectivă un volum de proză și eseuri intitulat *Capricii și treceri cu gîndul prin spații* din care am publicat în decursul ultimilor ani numeroase fragmente prin reviste literare.

Grupul realizat de
PAUL VINICIUS

'GRAFITI

GHEORGHE TOMOZEI

a intrat în grevă și n-a mai ieșit

Am mai scris despre monedele Nichita. Nu de cele antice ale numismatului păgubos confiscate (postum) de poliție cu kilogramele și inapoiate Muzeului ploieștean cu litrușă, nu, nu de ele aduc vorba ci de invenția lui năstrușnică în ambiguitate himerică de a emite monede (ca orice poet, deci ca orice stat ce se respectă), numindu-le pe ele astfel: banii (mai mulți) obținuți pentru vreo carte prin Fondul Literar (el zice Fondo Care) s-ar fi numit sumbru și abrupt BINFI. Sumele cit de cit mai răsărite (preț de un „Berlin” sau de o jumă’ de „Capșa”) erau MATRAFINGERI, iar onorariile mărunt (gingirica primită pentru poezii, indeobște) fuseseră botezate voios KOK-LINCI... și dolarilor le zicea, alintător, VERZIȘOARE DE BRUXELLES dar noi stăteam cam prost cu varza în variantele ei străinești. Abia luind Premiul Herder s-a făcut mai mare pe câteva mil de... MARCUSE (citește mării refeghe!) repede convertite în lădițe cu... HENNESSY WILLIAMS care știm (știam) cu toții ce vrea să însemne.

M-am gândit la toate acestea mai zilele trecute cind am decis că, după zisa lui Creangă, mai sărac decît anul ăsta, ca anul ce-a trecut și ca de cind sînt n-am fost niciodată! Că nu pot desena koroklinci e lesne de înțeles, eu respectînd legile chiar înainte ca Parlamentul să le voteze. De ce nu-i am pe ei, pe sunători, e o treabă absolut obscură neavînd în apartamentul din Obor o bănușie la discreția mea, altfel, mai grațios spus și mai pe arhaicești o hasna privatizată (care privăți privatizate au apărut demult, ba s-a lansat chiar un concurs pentru „Miss Privatizarea”) răminînd eu la cheremul redactorilor șefi și contabililor îndrăgostiți de distihul lui Esenlin:

„Eu una știu din cele de tine pălimate,
Poeților parole nu li se dau deloc”.

Trecînd peste iubirea ce mi-o poartă cititorii (am vreo 4) și șefii care mi-au fost șefi în cursarea istoriei (2873 bucăți) am decis de proaspăt — vechiul An Nou să intru în grevă. La început de tip taiwanez (adică nu spun nimic, nimănui, ce și cum) abordînd la reverul pijamalei conjugale (sînt văduv de război) o inscripție dură compusă din cuvinte ce nu pot fi date publicității din pricina cenzurii (din interiorul pijamalei). Am început să nu mai

scriu (sună ca o romanță), am început să nu mai încep articuli, ba chiar să nu-i mai sfîrșesc. Nici-un ecou: eu tac, eu n-aud. Am sperat în tratative, nimic. Spre deosebire de anii odioși ai etc. poșta nu mi-a mai adus flitirici cu La mulți ani măi frate. Prietenul meu de pe strada Arloaiei n-are ochi să mă vadă. Nu mi se cere să mai combat cu zel și activitate, nu sînt tras de mincă (în piept mai sînt) și-mi plimb solitudinea între telefon și scrumieră. Un fin polen, altfel numit praful de pe tobă se așterne peste lumina nemele meu.

Binfi n-am. Cu verzișoare de Bruxelles nu m-a procopsit nimeni. Deși... uite, fotbaluștii de-au răpus celebra formație San Marino au primit fiecare două’ de mii de matrafingeri bașca o mie de dulăi (dolari americani) ceea ce echivalează în domeniul cernelii cu scrierea unei epigrame sau a unei cronici filatelice, nu-i așa?

Condițiile leșirii mele din grevă sînt modeste. Cer ca vocalele să-mi fie plătite în lei iar consoanele în lire sterlinești. Pentru adjective accept un spor în ruble iar verbele ar trebui răsplătite cu yen. Cînd voi avea și o însoțitoare de bord de care acum duc lipsă, voi cere și pentru ea convenite sporuri de pericolitate (vezi anexa, cit pentru brațe, cit pentru glezne, cit pentru...), dar să ne întorcem la ovinele noastre: dacă aș scrie piesa Hamletul (da’ uite-așa de-al dracului n-o scriu) și admînd prin absurd că ea s-ar tipări, din onorariul primit abia de-aș încropi de-o somieră sau un sfert de televizor. Cu koroklinci primiți pentru un Sonet (e drept, doar de 14 versuri) nu-mi pot lua o cămașă (nici măcar „Cămașa lui Cristos” cu mineci scurte) în vreme ce maiștrul Jiră dacă bagă el beșica Adidas în poartă la echipa Turchiei poate primi un excavator „Progresul Brăila” plus născova piatră pentru sulimanuri. Păi, treabă-i asta? De-aia continui greva taiwaneză și bine fac.

Și totuși ce se va întîmpla cu guldenii oferiți pentru acest text ajuns absolut printr-o crasă manipulare în plumb? E limpede, onorabili concetățeni, renunț la el. Eu îmi apăr sărăcia și... nevoile și... Accept ca din suma refuzată (cu indignare) să se construiască o trupă de balet și un bombardier Aviasan!

GHEORGHE TOMOZEI

— În pauza spectacolului „3 Havel”, cel din sală încearcă să se disolve. Încep așa, dintr-o dată, să explic celor de lângă ei de ce au devenit membrii P.C.R. și multe altele. Îi cunoșteam pe o parte dintre ei și mi s-a părut interesant că se raportau numai la vechiul regim comunist și continuau să refuze să vadă actuala bilbilă a democrației la noi, unde dizidenții au fost, dizidenții sînt încă.

Lucian Giurghescu: În România au un impact mare aceste piese scrise acum 15 ani de un dizident al unui regim comunist. El nu face un reportaj stupid și micuț, el reușește să demonteze întreg mecanismul. Și asta cred că v-a plăcut. Te simți implicat pentru că nu se poate ca anumite lucruri din piesă să nu le fi trăit chiar tu.

Mie nu-mi place teatrul didactic, dacă spectacolul i-a impresionat pe spectatori, dacă sînt interesați de ceea ce au văzut, mie îmi e de ajuns. N-am ambiția să schimb lumea. Mi-ar plăcea, dar nu am această ambiție. Am ambiția să fac un teatru care să intereseze oamenii într-un anumit moment.

De aceea m-am supărat pe cei care au spus, înainte să citească textele, că Havel nu este un autor bun. Eu îl știam, montasem Havel în Danemarca pe vremea cînd nu era președinte ci pușcăriaș politic. Am tot sperat în lunile acestea, cînd am stat în București, că o să vină cineva cu o piesă măcar jumătate ca valoarea lui Havel. Dar afară de niste texte metaforice, majoritatea depășite, nu am primit nimic.

— S-a spus că nu vreți să includeți în programul teatrului piese românești.

Lucian Giurghescu — Astea-s minciunile lui Silvestru. Chiar vă rog să scrieți că astea-s minciunile lui Silvestru. Am aflat că s-a spus acest lucru la conferința de presă de la Teatrul Mic. Sînt niste minciuni. Nu am vrut să mă țin de el mai tare în presă. Dar am să o fac odată și odată. E poate cel mai dogmatic și stalinist individ pe care l-am cunoscut eu și căruia i-a mers bine pentru că a știut întotdeauna să fie oportun. Am auzit că a lansat această poveste. E o diversivă ca și aceea că Doina Cornea vinde țara și pastorul Tokes umblă cu o mitralieră în dinți.

Eu am spus: pînă nu găsesc o piesă românească bună, nu montez.

Nu voi pune o piesă numai pentru că este scrisă de un român. Nu voi face asta niciodată. Pot să pun o piesă care nu este perfectă dar care e interesantă. Dar să pun o piesă proastă numai pentru că este scrisă de un român? Mi se pare stupid. Nu așa încurajăm dramaturgia. Asta nu se întîmplă nicăieri în lume. Să mi se spună mie cite piese actuale franțuzești pun teatrele subvențio-

nate din Franța? Niciuna, de obicei. Doar cînd găsesc una bună, o pun. Ei îl montează pe Anouilh pentru că e bun, pe Giraudoux că e bun, pe Brecht că e bun și nu pentru că sînt francezi sau e neant.

Dacă mîine vine unul cu o piesă care să aibă jumătate valoarea lui Havel, eu i-o pun. Dar să aibă valoare. Mi s-au adus piese pe care autorii le-au întors pe dos: acum comunistul este personajul negativ și opozantul cel pozitiv. Schema este aceeași. Și e stupid! Să se scrie piese cu oameni, domnule!

— Acum 11 ani cînd ați plecat din țară ultimele necazuri le-ați avut cu un spectacol Caragiale. Pe cînd o nouă montare Caragiale?

Lucian Giurghescu: Nu știu. Poate în momentul în care o să am eu sau altcineva din teatru un gând interesant pentru un spectacol Caragiale și în momentul cînd vom constata că trupa este bună pentru Caragiale. S-ar putea să facem un

Editura Ion Dumitru

Ani în șir, Editura Ion Dumitru din München a fost pentru noi, cei din țară, asemenea unei planete îndepărtate și exotice. Despre această instituție culturală a exilului românesc primeam doar informații radiofonice prin „Europa liberă” unde intelectualii importanți — printre care Vlad Georgescu, Monica Lovinescu, Virgil Ierunca — îi recenzau aparițiile și, nu o dată, le și prezentau, în serial, conținutul. Existența unei cărți apărute în Editura Ion Dumitru într-o bibliotecă din țară însemna, pur și simplu, un manifest despre libertate ce putea aduce serioase neplăceri posesorului.

Cu atît mai mult, deci, înțelegerea neme-diată cu cărțile apărute în cunoscuta editură mîuncheneză este emoționantă. De parte de țară, printre străini, literale și spiritul românesc au continuat a crește, libere. Sub auspiciile Editurii Ion Dumitru din München au apărut, în decursul atîtor ani grei, poate cele mai izbutite cărți ale exilului românesc, împliniri de spirit ce sînt parte din sufletul nostru național. Tocmai de aceea este cit se poate de firesc faptul ca aceste cărți (apărute în condiții grafice foarte bune) să fie cunoscute și în țară de un număr cit mai mare de oameni.

Dar, să nu uităm, Editura Ion Dumitru din München nu este singura editură de cărți și publicații ale exilului românesc. În alte locuri ale planetei, alți români sau iubitori ai spiritului și libertății românești au scris și au publicat. A venit timpul ca toate aceste publicații

și cărți să ajungă și în bibliotecile din țară.

În consecință, consecvent în activitatea sa editorială închinată libertății spiritului românesc, dl. Ion Dumitru a făcut, încă de la începutul anului trecut, un apel către „orice persoană, grup de persoane, instituție sau așezămînt de cultură etc., etc., să doneze cărți în România”. Cărți apărute în condiții de libertate, publicate de exilul românesc, cit și orice altă carte sau publicație apărute în lumea liberă și care ar putea contribui la renașterea spirituală a țării. În acest context, Editura Ion Dumitru și-a dorit și își dorește o participare deosebită, donînd, numai în primul trimestru al anului 1990, peste 200 de volume. Totodată, editura mîuncheneză asigură celor care vor să facă donații din lista sa de apariții o reducere de 19 la sută din preț și suportă direct cheltuielile de poștă. La apelul său către românii din străinătate, dl. Ion Dumitru atacează lista cu denumirile și adresele a 99 de mari biblioteci publice din România cărora li se pot face donații.

Rememorăm aici titlurile a citorva cărți cu mare pondere intelectuală editate de dl. Ion Dumitru și care, credem, ar însemna un reper pentru lectorul din țară: George Bălan — Nebănuțul Eminescu; George Duca — Cronica unui Român în veacul XX (vol. I și II); I.G. Duca — Amintiri politice (3 volume); Mihail Eminescu — Bucovina și Basarabia; Vlad Georgescu — Istoria ideilor politice românești; Pamfil Șeicaru — Articole de fond; Larry Watts — În serviciul marșalului (2 vol.).

EUGEN MIHĂILESCU

Spectacol prezidențial amînat

Ghici cine nu vine la... Opera Română?

Spectatorii care, conform afișului, vor fi vrut să-l admire pe Silvia Voinea și pe Ionel Volneag în „Lucia di Lammermoor”, vor fi fost dezamăgiți. Vineri, 11 ianuarie, la orele 19, sala Operei Române a găzduit un cu totul alt spectacol, la care n-au avut acces decît „aleșii”. Primarul general al Capitalei, dl. ing. Viorel Nicolae Oproiu a dorit să ureze „La mulți ani” mai marilor țării, invitîndu-i la Operă. Gurile rele spun că ar fi vrut să serbeze Sf. Ion. Pe invitație însă se specifică: „La început de An Nou, conducerea Primăriei Capitalei are deosebita plăcere de a vă invita...”, așa încît, a-i face d-lui Oproiu proces de intenție cu orice preț, nu ne stă în obicei.

Cert este că dl. Ion Iliescu era așteptat. Cu o zi înainte o armată de oameni de la salubritate au făcut ceea ce atelele din fața teatrului nu mai văzuseră de mult, respectiv, curățenie. În plus, foyerele, de obicei luminate ca un beci, au primit, prin grija Primăriei, becuri. În sfîrșit, loja prezidențială, neatînsă din 1970, cînd răposatul a trebuit să suporte arii din opere de dragul împărătesei Farah, a fost despalănită.

Dar dl. Iliescu nu a venit. Păcat! La bufet, ar fi putut închina o cupă de șampanie cu dl. Radu Câmpeanu sau ar fi putut depăna amintiri din revoluție cu dl. Dan Iosif...

Spectacolul, bine legat, cu celebre arii și duete din opere, cu momente coregrafice bine puse la punct, a dovedit, dacă mai era nevoie, că Opera Română are cu cîine „defila” și nu-și merita falimentul. Vedetele ei sînt puține, dar de înaltă clasă și nu prea au cu preda ștafeta, iar operația de reanimare a acestei mari instituții de artă necesită niste fonduri pe care ea singură nu și le poate procura. Situația ei este, de fapt, a tuturor teatrelor țării, și ea este dramatică.

Oricum, îl rog pe dl. Iliescu să-și mai anunțe sosirea la Operă. Chiar dacă nu vine, Opera Română se va alege măcar cu becuri...

ALEXANDRU DANGA

turneu în America de Nord, și unul din organizatori, care a văzut spectacolul din '73, la Berlin, mi-a sugerat să îl reiau. Dar deocamdată totul este foarte vag. Se va concretiza în primăvară.

— Cum au fost aceste luni la Comedie?

Lucian Giurghescu: Din punctul de vedere al piesei a fost plăcut. S-a lucrat cu plăcere, serios și din cînd în cînd lejer, deși am scos spectacolul în două

DIVERSIUNEA ÎN TEATRU

luni. Trebuie să spun că aceasta a fost surpriza mea bună.

— Care a fost surpriza rea?

Lucian Giurghescu: Acea că nu se schimbă nimic în legea teatrului. Ne lovim în continuare de aceeași rigiditate. Eu nu îl pot face vinovat pe Pleșu. Eu cred că Pleșu e oarecum depășit. Am avut recent o discuție cu el și e un om pe care îl stimez, chiar dacă nu am aceeași opțiune politică cu el. Eu nu cred că el face bine că mai stă ministru. Asta e părerea mea. Dar poate că are el dreptate că e mai bine să fie el și nu un altul.

Am impresia că în afară de faptul că avem voie să citim ziare și să înjurăm, în rest totul este la fel. În loc să fie o tendință spre nou, e una de a merge înapoi.

Eu am venit în țară cu multă plăcere,

am venit cu tot sufletul. Puteam să nu vin cum au făcut foarte mulți. Poate au fost mai deștepti decît noi. Nimic din ce mi s-a promis la început nu mi s-a dat. Eu stau la rude, Vlad Mugur stă în teatru, Andrei Șerban a stat în afara Bucureștiului într-o casă de odihnă. Deci, nici unul nu am primit locuință. Nu o să-mi explice mie cineva că nu sînt case. Toată lumea s-a mutat în vile! Eu m-aș fi mulțumit cu un apartament de două camere. Impresia mea este că cei care au puterea ar vrea ca noi să plecăm. Dacă am fi fost absolvenți de Ștefan Gheorghiu sau ai școlii de securitate probabil că am fi avut tot ce doream!

Am și probleme cu cetățenia. Eu am fugit din țară în '79. Familia mea a rămas aici și a avut nemurărate necazuri din cauza mea, deși nu aveau nici o vină. Li s-a cerut ca eu să renunț la cetățenie. De fapt regimul voia bani și asigurarea că nu voi mai reveni în țară. Și pentru că nu puteam să îi ajut pe al mei, m-am gândit ca măcar să nu le fac un rău și mai mare. Și am renunțat la cetățenie. A fost deci o renunțare cu șantaj. Or, acum mi se oferă tot felul de forme ciudate de a relua cetățenia, forme care sînt în principiu de neacceptat. Ei nu vor să recunoască faptul că au șantajat lumea ca să renunțe la cetățenie. Și ei știu asta pentru că cei care au făcut-o sînt și azi în Ministerul de externe. Slavă cerului, sînt aceiași! Și nu vor să recunoască. Dar a fi cetățean român am tot atît de mare drept ca și domnul Iliescu. L-aș putea întreba: el cînd a venit din Rusia l-au pus să ceară înapoi cetățenia română? El sau Bărlădeanu?!

Le e frică. E clar că puterea nu vrea să venim înapoi. La ora asta nu ne-ar mai chema pe nici unul! De altfel, vedeți cit de puțin am venit... În teatru am venit patru. Și ciți sînt în Apus? Zeci sau chiar sute.

— Paceați peste cîteva ore. Cînd o să vă întoarceți și cu ce planuri?

Lucian Giurghescu: Dacă mă mai întorc... va fi în 15 februarie, cînd va fi terminată premiera lui Duce Darie. Voi face un spectacol format din două piese: „Papagalul verde” de Schnitzler și „Jocul dragostei și al vieții” de Romain Rolland. Un spectacol despre cum începe o revoluție și cum continuă.

— Ca și Revoluția noastră.

AURELIA BORIGA

— Domnule Claudiu Iordache, la ora la care discutăm, poziția dumneavoastră în peisajul politic actual este de două ori insolită. Intii, fiindcă ați avut ideea ciudată de a vă supune unui scrutin moral al Timișului, în calitate de deputat. În al doilea rând, fiindcă acest scrutin vi s-a refuzat imediat după ce se declanșase. Care sunt motivele gestului dumneavoastră și care credeți că sînt cele ale stopării acestei acțiuni?

— Am simțit nevoia acestui scrutin moral (il putem numi și vot de încredere) după întimplările din 20 decembrie 1990. Am sosit atunci la Timișoara fără a fi invitat de organizatorii comemorării unui an de la revoluție (deși lista invitaților era extrem de vastă, de la Gabriel Liiceanu, Octavian Paler sau Doina Cornea, la B.B.C., „Vocea Americii” etc.) și fără a angaja, prin această participare, Frontul Salvării Naționale. Am avut nevoie ca să obțin învoirea de a pleca la Timișoara de votul Parlamentului. Au fost și voturi împotriva, majoritatea din partea Frontului.

— De ce era atât de imperios necesar să fiți la Timișoara?

— Prezența mea nu a avut o implicație politică, ci una strict personală. Sufletește trebuia să fiu acolo. Neodîrnată mea și a Timișoarei a început în 16 decembrie 1989. În 20 decembrie, orașul era liber, iar eu mă aflam, alături de ceilalți conducători ai Frontului Democrat Român, în balconul Operei. Am revenit tocmai în această calitate, de membru fondator al F.D.R. și de om care și-a asumat un alt destin, atunci cînd totul părea imposibil. Nu voiam decît atît: să stau în Piața Operei, în mulțime, și să (re)trăiesc „fenomenul Timișoara”.

— Care s-a transformat, se pare, în „scut Timișoara”.

— Da. Am fost recunoscut, am fost admonestat de o parte a mulțimii și protejat de o alta, m-am refugiat într-un mic magazin, unde m-a găsit Doru Braia, care a încercat să mă ajute, vorbindu-le oamenilor, apoi am ajuns — printr-o curte interioară — în restaurantul Casei Armatei. Acolo au sosit membri ai F.D.R. care, în frunte cu Lorin Fortuna, primul președinte al acestei formațiuni politice, mi-au propus să vorbesc de la balconul Operei. Am vorbit și — la cererea mulțimii — mi-am depus mandatul de deputat pînă la efectuarea unui scrutin moral care să îmi arate cu claritate dacă mai pot reprezenta sau nu electoratul timișean.

— Se vorbea despre demisie...

— N-am folosit acest cuvînt. L-a folosit Lorin Fortuna, după plecarea mea. Un scrutin moral poate provoca o demisie, dar el nu înseamnă, a priori, demisia.

— Un scrutin moral n-a existat pînă acum în România. Care a fost reacția Parlamentului și a Frontului Salvării Naționale?

— E adevărat, „scrutinul moral” s-a plasat într-o extra-legalitate. Această procedură nu a fost legiferată la noi. Dar asta nu înseamnă, însă, că nu e necesară. În țările democratice chiar și guvernele au nevoie, în momentele de criză, de un vot de încredere. În ce privește reacțiile de la București, ele au fost diverse. Parlamentul a socotit că „vocea străzii” nu poate modifica o situație „votată de popor în mod democratic”. Nu cred în acest argument.

Pericolul revenirii comunismului este din ce în ce mai mare

Interviu cu domnul CLAUDIU IORDACHE, prim vicepreședinte al Frontului Salvării Naționale

Căci, după o asemenea logică, nici un deputat nu poate fi clintit din locul său pînă la următoarele alegeri. Chiar dacă acel deputat începe, de la un moment dat, să nu-și mai reprezinte propriul electorat. Cît despre F.S.N., acesta a declarat că gestul meu nu îl angajează în nici un fel.

— Dacă înțeleg bine, ați fost lăsat singur. Nici grupul majoritar, nici opoziția nu acceptă un asemenea scrutin moral, chiar dacă el privește o singură persoană.

— Exact.

— Îmi permit, totuși, să fac precizarea că în motiunea înaintată Parlamentului de Comitetul de organizare a comemorării unui an de la revoluția din Timișoara se cerea suspendarea tuturor deputaților din Timiș pînă la consultarea electoratului. Asta nu vă scoate din cauză, dar vă introduce într-un joc. Pe care îl puteți pierde.

— Am aceeași senzație. S-a știut de sosirea mea aici, gestul meu a fost prevăzut și provocat.

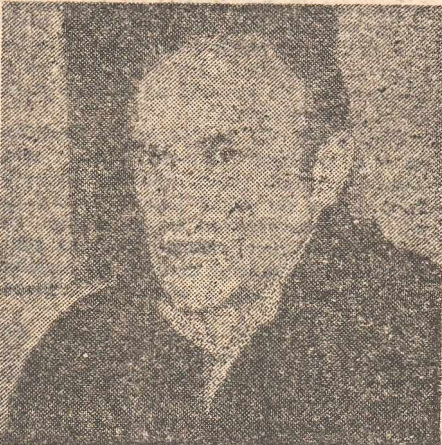
— Dar nici n-ați contribuit la — cum se spune — dezamorsarea ei. În acea falmoasă sedință a Parlamentului dedicată (zice-se) comemorării unui an de la ridicarea Timișoarei, nici un de-

putat de Timiș n-a luat apărarea propriului electorat, în fața unui torrent retoric care s-a bălăcit, cu voluptate, între dezinformare și ironie.

— Era imposibil să mai luăm cuvîntul. În Parlament trebuie să te înscrii la cuvînt, înaintea sedinței. Deputații de Timiș au vorbit în prima parte a ei. Cine putea să prevadă atacurile care au urmat?

— Asta nu justifică nimic. A încercat cineva să încalce un regulament — devenit stupid — ca să repună în drepturi adevărul?

— Nu. Dar la asta a contribuit hotărîtor televiziunea. Ceea ce am văzut

noi la televizor nu putea decît să incite spiritele, deși nu reprezenta Timișoara. Sincer să fiu, în 16 decembrie nici eu n-am înțeles nimic.

— În 16 decembrie și Timișoara era scindată în două categorii de oameni: participanți și telespectatori. Chiar eu, sosind acasă, m-am pomenit în conflict cu familia, care „văzuse” totul la televizor.

— V-aș ruga să scrieți asta.

— De acord. Dar să revenim la scrutinul moral, terminat în coadă de pește.

— Scrutinul a fost organizat nu de mine, ci de un colegiu cetățenesc (reprezentanți ai primăriei, prefecturii, poliției, cultelor, armatei), dar a fost vehement criticat de toate forțele politice și apoliitice, începînd cu F.S.N. Timiș și sfîrșind cu partidele de opoziție. S-au dat comunicate în presa locală, spunîndu-se că eu urmăresc altceva. De fapt, mă supuneam riscului de a nu fi recunoscut ca deputat. Ce altceva puteam urmări? De ce a provocat atîta spalmă gestul meu? Probabil fiindcă acest scrutin ar fi arătat cu limpezime raporturile de forțe în Timiș. Mulți vor ca acest raport să rămînă necunoscut, ocult, ca să poată fi exploatat în orice direcție. Am vrut să văd ce înseamnă, în realitate, „vo-

cea străzii”. Dar, sub presiunea cîtorva sute de oameni, rezultatele primei zile de scrutin (din cele șase prevăzute) au fost arse de primarul Liviu Borha, în stradă. Rămîn, însă, la părerea că în stradă nu sînt numai manipulați și manipulanți, ci și oameni cinștiți, care își exprimă neliniștea și frustrarea.

— Sentimente perfect explicabile. Nici pînă acum puterea nu a răspuns marilor noastre întrebări. Să nu uităm că sînteți, totuși, prim vicepreședinte al partidului de guvernămînt...

— Sînt exasperat în fața neputinței de a da un răspuns întrebărilor capitale, fără de care nu se poate realiza împăcarea Timișoarei cu destinul. Cred că puterea civilă nu e singura putere în stat, în condițiile în care o nouă legislație nu a înlocuit vechea legislație comunistă, iar instituțiile importante — armata, poliția, procuratura — nu reușesc să rezolve crizele interne. Cît despre capacitatea financiară a administrației, aceasta e derizorie.

— Dar în 22 decembrie 1989 Frontul Salvării Naționale a preluat puterea în România. Guvernul ales la 20 mai este al Frontului. Armata, internele, justiția, finanțele, își au miniștrii lor, care fac parte din acest guvern. Vreți să spuneți că, în atîrî condiții, Frontul nu are acces în activitatea „instituțiilor capitale”?

— În 22 decembrie 1989, F.S.N. n-a preluat puterea în toate domeniile. Pur și simplu în armată și procuratură nu putem intra. În 20 decembrie 1990 primul-ministru Petre Roman a cerut în Parlament procesul comunismului. Dar iată că nimic nu se întîmplă. Eu însumi am cerut reducerea pensilor nomenclaturii comuniste. Dar, din nou, nimic nu se întîmplă. Parcă sîntem îngropați într-un strat de vată. N-avem ecou. Fenomenul e foarte periculos. Activiștii comunisti revin, ne căi ocolite, infiltrîndu-se în administrație, în comerț, în justiție, menținîndu-și relațiile și folosindu-și reciproc culoabilitatea, într-un compromis al tăcerii. Ei au în față două alternative: aceea de a reveni pe vechile poziții (deși pare imposibil) și aceea de a se transforma în capitaliști feroce ai economiei de piață. Au relații, capital și o putere ocultă. Mi-am dorit și îmi doresc ca F.S.N. să fie partidul care și-a propus să fie, să intre într-un dialog curat, serios și atent cu toate forțele angrenate în democratizarea țării. Asta o doresc și celorlalte partide. Trebuie să împiedicăm procesul de involuție a vieții politice românești, cronicizarea maladiilor violentei, intransigenței, calomniilor, neadevărului. Acesta este acum sensul activității mele. Iar dacă ea se va dovedi inutilă, nu-mi va rămîne decît să mă retrag. Sub nici o altă presiune decît cea a conștiinței mele.

RADU CIOBOTEA

JEAN VALJEAN LA COADĂ LA PÎINE

Sîmbătă, 12 ianuarie, pe la prînz, la centrul de pîine din Piața Ghencea, în timp ce așteptam să-mi vină rîndul, am observat că alți cumpărători intrau nestîngerii direct în magazine, de unde ieșeau cu sacozile burdușite de pîini lucioase și crescute. Asta în timp ce noi, cei ce așteptam cuminți la teaghele, primeam cu remanere pîine beton, aruncată ca pe un afront de o vinzătoare cit se poate de acră. „Ceilalți” ieșeau de dincolo de teaghele cu un aer victorios, făcînd temenele vinzătoare din spatele perdelei. Revoltat, am solicitat intervenția unuia dintre cei doi polițiști ce patrulau prin piață. Nu o să vă vină să credeți ce mi-a replicat omul legii: „Și ce-ai vrea, doamnă, să vă cumpăr eu pîine proaspătă? Nu e treaba mea că o vinzătoare dă marfa prin spate, e treaba poliției economice. Și pe urmă, ce dovezi aveți că vinzătoarea face speculă?” L-am chemat să se convingă, dar a refuzat, în virtutea aceleiași separații a atribuțiilor de serviciu. Indignarea mea l-a sensibilizat pe celălalt polițist, care s-a oferit să mă „ajute”, el fiind de serviciu în ziua aceea în Piața Ghencea. Am intrat în magazin cînd deja gestionara fusese pusă în gardă în legătură cu demersurile mele. Ne-a întîmpinat cu zîbierete și a negat totul. Ne-a invitat și în magazie, unde, bineînțeles, nu erau urme. Întrebată de ce îi servește pe unii direct din magazie, unde accesul cumpărătorilor este interzis, aceasta a răspuns: „Treaba mea, e magazinul meu (n.n.: e al statului) și servesc clienții unde vreau”. Pe doamna aceasta o cheamă Rodica Florea.

VALERIA DORNEANU

Profesioniștii zăbalei pot să și ucidă

Cînd poliția — care trebuia să-i apere! — agresează sălbatic mai mulți ziaristi în plin București, iar ministrul de interne bate apa-n piulă la o conferință de presă televizată și spune orice în afară de un singur lucru: dacă l-a arestat pe făptaș, ei bine, atunci se înțelege că haidamăcii în uniformă, protejați și păstrați (nu cumva pentru alte isprăvi similare?), ei și toți huliganii civili din același aluat prind curaj. Se întîmplă, adică, exact lucrul pe care ministrul de interne are obligația să-l împiedice. Mai ales că începutul s-a făcut de mulțor.

Ceea ce a pățit colegul nostru Vasile Mic de la Gazeta de Nord-Vest din Satu Mare abia poți zice că se înscrie corect în ordinea democrației de mahala — vezi parlamentul fesenelelor care ocărăsc Timișoara — și de măciucă — vezi mineriada domnului Ilescu și-a celor din jurul său pe care îi elogiază, de atunci, o pasăre ce fuge de lumină, la Cotroceni. În seara zilei de 9 ianuarie, vizavi de Întreprinderea Unio, în mgrs, Vasile Mic se trezește cu un bărbat care se repede asupra-i și îl pălește cu un topor. Se apără. (Acum apreciază cam la zece minute durata luptei.) Pînă la urmă îi smulge toporul. „Noroc cu căciula!”, va spune ulterior victima. Și cu medicii de la Spitalul județean — director dr. Dumitru Fanea —, adăugăm noi, mai ales acum cînd am aflat că viața încercatului nostru coleg se află în afara oricărui pericol și că l-a fost salvat ochiul puternic afectat.

Joi, 17 ianuarie, a putut vorbi la telefon cu noi. Poliția l-a prezentat un bărbat care a fost arestat ca agresor. E un necunoscut. „Poate că l-am văzut undeva, vreodată, ne-a spus colegul nostru. În timpul cînd m-a atacat iar eu mă apăram, nu l-am distins în întuneric fața. El zice că era beat. O fi fost băut puțin, dar mie numai beat nu mi s-a părut. Cînd l-am smuls toporul, cred că puteam

să-l omor, dar am băgat mîna în buzunar după o batistă, că nu mai vedeam de singele care îmi curgea, și am dat de legitimită de la S.Z.R....”

Acest om a fost atacat bestial de un individ pe care nu-l cunoaște. Autorul sau autorii din umbră ai faptei criminale nu se arată. Poliția a arestat un muncitor de la Unio, pe nume Kiss Iosif. Dacă el e agresorul, ce și cine l-a determinat s-o facă? Un ungur, pe care nu-l cunoaște, de ce să-l fi atacat? Nu cumva el e bun de aruncat în groapa vinovăției tocmai pentru că e ungur și nouă — „stupid people” — ne ajunge această explicație?

De trăgători de sfori nu ducem lipsă. Să nu alergăm tocmai în piața Tien An

Men după 'apa vie a adevărului; și nici să nu ne prefacem la înfinit că o căutam prin toate haznalele da minciuni care mai de care mai poleite! Lui Vasile Mic a încercat cineva să-i închidă gura pentru că-i român sau pentru că este ziarist? Ziarist care nu închide ochii la ce ar vrea unii... Ziarul la care lucrează el nu este nici fesenist, nici dezmiertător-guvernamental. Treaba asta o fac alții. Vasile Mic se află în acea o anumită parte a presei — cum repetă mereu directorul mineriadei și ciracii lui — care este presa fără zăbală. Pe cine supără ea? Pe profesioniștii zăbalei. Nu cumva și cazul Petre Fontu și cazul Vasile Mic fac parte din operele lor complete?

DORIN GHERGHINESCU

Exilații au fiecare o poveste iar poveștile devin legende ale exilului întreg, marca puterii de a îndura și a spera la revenirea în țară. Nu în orice fel de țară însă. La New York, am cunoscut un bărbat care fusese închis în 1940 și eliberat în 1964. În 24 de ani se schimbaseră nu numai guverne, ci și lumi. El tot continua să fie un vinovat politic deși nu ucisese pe nimeni și nu tulburase pe nimeni. Pur și simplu nu exista loc în România pentru el. Fiind un înțelept, mi-a spus cu un soi de umor negru că, probabil, fusese uitat. Ar fi vrut să se întoarcă acasă deși nu mai avea demult casă. Ce-l reținea nu era atât lipsa unei locuințe și a mijloacelor de trai cât faptul că, după revoluție, întâlnea frecvent în ziare numele noulor diriguitori, parte dintre ei fiind chiar acei care-l ținuseră în puscării. „Poți să mă faci să înțeleg?” m-a întrebat. I-am răspuns că nu pot deoarece mie numele acestora nu-mi spunea mare lucru. „Pentru mine toți acești Brucani și Birlădeni sînt istorie, o istorie tulburătoare și îndepărtată despre care gîndeam că e cunoscută definitiv. Pentru sute de mii de români din exil generația Brucanilor și a Birlădenilor reprezintă tot ce a avut mai cumplit România: un oportunism care a mers adeseori pînă la crimă”.

Minoritățile, în sine, n-au cum să fie o problemă în nici o țară. Ele încep să devină în țările unde politica minorităților e greșită ori unde nu se urmărește nici una. În Canada, majoritatea o formează populația de origine franceză și engleză. În ce privește numeroasele etnii — mergînd de la cîteva mii de cetățeni, pînă la cîteva sute de mii — statul cultivă — îndeosebi prin Ministerul Multiculturalismului — un principiu pe cît de simplu, pe atît de sănătos. Mi l-a evidențiat un compatriot, apropo de principalele comunități românești din Hamilton și Toronto: „Nu ești bun canadian decît dacă ești bun român”.

Despre „Cîmpul românesc” din vecinătatea Hamilton-ului s-au spus, în special în primele luni ale anului trecut, tot felul de minciuni, cea mai înfrîntă fiind aceea că s-a prezentat ca pe un centru de antrenament armat al dușmanilor patriei. Dat fiind că pentru

securitate și ambasadelor noastre țară și „cîrmaciul” erau totuna, orice atac la adresa lui Ceaușescu era interpretat ca o lovitură dată intereselor naționale.

De aici, din „Cîmpul românesc” au pornit cele mai severe atacuri contra comunismului, dar a vedea în fiecare exilat un conspirator nu e o exagerare, ci o prostie. Înainte de alegerile din 20 mai, domnul general Mihai Chițac a crezut că, pentru a convinge lumea de eficiența serviciilor noastre secrete, era util să prezinte revenirea în țară a unui mic grup de exilați, oameni care au ispășit în puscării și la Canal vini ce-au devenit, între timp, merite, ca pe o tentativă de invazie legionară. S-a făcut și se mai face caz de legionari, mai ales

făptuire, acest mic colț de „acasă” a-vind club, biserică, pădure, riu, parc, troițe și sculpturi, terenuri de sport, piscină, parcaje, locuințe de vară, spații pentru petreceri, pentru nunți și botezuri, pentru dans și foc de tabără a fost un dor. Același dor care a clădit faimosul așezămînt al „Vetrei” din Grass Lake, Jackson-Michigan în S.U.A. precum și multe biserici și catedrale românești: Sfîntul Gheorghe din Southfield, Michigan, Sfînta Maria din Cleveland, Sfînta Treime din Youngstown, Ohio, Sfînta Cruce din Hermitage, Pennsylvania, Sfînta Maria din Chicago, Sfîntul Gheorghe din Regina, Sask., Sfîntul Ioan Botezătorul din Kitchener, Ontario... Nu există comu-

toată lumea pînă ce s-au strîns cei 400000 de dolari trebuincioși, dar faptul cu adevărat emoționant e că lucrarea propriu-zisă s-a realizat prin muncă benevolă într-un timp record chiar și pentru o companie de construcție: șapte luni. Cine găsește că românii au gena dezbinării, să vină la „Cîmpul românesc” din Hamilton ca să vadă cum se fundează un complex cultural — al cărui preț trece azi milionul de dolari — numai din dragoste și idee românească, să afle cum se tipărește un lunar vreme de 15 ani numai din ambiție și speranță în libertate, cum se scoate o publicație de tiraj fără nici un beneficiu, afară de acela spiritual, și, mai ales, ce lumină au pe chip compatrioții cînd vin cu familiile să-și petreacă sfîrșitul săptămînii ACASĂ, la Clubul de 400 de locuri, cu bucate întocmite pe marea plită atît de riguroasă românească, ca poți vorbi chiar de o religie a gustului și a mirosului la ospete. Pentru cei cîțiva entuziaști care administrează „Cîmpul...” — fiindcă obrazul subțire cu cheltulială se ține — orice treabă se sfîrșește doar ca să înceapă alta. Cine nu înțelege starea sufletească a exilatului, a omului care-și părăsește casa, prietenii și trecutul ca să reconstituie totul departe de țară, urmîrit de agenți și delatori, supus tot timpul unor presiuni sufletești chinu-toare, hîndind să cîștige încrederea comunității de exilați, a unor oameni care văd în noii sosiți spioni și securiști, nu poate realiza dimensiunile idealului numit „Cîmpul românesc”. Canada, mîmă bună cu toți fiii ei, i-a oferit a-lungatului — zecilor de mii de exilați a căror vină n-a fost alta decît aceea că urăsc comunismul și pe slujbașii lui — șansa de a-și construi, fără a costența plată, o țară mică și arsă de dor.

Fiindcă am fost acolo și am trăit „politica populației de origine multiplă” așa cum e concepută și urmează de canadieni mă simt dator să spun celor care-i înjură pe românii din depărtări și-i învinuiesc de toate relele din țară o muștrare cu valoare de blestem: să le fie rușine!

TUDOR OCTAVIAN

O CĂLĂTORIE ÎN CANADA ȘI S.U.A.

Emigranți și exilați (II)

În momentele critice. Mie chestiunea imi e neclară. Precum toți cei deprinși să considere cu suspiciune istoria, așa cum ne-a fost ea virită cu sila în creiere, devin recalcitrant la interpretările pe care noii conducători le dau trecutului. Recunosc că nu știu cum au stat lucrurile în urmă cu cincizeci de ani, cu atît mai mult cu cît nici n-aveam cum să știu: abia mă născusem. Tot ce s-a petrecut înainte de a mă naște e istorie. Tot ce e istorie, se re-judecă.

Am frecventat timp de două săptămîni zilnic „Cîmpul...” și mă simt dator să povestesc cum stau treburile pe acolo. Ocazia a fost „Simpozionul” dedicat lui Nae Ionescu de Asociația Culturală Română din Hamilton cu concursul citorva vestii universitari activînd la școli superioare americane, al unor invitați din țară și al unor localnici deprinși de mai mulți ani să contribuie, cu bani și muncă, la programul Asociației. Înainte de a fi o in-

nitare românească — și ele sînt numeroase în toată America de Nord — care să nu aibă un centru religios — loc de rugăciune dar și de întîlnire a compatrioților, de intrajutorare și căutare a patriei. Românii de peste Ocean își află patria întîlnindu-se adesea, iar „Cîmpul...” e un fel de capitală a sentimentului național, dovadă că imediat după 22 decembrie 1989 aici s-au strîns cu sutele. Ideea unui club, a unui loc de întîlnire a apărut prin '57. O sală pentru o sută de persoane s-a construit zece ani mai tîrziu, dar bazele unui centru național s-au pus, odată cu deschiderea campaniei pentru strîngerea de fonduri, în 1935. Primul sprijin serios, întreprinzătorii l-au avut chiar de la guvernul canadian, care a dat 135.000 dolari și înlesniri pentru achiziționarea unui teren de 20 de hectare, un „spațiu mioritic, cu deal și vale și rîu și pădure” cum observa cineva. E bun canadian cine e bun român! Cu bani a contribuit multă românie din

- soarele alb al desertului bronzază trupurile specialiștilor români
- Turkmenia, o țară capricioasă • „pietru-n cale, mereu pietru...”
- consulatul și amnezia • înapoi în țară, pe căile Domnului •
- tribulațiile unor români la Chișinău • acasă, acasă, acasă!

„Am răbdat o zi, două
trei, opt — dar pînă cînd?”

În total — chiar așa, la limita absurdului — cei 30 de români, nerăbdători să se re-întoarcă în țară, au fost nevoiți să aștepte opt zile în aeroportul și în gara fraților noștri basarabeni din Chișinău. Cu atît mai greu de acceptat, cu cît așteptarea respectivă s-a transformat pentru eroii a acestei întîmplări într-o chinu-toare și nesfîrșită umilintă, într-un teribil travaliu fizic și psihic pe care, desigur, nu l-ar fi meritat nici o singură clipă. Așteptarea — prelungită nejustificat în virtutea unei carisime probe de reavoință a personalului gării chișinăuene — s-a transformat de la o zi la alta într-o sumbră și penibilă luptă pentru supraviețuire în condiții limitate. A dormi nopți la rînd în poziția „șezînd”, a-ți dezamorti picioarele cînd și cînd pe un ziar desăvîrșit, a-ți impune să suporti propriile mirosuri „exalate” în timp, a fi nevoiți să mîncîci pe apucate, la comun, din mla colegilor sau în urma comercializării forțate a unor bunuri proprii, frizează deja neverosimilul.

Trist, dar strict autentic. Acest grup, detașat prin contract ferm la lucrările de investiții din U.R.S.S. (la Serax, Republica Turkmenia), în drumul de revenire în țară, euvent la un interval de 8 luni, l s-a întîmplat să treacă (din nefericire) prin astfel de situații neobișnuite, situații care tind să se generalizeze. ROMPETROL București, parca română titulară de contract, se spală lesne pe mîini, asigurînd reîntoarcerea propriului personal printr-o bilăială nenermisă a clauzelor stipulate anterior.

Neodîhnit, nesănătați, tracasati și sabotati de biro-

cracia rusofonă din Basarabia, supravegheați și chiar maltratați de către autoritățile locale, ai noștri s-au trezit subiecți ai unei experiențe realmente dramatice. „N-au vrut să ne vîndă bilete pentru România nici în ruptul capului!” — ne precizează dl. Dondu Florea, șef de echipă în cadrul lucrărilor din Turkmenia sovietică, martor al acestei întregi peripeții. „Am crezut că va dura cîțiva timp și se va rezolva, însă nici vorbă. Am răbdat o zi, două, trei, opt — dar pînă cînd?”. Pe cine să faci răspunzător?

ROMÂNII DIN TURKMENIA

De cine să depîndă soluția? Cum e posibil ca la ducere, drumul să dureze 2-3 zile, iar la întoarcere 9-10? Sînt întrebări care frămîntă și acum conștiințele acestor oameni încercați de ghinion.

Undeva în pustiuurile Asiei Centrale

Dl. Dondu Florea, om cu experiență de trei decenii în meseria sa, își trece palma peste bărbie, derulîndu-și istorisirea pe îndelete: „Cei aproape 1500 de români din colonia Serax-Soviet Tabat, din Turkmenia, toți cei care lucrează la construirea unei rafinării pentru gaz metan, nu se pot plînge de condițiile de acolo. Lucrarea e interesantă și băleții noștri au lucrat și lucrează acolo cu destulă tragere de inimă. Masa e îndestulătoare; cazarea — cîte 3, în barăci cu aer condiționat, frigid și apă — nu poate nemulțumi decît pe circotasi: transportul între locul de muncă și tabără

(cei 25 de kilometri) este asigurat cu autobuzul; clubul, buietul, sînt relativ bine organizate; plata (în afara salariului din țară) poate fi considerată satisfăcătoare. Eu, unul, de pildă, am lucrat doi ani acolo, primind pentru categoria a 6-a cîte 245 ruble/lună, 15 la sută sporuri și încă 76 ruble pentru a-mi achiziționa citrice. E drept, lucrul în condiții de desert, la 55-60 grade Celsius ajunge să fie infernal. Opt ore pe zi, soarele alb al desertului bronzază trupurile românilor pe timp de vară. Frige totul în jur, la fel cum fierbinte e și dorul de casă”.

Sînt cum cel de dinaintea mea începe să povestească din plăcere, cum rememorează

cerîndu-ni-se să plătim nefîrziat cîte 1,2 ruble/kg. Urma ca noi să zburăm imediat spre Chișinău, iar bagajele, preluate de un aț avion, să sosească ulterior. Așadar, am fost nevoiți să plătim în grup 5000 de ruble, spunîndu-ni-se că restul de 5000, pînă la acoperirea sumei de 10.000 de ruble (pretinsul cost al deplasării) este suportat de către ROMPETROL. Un rol important l-a jucat aici consulul român la Așabad, dl. C-tin Bănescu, cel care în loc să ne sprijine, ne-a creat mari greutăți. Cînd căpitanul basarabean al AEROFLOTULUI, dl. Carabălea, s-a arătat dispus să ne ia pe toți, cu bagaje cu tot, dl. Bănescu a intervenit precipitat (să fie vorba aici de mici

dos”; ne-au năpădit pînă și bișnițarii români (s.n. — să ne mirăm?) care ne propuneau bilete de 21 de ruble la preț de 100 de ruble. Eram însăși de izbeliște, într-o situație deplorabilă. Am apasat la Parlamentul și Frontul Popular al Moldovei, am primit asigurări, promisiuni, și-atît! La un moment dat, doi dintre colegi — Udrică Marian și Lumineanu Nicolae — au întrat pește casieră, să le arate diagrama. Aia a început să tipe, a venit poliția urgent și i-a ridicat pe cei doi băleți. Un maior durdulu a tăbărit cu pumnii pe ei, rupîndu-le cojocul („Doamne, vino, Doamne...” — n.n.) Noroc de comandant, un basarabean cumsecade, care i-a eliberat, a înțesat gara cu subalterni și a intervenit pentru noi la bilete.

Ei bine, într-un tîrziu — dacă mai poate fi spus așa! — ni s-au dat bilete la clasa a 2-a, într-un „bou-vagon” (la comun — n.n.) mizerabil, neîncălzit și fără lumină. Să ne ajute Dumnezeu că am ajuns în țară. Immediat m-am dus la ROMPETROL și mi-am cerut încetarea activității acolo. Nu-mi mai trebuie!

Domnilor, să sune deșteptătorul!

Nu ne revine nouă rolul de a face răspunzător pe cineva anume pentru cele petrecute. Cu siguranță, însă, la înălțimile „rarefiate” ale factorilor de decizie, pe cale departamentală, diplomatică, economică sau de orice altă sorginte, se poate întreprinde ceva pentru ca asemenea „episoade” să nu se mai întîlnească. Măcar în ultimul ceas să se permită Cenușăresei să-și încalece propriii pantofi. Măcar acum, cînd declarăm că ne distanțăm de comunism, să-l înfrîngem unul din dezastuoasele-l reflexe: acela de minimalizare și tefelire a personalității omului.

CRISTIAN PAVEL

Apărarea (lui VALTER ROMAN) are cuvîntul...

SĂ LĂSĂM ULEIUL PE ALTĂDATĂ

De la domnul Bogdan Baltazar, purtătorul de cuvînt al guvernului nostru, am primit un text compus de domnul Ion Coja, cu rugămintea de a-l face loc în coloanele revistei noastre. Cum rugămintele guvernului sînt pentru noi porunci, publicăm scrisoarea domnului Coja, fără să omitem ori să schimbăm nici măr-că o sedilă. La rîndul nostru, rugăm insistent pe domnul Petre Roman să nu-i ceară prea tare pe domnii Bogdan Baltazar și Ion Coja, punindu-le piinea în primejdie, că s-au amestecat în treburile de familie ale șefului, evident, în chip abuziv, fără știrea și fără încuviințarea acestuia. De un singur lucru ne pare rău, că făcîndu-i primului-ministru această rugămintă, sacrificăm o altă (nu vrem să abuzăm, adresîndu-i rugămintă cu du-miumul, una ajunge), pe care am fi vrut de mult s-o formulăm, și anume ca în București nu numai zahărul, dar și uleiul să se dea la rație, cum a mai fost, ca să apuce tot omul strictul ne-cesar. Rămîne pe altădată. (I.D.G.).

Am publicat de curînd o carte, despre Transilvania, care cuprinde, în partea sa finală, o secțiune de „mărtu-rii, păreri, impresii” aduna-te de prin felurite cărți și studii privitoare la „proble-ma” Ardealului. Cînd am scris această carte nu am avut cunoștință — și rău îmi pare, de cîteva texte, publi-cate înainte de august 1944, de către Valter Roman, tatăl actualului prim ministru. Re-produse în volumul *Fiile din trecut*, apărut la Editura Mi-litară, București, 1971, aceste texte nu au intrat, așa cum s-ar fi cuvenit, în circuitul documentar curent al „tran-silvanologiei”. Anul trecut, cînd am dat de ele cu totul pe neașteptate, mi-am zis că aceste texte ar trebui puse la dispoziția publicului larg. Cum însă ne aflam în cam-panie electorală, practic pînă mai ieri prelungită, am exi-tat să le evidențiez, spre a nu-i face astfel propagandă fiului. Spre a nu face act politic dintr-un gest firesc de respect al adevărului. Acest adevăr pare să nu-i fi fost cunoscut d-lui Ion D. Goia cînd, în revista „Flacăra”, în primul număr al acestui an, afirmă despre Valter Roman că „în tot ce a făcut — nici un firicel de simțire romă-nească”...

Din fericire pentru toată lu-mea, lucrurile nu par să stea așa! Spre adevăr, roco-mand celui ce ar frunzări a-mintilele *Fiile textelor* aflate la paginile 167, 184, 197, 251, 368, 369, 371 ș.u., adică tele-grama adresată în iunie 1937 lui Nicolae Titulescu, artico-lele *Adevărul despre Tran-silvania*, publicat la Paris, mai 1939, *Poate rezista Româ-nia la un atac germano-ungar?* (în „Ce soir”, Paris, 7 iulie 1939) și, în mod deose-bit, *Scrisoarea adresată „to-varășului” Litvinov*, cu pri-vire la Transilvania, precum și răspunsul primit. Aceste texte ar merita să fie re-produse în întregime, ceea ce nefiind posibil, aleg cîteva ci-tate numai. Astfel, *Adevărul* despre Transilvania cuprinde, pe lângă afirmarea răspicată

a caracterului românesc al Transilvaniei, și afirmațiile, utile azi în replică la min-clunile propagandei revizio-niste, precum că în perioa-da interbelică (1) „situația ță-ranilor unguri din România a devenit chiar mai bună decît cea a fraților lor din Ungar-ia” sau (2) „minoritatea maghiară știe că în Ungaria nu mai există nici resturile de libertăți democratice care există în România.”

Articolul *Poate rezista România la un atac germa-no-ungar?* se încheie cu cîte-va concluzii interesante:

(3) „Rămîne voința națio-nală de rezistență. Aceasta depinde în întregime sau a-proape în întregime de felul în care guvernul va și să se comporte față de națiune. Tradițiile și virtuțile militare ale poporului român sînt cu-noscute. Trebuie oare amintit războiul de independență dus în 1877 împotriva turcilor, de bătălia de la Plevna, de bă-tăliile din 1917: Oltuz și Mă-rășești?”

Cu subtilul Nu trebuie ce-dat nimic! articolul se în-cheie cu următoarele conside-rații: (4) „Este neapărat ne-cesar nu numai ca Franța și Marea Britanie să ofere ga-ranții României, dar s-o și a-jute să reziste la presiune și la infiltrarea hitleristă încă din „timp de pace”. Pentru Franța, o politică de prezen-ță energetică la București con-sistă în a chezașie a propriei sale securități. (...) Puternic legată de prietenii săi, Româ-nia trebuie să reziste mai ales la toate cererile de cedare a Transilvaniei, căci, dacă ar fi lipsită de această regiune, și-ar pierde principala sa bază militară naturală de apărare. Acestea sînt considerații su-mare pe care un român prie-ten al Franței a vrut să le spună publicului francez.”

Scrisoarea adresată lui M. M. Litvinov îmi pare a avea valoarea unui document și o reproduc integral:

„Stimate tovarășe Litvinov,

Datorită faptului că glo-rieasa armată roșie continuă

ofensiva sa strălucită, zdro-bind trupele hitleriste, și deci eliberarea României, a Ungar-iei și a celorlalte țări ocu-pate de Hitler va deveni, sper-cînd, o realitate fericită, do-rose să vă expun în cele ce urmează un punct de vedere — pe care, firește, îl consi-der ca singurul just și în concordanță cu adevărul isto-ric — în legătură cu soluțio-narea litigiilor de frontieră româno-maghiară, consecin-ță a „arbitrajului de la Vie-na din august 1940.”

Pentru că o dată cu răs-turnarea elicilor fasciste din aceste țări și zdrobirea Ger-maniei hitleriste se va pune și problema organizării păcii și încheierii tratatelor de pace, consider ca deosebit de actual și totodată și extrem de important să informez gu-vernul sovietic despre anumi-te realități pentru ca hotărîrea pe care o va lua să se bazeze pe cunoașterea cît mai precisă a situației...

Este vorba de problema Transilvaniei.

Se propun diferite „soluții”. Unii promovează ideea tre-cerii întregii Transilvanii la Ungaria, iar alții sînt pentru menținerea statu quo-ului ex-istent din august 1940 în-coace (în cadrul acestei va-riante se mai vorbește și de un schimb de populație). Ex-istă și alții (în special unele cercuri anglo-americane, al-căr purtător de cuvînt a fi-cios, profesorul Macartei, a și expus poziția lor, dar și unii transilvăneni) care emit ideea unei Transilvanii independente, încercînd a transplanta în acest colț al Europei exem-plul Elveției.

Argumentele tuturor acestor purtători de cuvînt sînt va-riate și unele dintre ele ar putea să și impresioneze chiar, cum ar fi, de exem-plu, argumentul că, datorită faptului că atît România, cît și Ungaria au purtat (poartă) război contra Uniunii Sovie-tice, n-ar „merita” nici una, nici alta să fie „răsplătită” pentru această atitudine și, în consecință, fie că granița ac-tuală ar trebui menținută, fie să se creeze un stat transil-vănean, independent atît față de România, cît și față de Ungaria.

Toate acestea nu sînt însă decît argumente în cel mai bun caz conjuncturale.

În afara acestor „soluții” care nu rezolvă problema, ex-istă, punctul de vedere pe care îl susține Partidul Co-munist din România și pen-tru care a militat în tot timpul războiului postel de radio „România liberă” și a-nume că soluționarea proble-mei Transilvaniei înseamnă anularea „arbitrajului” de la Viena (august 1940) și reinte-grarea Transilvaniei de nord în cadrul României.

În favoarea acestei teze ar putea fi invocate multe argu-mente, dintre care însă cel

mai important mi se pare că este cel istoric.

Transilvania aparține Româ-niei, deoarece majoritatea populației acestei regiuni a fost și este și astăzi romă-nească, deoarece poporul ro-mân a luptat secole de-a rîndul pentru unirea Transil-vaniei cu România, unire care s-a realizat în decembrie 1918.

Acestea sînt realități a că-ror neluare în considerare n-ar putea decît complica atît evoluția lucrurilor (inclusiv desfășurarea războiului în ul-tima sa fază), cît și viitoarea așezare a păcii în acest colț al Europei, deși participarea României la agresiunea con-tra Uniunii Sovietice este un fapt de neîgăduit, dar pen-tru care n-ar fi nici rațional, nici just să suferă un popor întreg.

Necesitatea reasezării Euro-pel în situația de dinaintea de război (situația pe care a răs-turnat-o prin forță Germania hitleristă), fiind unul dintre obiectivele coaliției antihitler-iste, vine să completeze ar-gumentatia de mai sus cu ca-racter istoric.

Soluționarea în acest spirit a problemei Transilvaniei ar face ca simpatia pentru Uniunea Sovietică în Româ-nia în perioada postbelică să crească nemăsurat și să de-vină un motor puternic al unei apropieri și al unei prietenii (dintre URSS și România) pentru care luptă de mult comunități române.

În convingerea fermă că cele expuse vor fi de natură să contribuie la clarificarea problemei și la soluționarea sa în spiritul justiției istorice și al intereselor comune, vă salutăm respectuos,

Valter Roman

24 iulie 1944, Moscova.

P.S. Am întocmit un stu-diu (mai mult cu caracter isto-ric) despre Transilvania, pe care, la nevoie, aș putea să vi-l pun la dispoziție.

Și răspunsul lui M. M. Lit-vinov:

„Stimate tovarășe Roman,

Am primit scrisoarea dv. și în să-mi exprim mulțumiri-le pentru expunerea conside-rentelor dv. referitoare la Transilvania.

Cu salutări, M. Litvinov.”

Subsemnatul, cunosc destul de bine poziția PCR, încă de la înființarea sa, în chesti-nea hotarelor românești, atit-udine care a atras interdic-ția perfect justificată de a fi-lința un partid comunist în România. Poziția PCR, în pe-rioda interbelică, față de problema națională este unul din motivele pentru care co-

muniștilor de după război le-a cam fost rușine să-și mai scrie istoria. Și deși am avut pînă mai ieri un institut de istorie a PCR, acesta nu a reușit să ne dea o istorie a PCR. Mi-e teamă că nici noi, astăzi sau curînd, nu vom fi în stare să scriem o istorie a PCR ca lumea, adică sine ira et studio. Lumea încearcă să nu mai fie comunistă prin-tr-o simplă răsturnare de sensuri, folosind doar în sens invers aceleași arme, ace-leași metode. Adică păcălin-du-se și rămînînd astfel prizonieri ai acelorași structuri mentale.

Căci e comod să gîndești că toți comuniștii au fost la fel, cum la fel sînt și toți legionarii, o apă și-un pămînt sînt și toți liberalii, toți fesenistii, toți doctorii, toți inginerii, și tot așa dacă o ții nu te va dura nicio dată capul de prea mare efort!

A te aplica însă adevăru-lui, este oboseitor pentru min-tea omului, căci adevărul, a-dică viața trăită, dă dreptul fiecăruia dintre noi să fie el însuși, deosebit de toți ce-lalți. „Nu există doi, există numai unu”, spuneau cei vechi, și unul dintre înțele-surile acestei misterioase vorbe va fi fost și acesta: nu există doi oameni la fel, cu aceleași calități, cu aceleași defecte sau păcate.

De aceea, a vorbi despre persoana cuiva înseamnă a-l deosebi mai întîi de cel cu care de obicei se adună sub aceeași etichetă.

Pînă la urmă însă ne vom învrednici, desigur, să scriem o istorie a PCR întemeiată pe fapte, și nu pe resentimen-te. Aceste fapte, precum cele de mai sus, ne vor obliga, probabil, să nu-i punem la un loc pe un Ilie Moscovici și un Valter Roman, de pildă. La fel, vom fi omeneste ob-ligați să nu le atribuim a-celeași merite sau aceleași păcate celor ce au revenit în țară, după 1944, „pe tancurile sovietice”. Căci în această isto-rie a PCR va fi să ținem seamă și de un adevăr de-seori uitat: la conferința de pace de la Paris, 1947, deși nu ni s-a recunoscut statutul de cobeligeranță, ni s-au recu-noscut totuși drepturile asu-păra Transilvaniei. Iar dintre marile puteri, URSS a fost — dacă nu mă înșel — cea mai dispusă să ne recunoas-că aceste drepturi. E timpul să aflăm în ce măsură și care persoane sau organizații au avut vreun amestec în deci-zia Moscovei de a adopta la Paris o asemenea atitudine, pro-românească. Nu știu dacă Valter Roman a fost unul dintre cei ce au influențat poziția Moscovei. Dar este si-gur că a încercat, ceea ce, din punctul de vedere al sta-turii morale, este același lucru cu a fi reușit.

ION COJA ■

CITEVA PRECIZĂRI

E de domeniul evidenței că orice discuție sau dezbateră publică cu privire la viața și activitatea lui Valter Roman nu l-ar avantaja deloc pe pă-rintele actualului nostru prim-minis-tru. De aceea, intervențiile unor bine-voitori, ca aceea pe care purtătorul de cuvînt al guvernului ne-a trimis-o ca s-o publicăm, mă tem că nu face de-cît să zgîndăre lucrurile; tăcerea ar fi fost mult mai înțeleaptă. Unele fi-rave circumstanțe atenuante i se pot găsi oricui, chiar și lui Stalin, lui Hitler ori lui Ceaușescu (eu nu-l com-par, desigur, pe Valter Roman cu aceștia, vinovăția lui față de poporul român este mai mică); ele nu schimbă

însă cu nimic suștinost personala (esența personalului). În ceea ce mă privește, n-aș vrea să fiu eu procu-rorul fostului director al Editurii Po-litice, cu atît mai mult cu cît n-am avut cu el nici un fel de diferențe (nu l-am cunoscut personal). Acum, voi face doar cîteva precizări, cu referire strictă la spusele domnului Coja: 1. Scrisoarea către Litvinov nu era un demers politic, care să se fi putut lăsa cu avantaje pentru România, din clara pricină că la vremea aceea ad-re-santul era o persoană marginalizată, mazilă, trecută demult pe linia moar-tă, ținută departe de politică. Dacă primind scrisoarea lui Valter Ro-

man, bătrînul Litvinov ar fi încer-cat să facă vreun demers, la Stalin sau la Molotov, rezultatul ar fi fost exact pe dos, ca în povestirea lui Kalman Mikszath „Două alegeri în Ungaria”. Nu încap în doială că atit-udinea lui Valter Roman, așa cum rezultă ea mai ales din scrisoarea că-tre Litvinov, în problema Transilva-niei, cum că Transilvania să fie a României, venea nu din simțire romă-nească și iubire față de români (alt-fel ce-ar fi căutat la Moscova, prin-tre trădători și dezertori?), ci din cunoașterea felului în care ungurii i-au tratat pe evrei. Se-nțelege de la sine că nu putea Valter Roman să

opteze pentru rele tratamente, pen-tru pogromuri, lagăre de concentra-re și camere de gazare, pe cîtă vreme românii se comportaseră totdeauna omeneste și cu evreii, și cu ceilalți alogeni. Faptul că în problema Tran-silvaniei, așa cum se prezenta ea în iulie 1944, păreri și poziția lui — lăsînd la o parte faptul că și acestea erau cuprinse într-o scrisoare parti-culară, nu într-o luare publică de atitudine — s-au înființat cu interesele și dreptățile românești nu-l scu-ză cu nimic pe Valter Roman pentru pre-ju-diciile aduse românilor în favoarea Moscovei.

ION D. GOIA ■

LA P.S.M., DEOCAMDATĂ E LINIȘTE • SALON DE PRIMIRE PENTRU SECURIȘTI ? • UN PREȘEDINTE INABORDABIL • UN POET CU VECHIME-N PARTID • CIND VA FI REÎNTREGITĂ DACIA ? • O UTOPIE PE PROPRIE PIELE, USTURĂ AL DRACULUI • „EU AICI MI-AM PLĂTIT COTIZAȚIA” •

Acum cîteva zile citeam într-o gazetă opinia unui cetățean din Moldova: „Pute România de comuniști, pute!” Așa să fie? Ia să vedem noi care mai e situația, ne-am zis.

Olé! Poarta o deschidem cu inima cit un purice. Totuși sintem, în felul nostru, viteji. Dacă ăștia ne dau afară, colegul meu Cristian Călugăr e pregătit să-și folosească apartul de fotografiat pentru a rămîne cel puțin cu cîteva imagini ale retragerii noastre forțate.

O casă bătrînească în băutura căreia te aștepti ca stăpînul, pensionar, să pufăie din lulea și să ciulească urechile pentru a desluși în liniștea desăvîrșită din cartier cum pămîntul scîrîle în jurul axei sale.

În pragul ușii, un lighean cu apă murdară și o cîrpă alături. Batem și nu ni se deschide. Apăsăm pe clanță cu crîsparea unui sinucigaș mișcînd degetul pe trăgaci și pătrundem într-un antreu în care am fi prea lipsiți de simț politic dacă ne-am aștepta să miroasă a gutui și nu a dosare cu mențiunea „strict secret”. Steagurile roșii, cu seceri și ciocane, pe unde le-o fi tinînd domnul Verdeț?

În camera din stînga, unde meseria ne obligă să părem aproape veseli cînd ne prezentăm, un bărbat ne întreabă cu amabilitate prudentă: „În ce problemă?”. Păi, zicem, să vedem ce noutăți sint

Ilie Verdeț

pe la dumneavoastră. Ne invită să așteptăm și ne plan-tează lîngă singurul birou din încăperea rămas liber. La birou ia loc dumnealui și își continuă munca de citire, bineînțeles, a unor dosare. O dactilografă ne întreabă dacă știm că tocmai a apărut primul număr al ziarului partidului, „Socialistul” și ne oferă cite un exemplar. Dar cum întîrziem să scoatem din buzunar paraua, femeia se întoarce spre măsuta ei și primește de acolo, îngăduitoare, mulțumirile noastre.

Răsfoiesc gazeta cu pricina și simt că mă la somnul. Alături, colegul meu luptă și el, se cam vede, cu aceeași moa-

ră de vînt întinsă pe opt pagini. Norocul e că se încinge o discuție între alți doi bărbați prezenți în încăperea și cum vată în urechi n-avem, ascultăm. Se vorbește despre „România Mare”. Eugen Barbu primește calificativ bun, dar Vadim Tudor, cu exagerările lui, nu servește „cauza”. Pe gustul lor rămîne și „Europa” (desigur, revista lui I.C. Drăgan, nu a liberalilor). Între timp, intră și cîteva inși. Văzîndu-i cum se vîntură pe ușă înțelegem că parcă se pregătește ceva, dar nu știm ce. Poate o sedință?

Unul dintre cei doi, la a căror discuție asitasem fără să vrem, se apropie și ne ridică moralul asigurîndu-ne că o să ne ajute el să intrăm în camera de dincolo, adică din-

F.S.N.-ul să rămînă cu jumătate, noi cu jumătate”. „Pe noi ne interesează calitatea, nu numărul”, mai zice Ilie Verdeț, și pleacă avînd înfățișarea omului pe care undeva îl așteaptă treburi urgente. Inabordabil rămîne și secundul său, vicepreședintele Dudaș Traian. Sprijinit cu spatele de o sobă de teracotă, el acceptă că despre calitate nu se poate vorbi în afara cantității, a numărului, dar nu ne spune cîți români s-au mai înscris la comuniști. Și cum, pînă una-alta, asistența a tot crescut în jurul nostru, urmînd a avea loc aici, într-adevăr, o sedință, înțelegem că nici discuția cu suceveanul n-o putem relua decît peste un timp. Părăsim ringul și în camera unde ar fi trebuit să așteptăm iarăși, pe cine credeți că descoperim? Pe poetul Ion Gheorghe. După ce am stat de vorbă niște cu poetul, suceveanul a venit să se declare disponibil pentru a continua convorbirea, dar a fost dreptul nostru să zicem, de data asta, că ne grăbim.

COTIZAȚIE ȘI DESTIN

De fapt, nici poetul n-ar prea fi vrut să discute, la început. Dar dispoziția sa, la insistențele noastre, s-a schimbat treptat și ca să zic așa, din vorbă-n vorbă.

— Știi ce? — a zis el. Vă dau întîlnire. Știi unde?

— Nu.

— Marți...

— Marți trebuie să stăm în

politice” fără a face o gravă eroare de conștiință istorică?

— Dar nu cere nimeni să vă deziceți. Acea a fost o carte bună.

— A mă dezice de politicul pe care l-am practicat în poeme ar însemna să mă sinucid. Unu. Al doilea: am în spatele meu oasele lui Nicolae Labiș, eminamente politic și ucis de politică. El a lansat sintagma „Lupta cu inerția”, pe care poate trăi un partid de-aici înainte, darămîte un ins! Pot eu să mă desprind de generația „Luptei cu inerția”? Nu voi putea niciodată. Și așa am intuit că P.S.M. se luptă cu inerțiile de orice fel. Astfel se explică venirea mea aici. Este aici destul de rotund interviul.

(Între poetul care pusese punct discuției și generalul-locotenent de securitate care tot povestea ceva cuiva, cu glas tare de parcă i-ar fi vorbit de peste gard, a trebuit din nou să insistăm).

— Cum ați venit aici? Nu doar ca poet, ci și ca un posibil, sau poate încă de pe acum, membru de partid?

— Ba chiar sint. Eu aici mi-am plătit cotizația. Cînd am zis 23 de ani vechime în partid, am zis că mi s-a primit cotizația. Ceea ce nu-i de ici, de colea.

— Care e binele pe care credeți că-l puteți face aici?

— Un bine identic. Un bine, dacă vreți — în cinismul de acum al lumii — care poate fi calificat drept o utopie. Dar vă spun din capul locu-

Călcînd cu stîngul ÎN VIZITĂ pe la comuniști

colo de ușa pe care scrie „Președinte”. Aflăm că interlocutorul lui e general-locotenent de securitate și că a condus o rețea mixtă româno-K.G.B.-istă în Occident, de pe la începutul anilor '50 pînă în '72, cînd s-a spart gașca. „N-ați auzit de Zeldes?”, ne întreabă. Mărturisim că nu. Tot cu ajutorul lui descoperim, ca să nu murim proști, că unul dintre cei ce s-au preumblat pe-acolo, pe sub ochii noștri, e generalul de securitate Pleșiță. De nume auzisem, dar nu identificasem persoana. Nu e omul care a rămas celebru prin avertismentul dat lui Paul Goma, că brațul revoluției e lung și că el poate lovi oriunde în lume?

Cu pile, așadar, intrăm în cabinetul „președintelui” dar acolo nu dăm peste Ilie Verdeț cum credeam, ci peste un anume Gheorghe Acăține, care a înființat la Suceava, în primăvară, filiala județeană a unui partid „pentru o Nouă Societate” și de curînd, cu cei 3 000 de înscrisi în acea filială, a trecut la Partidul Socialist al Muncii. Tocmai cînd să lămurim dacă toți cei 3 000 au fost de acord cu această nouă fuzionare al cărei beneficiar e P.S.M., apar frunțașii: Ilie Verdeț și Traian Dudaș. Șeful partidului nu e dispus să dea un interviu acum. Altă dată, poate. Cîți oameni mai numără partidul său? „Contăm pe 3 milioane și 800 de mii”, zice domn Verdeț. Întrebăm: Și pe domnul Iliescu? „El, nu.

redacție.

— Eu sint președintele Ligii pentru reîntregirea Daciei. — Există o Ligă — cum spuneți? — pentru...

— Pentru renașterea Daciei și eu sint președintele de onoare. Avem de aceea o sedință la Casa de cultură a aromânilor, pe Slatineanu, o sesiune dedicată lui Eminescu. Veniți să vedeți ce-am găsit eu în poemul „Gemenii” al lui Eminescu.

— Pînă atunci însă: prezența dumneavoastră aici ce înseamnă? O adeziune la un partid?

— O consecvență cu mine însumi.

— Dar, iertați-mă, acest partid zice că vrea să preia tradiția socialistă de pînă în 1921, or, dumneavoastră n-ați fost înscris în Partidul Socialist de pînă în '21.

— Aici mi s-a recunoscut vechimea. Mai arătați-mi mie un scriitor care are 23 de ani de partid.

— Sint mai mulți!

— Foarte bine. Dar sint unul dintre cei puțini. Așa.

— Consecvență — consecvență, dar s-au schimbat multe și nu mai e vorba de același partid. Ori este?

— Știți ce se întîmplă? La un scriitor care are operă — dacă m-ați citit — veți înțelege ce-am zis eu. Adică a mă dezice de idee, la mine înseamnă a mă dezice de operă. Eu dacă, de pildă, aș fi fost ministru, dacă evenimintele mă găsceau ca fost ministru nu era prea mare complicație pentru conștiința profesională. Dar evenimentele m-au găsit ca autor al „Elegiilor politice”. Puteam eu să mă dezic de „Elegiile

lui: nu pot să existe conștiințe adevărate fără utopii.

— Domnule Ion Gheorghe, v-ar zice cineva: iar o luăm cu utopiile?

— Mie-mi trebuie o utopie!

— Tuturor oamenilor le-o fi trebuind una, dar o utopie trăită integral e nebunie și, în orice caz, oamenii și-au dat seama că o utopie aplicată pe pielea lor ustură al dracului.

— Dar eu n-am fost ministru, dragii mei...

— Nu e sigur. Dar dacă toți am fost miniștri? Că doar știți vorba: de la Tisa pîn-la Nistru, tot românii-a fost ministru.

— În locul în care eu am fost pus să răspund nu de societate ci de vocația mea, eu mi-am făcut datoria. Deci vreau să-mi fac în continuare datoria așa cum îmi dic-

Ion Gheorghe

tează destinul meu.

— Adică nu vă propuneti să faceți în cadrul acestui partid, P.S.M., decît ce ați făcut ca membru al P.C.R.-ului?

— Ce le-am spus eu prietenilor, tovarășilor de aici: pentru mine, problema fundamentală a fost rezolvată. Era aceea de a fi luat în evidență de către partidul care-mi recunoaște vechimea. — Ca o premisă pentru altceva!

— Pentru altceva... Deocamdată sint mulțumit. Eu mi-am rezolvat situația de partid.

— Bine, dar dincolo de asta, de-acum încolo începe totul.

— De-acum încolo sint operele mele. Asta-i tot. Deci nu e nici un abuz de sentimentalism și nici altceva, așa, neapărat de-a face pe originalul. Pur și simplu asta sint eu.

— Așadar rămîneți ca poet. N-are rost să faceți activism politic de stradă, de sedință etc.

— Numai în momentul cînd voi simți, cînd voi ști că partidul nostru iese în stradă pentru gestul capital, atunci eu voi fi printre primii care vor duce steagul și voi avea plăcerea să mor pentru acel moment. Adică vreau să-mi asum destinul unei clase nedreptățite.

— Care clasă?

— Clasa care muncește cu mîntea și cu brațele.

— Cuprinzătoare rău de tot clasa asta, de vreme ce n-ar rămîne pe dinafara ei nimeni. Dar în ce credeți că ar consta „gestul capital” de care vorbeați?

— Gestul capital e tentativa partidului de-a se realiza. Deci în momentul cînd se va pune problema realizării capitale a partidului, eu voi fi acolo, confundînd realizarea partidului cu realizarea personală.

— Dar gestul capital al unui partid, cum îi ziceți, nu poate apărea decît în lupta pentru cucerirea puterii politice, nu?

— Da. În alegeri...

Deocamdată, la P.S.M., pe strada Olari e liniște!

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

BREVIAI

Competiții continentale intercluburi

HANDBAL (feminin)

În manșa a doua din optimele de finală, reprezentantele noastre au înregistrat o victorie de palmares și au obținut două calificări scontate. În C.C.E., Chimistul Râmnicu Vilcea nu a putut recupera handicapul de 8 goluri din partida tur în fața câștigătoarei ediției de anul trecut a trofeului, Hypobank Südstadt Viena. După un început promițător (4-1, 5-2, 6-3), gazdele au fost egalate și au încheiat repriza în dezavantaj (10-11). Păcat că fetele noastre nu au reușit desprinderea pe tabela de scor decît într-un final incandescent cînd au ajuns la 6 goluri avans (24-18) și au ratat o aruncare de la 7 m, avînd și două bare! Scor final: 24-19. În Cupa Cupeilor, Philips S. V. Eindhoven — Știința Bacău 19-17 (în tur: 17-34). În Cupa I.H.F.: Textila Zalău — ATV Baselstadt 1962 22-18 (în prima manșă: 23-21).

VOLEI (feminin)

Două înfringeri categorice ale reprezentantelor noastre în sferturile de finală (partide tur) în fața unor echipe sovietice bine cotate. În C.C.E.: Uralocika Sverdlovsk — Universitatea C.F.R. Craiova 3-0 (2, 7, 8). În Cupa Cupeilor: TTU Leningrad — Dinamo București 3-0 (6, 10, 12). Deși mult diminuate, șansele noastre de calificare se hotărăsc astăzi, în partidele retur.

RUGBY

A început o nouă ediție a competiției internaționale „Turneul celor 5 națiuni”: Franța — Scoția 15-9; Anglia — Tara Galilor 25-6.

FOTBAL

Au fost stabilite datele începerii sezonului competițional de primăvară: la 3 martie se va rena campionatul diviziei A la 1-a divizie februarie se va disputa etapa optimilor de finală din „Cupa României”. Iată cîteva partide care puteau figura ca veritabile finale: Politehnica Timișoara — Dinamo București, Rapid — Univer-

statea Craiova, Steaua — F.C. Petrolul. Mecurile se vor disputa pe terenuri neutre, iar din fața sferturilor de finală partidele vor avea loc tur-retur. Ne raliem și noi propunerii ca finala să aibă de asemenea două manșe.

Transferurile jucătorilor de fotbal (pe plan intern) se pot efectua între 1 iulie și 1 martie pe baza unor contracte ferme, cu prevederea expresă a indemnizațiilor de transfer.

În funcția de antrenor principal al selecționatelor olimpice de tineret a fost numit Dumitru Dumitriu (Țiți) ajutat de Costică Ștefănescu și de Dudu Georgescu.

În cadrul turneului internațional de fotbal dotat cu „Cupa Jawaharlal Nehru” care se desfășoară în mai multe orașe din India selecționata secundă a României a obținut trei victorii: 3-0 cu India, 4-1 cu U.R.S.S. (au marcat M. Răduță și Cr. Sava — hat-trick) și 3-1 cu Zambia (au înscris M. Răduță, D. Iftodi și I. Vlădoiu). Antrenorii acestei selecționate sînt Florin Halagian și Nicolae Dobrin. Alte rezultate: Ungaria — U.R.S.S. 1-1, U.R.S.S. — Zambia 4-0, Zambia — China 0-0,

Ungaria — India 2-1. În clasament, România ocupă primul loc (8 p), urmată de Ungaria (5 p) și U.R.S.S. (3 p).

Ultima etapă a turului în Italia: Bari — Cagliari 4-1, Fiorentina — Casena 2-0, Roma — Pisa 0-2, Parma (revelația sezonului) — Milan 2-0, Juventus — Genoa 0-1 (1).

La Neapole, în meciul dintre Selecționatele Ligilor Italiană și engleză: 3-0 în favoarea gazdelor (Van Basten, Careca și Simeone din 11 m). Între selecționabili (alături de Matthäus, brazilienii Taffarel, Branco și Aldair, Mihailcenko, Maradona ș.a.) a figurat și Florin Răduciolul, devenit însă indisponibil în ultimul moment.

În derbyul spaniol F.C. Barcelona — Real Madrid 2-1 (Gh. Hagi 1-a înlocuit în min. 60 pe Hugo Sanchez). În meci amical: Spania — Portugalia 1-1.

Aflată sub o nouă conducere tehnică (Raymond Goethals — antrenor, Franz Beckenbauer — director tehnic), Olympique Marsilia a surclasat cu 7-0 pe Lyon (Papin — 4 goluri).

Grupul redacției de P. L. DUMITRESCU ■

POLO:

Va veni soarele și pe ulița noastră?

Vlad Hagiu: „A fost realizarea vieții mele!”

— Felicitări, Vlad Hagiu, ai realizat singura victorie românească prin cîștigarea titlului de golgeter la Campionatele Mondiale. Pentru mulți ea a trecut aproape neobservată. Cum a fost acolo la Perth?

— A fost realizarea vieții mele. Totuși preferam să nu ies golgeter și să ajungem în primul șase. Am avut o echipă competitivă, o echipă pentru primele locuri. Am dovedit la turneul de la Roma că putem mai mult. În meciul cu Spania am jucat bine; capacul l-am pus arbitrii. Consider că Spania a ajuns în finală și cu ajutorul arbitrilor. Echipa trebuie să fie coaptă în competiții cu adversari puternici. M-a șocat faptul că am fost schimbat din postul de căpitan de echipă fără să mi se spună nimic. Am fost primit bine de echipă. După primele trei meciuri marcasem 15 goluri, eram în frunte, am simțit că pot să rămîn acolo și am rămas. Sînt fericit că mi-am făcut datoria.

Gheorghe Zamfirescu, antrenor coordonator al echipei naționale de polo: „Fără muncă, fără sacrificii, nu se poate ajunge sus.”

— Cu ce gânduri ați plecat la Perth?

— Să ieșim în primele 6 echipe pentru a ne califica la J.O.

— De ce atunci doar locul 9?

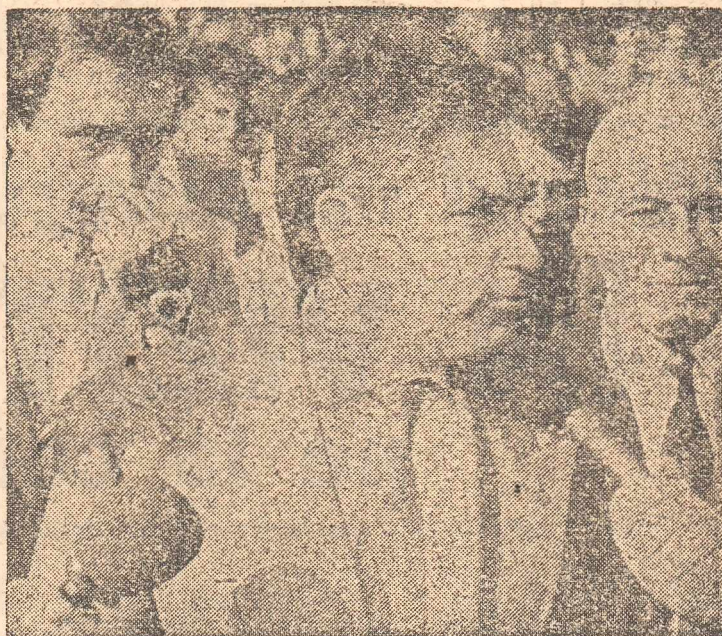
— Sînt posibile mai multe explicații. Am avut o grupă de calificare puternică. Spania și Iugoslavia au ajuns

finaliste. Am avut probleme cu arbitrajul. În meciul cu Spania, după primele 2 reprize conduceam cu 6-5, deși la superiorități numerice spaniolii aveau 9-2. În final am avut 17-9. În ultimele 55 de secunde, la 10-10, am primit două eliminări gratuite. La începutul reprizei a treia am fost lipsiti de sportivii Angelescu, pe nedrept suspendat cu drept de înlocuire de arbitri. Din cauza plecării înfrîziate am avut probleme cu adaptarea la noul fus orar. Noi am ajuns pe 1 ianuarie, iar Iugoslavia și Spania erau din 15, respectiv 18 decembrie. Nu am avut oameni care să se ocupe de culisele întrecerii. Toți componenții lotului au fost concentrați la un campionat mondial. Nu mai participasem la un campionat mondial de 12 ani. Îmi pare rău, este o echipă tină, bună, care n-a reușit să-și dovedească valoarea. Va reuși acest lucru dacă va înțelege că fără sacrificii, fără muncă dură nu se poate ajunge sus. De asemenea, mai este de lucrat la respectarea disciplinei tactice.

Totuși, consider că avem șanse mari de calificare la J.O. ca și la o comportare bună la C.E. din acest an.

Calitatea muncii la cluburi însă încă de dorit. Baza materială este precară; în București nu există un bazin de dimensiuni regulamentare pentru polo.

Un ultim aspect în legătură cu deplasarea în Australia: Singapore Airlines a asigurat servicii extraordinare; a fost un adevărat prieten pentru noi. **MIHAI SÂNDOIU ■**

Trupa microfonului (fotografie de CRISTIAN CALUGAR ■)

RECLAMĂ LA RECLAMĂ

Flacăra primește comenzi, în condiții avantajoase, pentru publicitate și reclamă, din partea firmelor românești și străine interesate.

Publicitatea și reclama se fac prin una dintre publicațiile FLACĂRA, la alegerea clientului.

Așteptăm comenzile dv. la sediul redacției noastre, de luni pînă vineri inclusiv, între orele 10-18.

Asociația muzicală „VOCES PRIMAVERA” anunță CONCURS pentru ocuparea locurilor disponibile în corul „Voces Primavera”. Pot participa fete între 10-17 ani și băieți de 9-12 ani.

Concursul va avea loc duminică 27 ianuarie 1991, oră 10, la sediul asociației din București, Piața Cosmonauților nr. 7. Relații la telefoanele: 59 51 85, 13 21 72, 38 61 12, 82 40 34, 59 33 79.

valorile diurne apoi cele nocturne). Un prim sistem noros va determina precipitații slabe în nordul și estul țării. Începînd de ieri nebulozitatea se va accentua în nordul, centrul și estul țării, regiuni în care vor cădea precipitații slabe. Acestea vor fi atît sub formă de ploale, cît și sub formă de lapovită și ninsoare. Favorizînd formarea poleului. Vîntul va prezenta intensificări în Moldova, Dobrogea și

la munte. Temperaturile minime nocturne vor fi cuprinse la începutul intervalului între -8° și 2°C, izolat mai mici în depresiuni. În ultimele nopți minimele vor scădea în medie cu 2° — 8°C. Maximele diurne se vor situa la începutul intervalului între -2° și 6°C, apoi vor fi cuprinse între -4° și 4°C în nordul centrul și estul țării și între 3° și 8° în celelalte zone. **OTILIA DIACONU ■**

FLACĂRA

REDACTOR ȘEF

George Ariun

Redactor șef adjunct

Ion D. Goia

Secretar general de redacție:

Dorin Gherghinescu

■ PUBLICIȘTI COMENTATOR (2569): Dumitru Constantinescu, Roxana Paicu

Manolescu, Hora Pătrașcu.

■ REALITATEA ECONOMICĂ (2600, 2542): Dorin Sălăjan, Petre Barbu, Cristian

Pavei, Mihai Stănescu.

■ DREPTURILE OMULUI (2559): Eugen Mihăescu,

Valeria Dorneanu, Mihail Gălățanu, Oltea Mutulescu,

Cornel Olteanu.

■ CULTURA-ÎNVAȚĂMÎNT (2569): Ion Zubașcu, Mihai

Săndoiu, Paul Viniclus.

■ CORESPONDENȚI: Pașcu

Balaci (Oradea), Radu Ciobotea (Timișoara), Mihai

Potârniche (Chișinău).

■ FOTOREPORTAJ (2528):

Mihai Cristian Călugăr, Elena

Ghera, Gig Motocianu, Silviu

Stan.

■ SECRETARIAT TEHNIC

DE REDACȚIE (2123, 1453,

2072): Mircea Popa, Maria

Bărbulescu, Alexandru Ben-

ga, Pompiliu Dumitrescu,

Anton Ene-Filip, Gabriela

Nicolescu, Sevghin Omer,

Smaranda Petrea, Adrian

Petrescu, Cornel Speriatu,

Angela Ștefănescu.

■ SECRETARIAT - ADMINIS-

TRATIE (2002, 2559):

Dumitru Cărbunescu, Liliana

Crețu, Mihaela Moroșanu,

Eugenia Vasile.

FLACĂRA BIS

Redactor șef adjunct

Constantin Dumitru

Liana Tatos, Liviu Timbus,

Aurelia Borîga (1700).

REBUS

Redactor șef adjunct

Tudor Octavian (1457)

Adrian Mitu, Alexandru

Păsărin, Elena Grecescu,

Bogdan Vlad, Aurel Stefan

Alexandrescu, Mihai Zgubea,

Simona Simzianu (2036).

EDITURA

FLACĂRA

Diracția literară — Gh. Tomozei; Redacția: Domnița Ștefănescu.

Adresa redacției și administrației: București, Piața Presii Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în paranteze de mai sus); secretariat redactor șef: 2002; redactor șef adjunct: 2124; secretar general de redacție: 2143; public relation: 2600.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRES-FILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12-201, telex 10876, prsfr București, Calea Griviței nr. 64-66.

Administrația: EDITURA „PRESA LIBERĂ” (ec. Ioan Ciuceanu, ing. Stan Pelteacu).

Tiparul: Combinatul Poligrafic București

16 pagini — 6 lei

ULTIMA ORĂ

MIHAIL GORBACIOV

A DĂRUIT PREMIUL

SĂU NOBEL ORAȘULUI

VILNIUS.

Trăsura Sfintului Ilie

în intervalul
23-29 ianuarie 1991

Sfîrșit de ianuarie. Afară e o vreme destul de frumoasă, primăvărică. Cîțiva fulgi timizi cad din ceruri dar aproape că nu ating pămîntul. Diminețile sînt... cînd friguroase, cînd călduțe. Închidem ochii și ne imaginăm o iarnă

frumoasă cu nămeți, copii pe derdelus și oameni de zăpadă. Închidem ochii și visăm... dacă „vremurile” ne mai permit acest lucru. Dar ce ne mai așteaptă?

Procesul de încălzire a vremii va continua doar în prima zi. Apoi în Banat, Oltenia, Muntenia temperatura aerului va fi staționară, iar în Crișana, Maramureș, Transilvania, Moldova și Dobrogea acesta va scădea. (la început